

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.		Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.
---	---	---

Öreg özvegy papnék.

Ujra írni kell róluk, újra meg kell látni és fel kell tárni a nyomoruságukat. Mert a sorsukat, az életüket már igazán nem lehet másnak nevezni, mint nyomoruságnak a szó valódi és teljes értelmében. Mióta a régi országos nyugdíjintézetől végleg elszakadtak, azóta eddig is nélkülözés és szűkölködés volt számukra a napok reménytelen morzsolgatása. De az újabb időben ezeknek a szavaknak a jelentése korántsem fedi jelen állapotukat, melyet már alig lehet életnek nevezni.

A ker. közgyűlésen, majd e lap hasábjain történt többszöri felszólalás után sikerült évekkal ezelőtt bevételni őket nyugdíjintézetünkbe, sőt azt megelőzőleg lelkészi-kongruánk 3 százalékát ajánlottuk fel segélyezésükre. Azóta mindakettő elenyészően csekély összeggé olvadt. A minimálissá redukált kongrua 3 százaléka még minimálisabb lett. Nyugdíjintézetünk megnehezült helyzete következtében ma már alig juttathat valamit segélyezésükre. Így egyesektől, kik valamivel jobb körülmények között vannak, meg kellett vonni, a többieknél pedig le kellett szállítani az eddig is szerény összegű segélyeket, úgy hogy ma havonta 200, legfeljebb 300 lei jut egy egy özvegy részére, amiből napon'a 1 liter tejre se telik.

A salontai egyházmegye 100 évvel ezelőtti jegyzőkönyvében olvastam, hogy egy özvegy papné segélyért folyamodott a traktushoz — nyugdíjintézetnek még akkor híre-hamva se volt — és kérését azzal utasították el, hogy még fiatal, tehát dolgozzék. Ezek a szegény özvegyek már mind az élet alkonyán vannak, amikor az erő rég elfogyott a munkára és képtelenek dolgozni. Ha vannak is gyermekeik, azok — a megváltozott viszonyok miatt — többnyire távol és maguk is sokszor nehéz körülmények között élnek. De közülök sokan egyedül maradtak s hátalan volt is valami nagy lemondással megkúporgatott pénzecs-

kéjük, mit öreg napjaikra ők maguk vagy férjük rakosgatott félre, hogy vele, ha nem is a gondoktól, de a szükségtől mentesítsék őket, az ma semmivé, vagy leolvadt állapotában hozzáférhetetlenné lett. Ami nélkülözhető tárgyuk volt, már régen eladogatták, néhány ócska butordarabjuk már ugyanis alig ér valamit. Ilyen körülmények között nem maradt más a számukra, mint a halál óhajtott várása és a reménység, hogy nem késnek sokáig.

Az egyházkerületi közgyűlés nagy szeretettel, megható részvétellel és sok töprengés között foglalkozott ezzel az ügygel. Abban a tekintetben nem volt véleménykülönbség, hogy tenni kell valamit, hogy a minden szánalmat megérdemlő szegény öreg asszonyokon segíteni kell. Sajnos, a költségvetésben nem lehetett fedezetet találni a segélyezésre, a nyugdíjintézet pedig most sincs kedvezőbb helyzetben, mint eddig. A lelkeszi karra újabb megterhelést — előzetes felhatalmazás nélkül — kiróni nem lehetett, de már kívánni sem lehet. Így egyetlenegy megoldás maradt.

A két és fél milliónyi különböző címeken kint levő kerületi járulék hátralékából 488.070 leu a közigazgatási hátralék. Mivel azokat az éveket, melyekből ezek fennállanak, már úgy-ahogy átvergődjük, ezt az összeget leszámítva belőle a folyó évi költségvetés egyensúlyozására felvett leu összeget megtakarított vagyon számba kell venni. A közgyűlés tehát azt határozta, hogy ebből a kintlevőségből, a mint befolyik segélyeket folyósít a nyugdíjintézetünk kebelébe nem tartozó özvegyek részére.

A fedezet tehát így papíron megvan s a mi kötelességünk, hogy a valóságban is minél előbb és minél teljesebb összegben meglegyen. A mi kötelességünk mindent megtenni, hogy ezek a hátralékok mielőbb befolyjanak az egyházkerület pénztárába! Kötelessége mindazoknak, akik valamely egyházközség élén állanak, de legelső sorban kötelességünk nekünk lelkipásztoroknak! Mi állunk hozzájuk lélekben és sorsban legközelebb. Férjeik hajdan azt az utat járták, melyen — talán éppen ugyanazon a helyen — a nyomaikban járunk. Özvegyeink sorsa ugyanaz lehet, ami az övék. Rajtuk kívül nincs is kihez forduljanak, mert a társadalom minden rétege — joggal — csak reánk mutat és hozzánk utasítja őket. A társadalom és mindenki előtt mi vagyunk értük, a sorsukért első sorban felelősök. Ha magunk nem is tudunk rajtuk anyagilag nagyobb mértékben segíteni, tegyük meg azt, amit megtenni enélkül is kötelességünk! Minden

befizetett hátralékkal a nyomoruságot enyhítjük, könnyeket törölünk le és talán elviselhetőbbé tesszük egy-egy hajdan jobb időket látott szegény öreg özvegy tiszteletes asszony számára a szinte elviselhetetlen életet.

Debreczeni István.

Püspöki generális vizitáció a bihari egyházmegyében.

Püspök urunk ez évi június 12 én fejezte be azt a hivatalos látogató körutját, melyet május 7 én kezdett meg *dr Thúry Kálmán* egyházkerületi főgondnok társaságában a *bihari egyházmegye* területén. A kerület részéről részt vett a látogatásban *Vargha László* számvevő is, a bihari egyházmegyét pedig *Vadai Béla* esperes, *Telegdi József* egyházmegyei gondnok, *Bartos Adorján* földbirtokos világi tanácsbíró — ki a látogatókat vendégszerető házánál egy izben éjeli szállással is ellátta — képviselték, azonfelül az egyházmegye érdemes lelkészei is elkísérgették utjában a kerület elnökségét.

A vizitációs ut első állomása a *Niuved* egyházközséghez tartozó *Niuved-Chiugiu leányegyház* volt, amelynek iskolája tette szükségessé a püspök személyes megjelenését a helyszínen, ki is nyomtatékosan felhívta a teljes számban megjelent presbitérium figyelmét azokra a súlyos következményekre, amelyek a leányegyház oktatásügyére várnak, ha az iskola, melynek nyivánosságai joga csak a folyó tanévre van engedélyezve, a tanév végén kénytelen lenne működését beszüntetni. Felhívta a presbitereket, hogy úgy rendezzék ezt a kérdést, hogy az a törvényes követelményeknek és az egyház érdekeinek is megfeleljen.

A leányegyház után *Niuved anyaegyház* látogatása következett, mely a közelmúlt idők lelkeszválságát igen megsínylette s szinte kiáltozik a belső és külső megújulás után. Ennek a munkáját a jelenlegi lelkesz sok jóakarattal kezdte és folytatja, de a romok eltakarítása súlyos feladatot jelent. Az iskola itt is nyilvánossági jog nélkül működik, mely körülmény veszélyes következményeire püspök a presbitériumot komolyan figyelmeztette. Észrevételre adott okot és alkalmat a bivek közönyössége is, mely úgy a templomlátogatásban, mint az egyházi adók nagy összegre felgyülemlett hátralékában emeli a maga néma, de annál súlyosabb vádját a gyülekezet ellen.

Parhida egyháza nagyon is rászorult arra, hogy „a békesség hirdetőinek a lábait” arra vegyék utjukat s ezt jól látva-tudva a

vizitáló püspök megadta a maga atyai szeretetének komoly intelmeit azoknak, akiket illet. Jóleső látványt nyújtott az egyház szép, műemlékszámba menő templomának nemrég történt gondos helyrehozatala, mely cselekedetben ott van az a ki nem mondott biztatás is a jövőre, hogy amikor ilyen monumentum felé gondos szeretet sugárzik békétlen szívekből, ott abban a közösen féltett, őrzött emlékműben, szentegyházban már megépitette Isten a megbékülés szépséges szivárványkupoláját is, mely mindegyikre egyformán ráborul.

Elkerülhetetlen még egy tanterem fölállítása az iskolánál, mely megközelítően sem képes befogadni a tanköteleseket. Súlyos hiba a nagy egyházi adóhátralék is, melynek sajnálatos következménye a tanítói fizetések hiányos kiszolgáltatása, forrása pedig a gyülekezeti tagok hitéletének, kötelességérzetének és áldozatkészségének a sajnálatos megfogyatkozása.

Şişterea lélekemelő, bensőséges fogadtatást készített elő a püspöknek és utitársainak. Temploma, parochiális háza teljesen rendben, szinte uralkodnak az egész vidéken, mint valami lovagvár. Püspök ur nem is késett rámutatni predikációjában ennek a nemességi patinának arra a vele együttjáró kötelező parancsára, hogy a *şişterea*-i gyülekezet feleljen is meg mindama várakozásoknak, melyekkel az egész környék református magyarsága vigyázza és ráfüggeszli szemét.

Az iskolavizsgálat során és után komoly intelmek váltak szükségessé a tapasztalt hiányosságok miatt. Kihangsúlyozta püspök ur, hogy az új tanév kezdete előtt feltétlenül el kell háritania a presbitériumnak mindazokat az akadályokat, amelyek eredményezték, hogy az iskola csak a folyó tanévben kapta meg az autorizációt, esperest pedig fölkerlte, hogy a fitanítói állás ügyében mielőbb járjon el és a tanítói fizetéseket is rendeztesse. Igen nagy az egyházi adóhátralék, amelyekre vonatkozóan szintén megadta a szükséges utasításokat.

Egyebekben a vizitációs istentiszteleten a templomot a hívek megtöltötték.

Cetaria egyházközségben is szívélyes, meleg fogadtatás volt. Temploma tele hívekkel.

Templom s egyéb egyházi épületek rendben vannak. Az iskolavizsgálat sajnósan állapította meg, hogy a szegényebb szülők gyermekei hiányzanak a padokból. A presbitériumot püspök ur figyelmeztette azoknak a hiányoknak a pótlására is, melyek az oktatás sikeres menetét gátolják s magára az iskola sorsára is veszélyt jelenthetnek. E kérdés során derült ki, hogy

az egyház vezetőinek van tudomása arról, hogy az iskola nyilvánossági jogának a felfüggesztését a püspöki hivatallal nem közölték, holott pedig tantermei kifogástalanok s felszerelése is megfelelők. Püspök ur ennek következtében vizitációs utjáról hazajövet azonnal intézkedett a közoktatásügyi minisztériumnál újabb vizsgálat tartásával az iskola nyilvános működésének a visszaadása iránt.

Azonfelül megállaapította a látogatás, hogy a presbitérium a tanítói díjlevelet megcsönkította, miért is a püspök szigoruan elrendelte annak visszaállítását. Itt is nagy egyházi adóhátralék van.

Uilacul de Munte nem sok örömet nyújtott a látogató elnökségnek, Sulyos lelki és anyagi bajok nyomják a gyülekezetet. Lelkész és hivek közt régi keletű egyenlenség dul és bénít meg mindent. A nőszövetség ugyan — szinte a tizenkettedik órában — kijavította a maga költségén a templomot, egyházi épületeket és azok kerítéseit, de evvel az elismerésreméltó áldozathozattal nem tudta, de nem is tudhatta az elhanyagolt építmények valamennyi hiányosságát, leromlottságát befödözni. Azok a templom külső és belső falairól nagy sebek gyanánt a látogatáskor is lerittak.

A hivek közömbössége, egyházuk intézményeivel való nemtörődésük, mintegy 150 000 leura felszaporodott egyházi adóhátralékuk, egyházi tisztviselőik fizetésének ki nem szolgáltatása, iskolaügyük elhanyagolása mind csak a meglevő sajnálatos egyenetlenkedés érthető velejárói és következményei.

Püspök ur mindezeknek a bajoknak a megbeszélése során a presbitériumhoz igen komoly figyelmeztetéseket intézett s iskoláik ügyét-sorsát különösen is szívükre kötötte. Az intelmekhez azonban odafüzte a támogatásra mindig készséges atyai szeretet ígéretét is, amennyire azt az egyházkerület viszonyai megengedik.

Saldobagiu-n szintén sok fogyatkozása látszott az egyházas érzületnek. De ez jórészen a mult idők öröksége itt. Árnyék, mely itt maradt belőle s megüli a mai nemzedék lelkét. Püspök ur rá is mutatott templomi beszédében, hogy az út, amelyen a gyülekezet jár, erősen balra kanyarodott.

Ebből a balfeles érzésből, gondolkodásból természetes módon s kikerülhetetlenül származik azután mindaz a sajnálatos tünet, mely ma a gyülekezet életét jellemzi. A kántor/anitói állásügyének rendezetlensége, a nagy egyházi adóhátralék. A gyülekezeti élet számadásának ezek a tehertételei. Annak a „tartozik” rovata.

A „követel” rovatban azonban ott van az igazság és belátás. Mentségek, melyeket el kell fogadni. Bizonyítékok, melyek jobb jövőre ígérnek.

Az igazságos megítéléshez odatarozik az a szerencsétlen helyzete a lakosságnak, hogy az agrárreform során csaknem 1000 lelket számláló politikai község lakosságának mindössze 700 kat. hold földje maradt. Hogy továbbá az egyházközség költségvetése állandóan deficitese, mert annak egyik legjelentékenyebb bevételi forrását a községi erdők kisajátítása következtében elvesztette. Hogy az anyagilag ekként leromlott gyülekezet a templomot és paróchiát így is aránylag jó karban fenntartani igyekszik.

Mindezeket fontolóra véve a presbiteri ülésen a kerület elnöksége a gyülekezet felsegítésének a gondolatát és reményességét hagyta emlékül az egyházközség híveinek, kik maguk is bizonyára a tulbuzgóság és a püspökfogadás hagyományos szokásaiban való járatlanság terhére könyvelték el csupán a községbe való érkezés körül a helyi karhatalommal való muló kis epizódot.

(Folyt. köv.)

Mit tehet a tanító

hivatásával kapcsolatosan úgy a maga, mint a nép anyagi előmenetele érdekében?

Az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület által pályadíjjal kitüntetve.

A magyar néptanító törekvése napjainkig az volt, hogy környezete: a nép szellemi színvonalát minél magasabb fokra emelje. A nép gazdasági, anyagi életének a mezeje idegen terület volt előtte és tevékenységével ritkán lendült át erre a végzetesen fontos térre.

Nem a néptanító volt ennek az oka, hanem a valódi viszonyokat ignoráló tantervek, amelyek majdnem kizárólag szellemi tevékenységet irtak a falusi nép nevelője elé. Az elemi iskola egyik legmostoháiban kezelt tantárgya a nép létalapja: a gazdaságtan volt, az ismétlőiskola pedig, amely később „gazdasági ismétlő-iskola” címet vett fel, megelégedett a gazdasági ismeretek elméletének a nyújtásával és gyakorló területnek legfellebb egy pár száz négyszögölnyi faiskola állt — ahol állt — rendelkezésre.

Kisebbségi sorsba való jutásunkkal a helyzet jóformán semmit sem változott. A román népoktatási tanterv éppen olyan mostohán kezeli a nép gazdasági nevelésének a kérdését, mint amely mostohán kezelte azt annak idején a magyar népoktatási tervezet. Ilyen körülmények között a nép egymásután következő generációi gazdasági szakismeretek nélkül nőnek fel, minélfogva az agrikultúra modern módszereivel, a technika és kémia vívmányaival s e mellett racionálisan dolgozó külfölddel a mi népünk semmi körülmények között sem veheti fel a versenyt.

Sulyosbitja a helyzetet a világháború következményeképpen fellépett világméretű gazdasági krízis, amely természetesen a gyengébben felkészült népelemekre sulyosodik rá a legvégzetesebben. A mi népünk között a gazdasági krízis végzetes rombolásokat végzett. Népünk teherbíró képessége teljesen kimerült s az élénk táruló siralmas kép arra ösztönöz bennünket, hogy fennmaradásunk érdekében minden lehetőt megtegyünk.

Népünk leszegényedése az iskolára és a tanítóságra is szinte végzetesen hatott vissza. Maradi módszerekkel gazdálkodó, ennek következményeként elszegényedett népünk nem képes ma már fenntartani az iskolát, fizetni a tanítót s már-már ott tartunk, hogy a tanítónak, ha népe művelését abba hagyni nem akarja; önmaoának kell saját magát és családját el-tartania.

Nagyon fekete tintába kellene mártanom a tollamat, ha tanítóságunk gyászos helyzetét stilszerűen festeni akarnám. Ha meg nem kérgesedett volna az emberek szíve, összefacsarodna és vétót kiáltana annak a szörnyű sanyargatásnak a láttán, amely tragikus sorsu tanítóságunk osztályrészéül jutott. Nekem — még ez a háború borzalmain megedződött és megkérgesedett szívem is összeszorul, ha látom, mint buknak el egymásután az élet — még a háborúnál is embertelenebb — csataterén nemesen küzdő pályatársaim, mert nem segítőtársa, hanem egymást felfaló farkasa ma még egymásnak az ember . . .

Ennek a kisebbségi sorsba jutott magyar tanítóságnak nagyobb része megjárta a világháború kálváriáját. Utána Isten akaratán megnyugodva, kezébe vette ismét a kultura háború által megcsufolt zászlaját, hogy népe előtt tovább lobogtassa azt. Megfeszítette minden erejét, mert a háború megrongálta idegeit, aláásta egészségét s e mellett anyagi létalapjai is egészen meginogtak.

Tóth Zsigmond.

(Folyt. köv.)

HIREK

Külföldi vendégek Oradeán.

Az ujság ingerével hat és az egész gyülekezet figyelmét felébreszti és gondolkozásra készíti, mikor egy-egy gyülekezetben ország világot bejárt predikátorok jelennek meg és tesznek bizonyosságot az Urról. Ilyen hatása volt dr Horváth L. Hollandiában élő lelkész s Seigneur E. pogányok között működő francia ref. misszionárius Oradeán munkálkodásának is. Francia testvérünk egy félnapot töltött Oradeán, előadását vetített képek kíséretében magyarul tartotta meg a dísztermet megtöltő közönség igaz örömeire. Dr Horváth egy héttig időzött az Ifjusági Otthonban, vasárnap d. e. Ujvároson predikált, délelőtt az olasz-i templomban adott elő élményeiből; több bibliaórát tartott az Otthonban és előadást az újvárosi férfiszöv. kultur. estéjén.

A **hiszántuli egyházkerület** május 23—24-én tartotta közgyűlését lelkészszenteléssel. Br. Vay László főispán főgondnok megnyitó beszédében a többek között az egyház szociális programjának körvonalait húzta meg és kiemelte az ifjusági munka fontosságát. A generális vizitációról beszámoló püspöki jelentés örömmel állapította meg, hogy az egyházközségeket a súlyos gazdasági helyzetben is adósságmentesnek és anyagilag kellően megalapozottaknak találta. Figyelmeztetést intézett a közgyűlés a nagyobb gyülekezetekhez és elaggott lelkészekhez, hogy nyujtsanak elhelyez-

kedési lehetőséget az állástalan segédlelkészeknek. Dr Rácz Albert világi főjegyző több vallássérelmet jelentett. Nagy vita volt a választási névjegyzék összeállításával kapcsolatban, melynek folyamán dr Révész Imre egyet. tanár azt hangoztatta, hogy az egyháznak meg kell állapítani: hitvalló-e valaki vagy csak képmutató az Isten dolgaival szemben; a szelekció ehhez a szemponthoz igazodjék. A Baltazár amerikai alapítvány kamataiból az elmúlt szemeszterben csaknem tízezer pengőt osztottak ki az ifjuság segítésére.

Csendes tisztességadás. A Theol. Szemle hatalmas jubileumi számot adott ki a hetvenéves dr Kiss Ferenc tiszteletére, melynek egy díszesen bekötött példányát jun. 5-én, a hittudományi kar tagjai, tudorai, az egyházkerület, a debreceni egyház és a vallásantitói kar képviselője jelenlétében dr Csikész Sándor szerkesztő meleg szavak kíséretében nyujtotta át a szeretet nagy munkásának. Kiss Ferenc keresetlen szavakkal köszönte meg a meglepetést. A bensőséges aktus Révész Imre imádkozásával ért véget.

A **református kiállítás**, mely a múlt évben elmaradt, ez év őszén lesz szeptember 30. és október 10. között Budapesten.

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2958—1934-II. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli lelkési Hivatalnak. Folyó hó 15-ig beterjesztendő a következő statisztikai adatok:

I. Az iskolafenntartó egyházközségek részéről: 1. Az egyházközség neve. 2. A ref. tankötelesek száma. 3. A ref. iskolában osztályozott ref. növendékek száma, osztályonként részletezve, a végén összegezve, mindenütt jelezve a haladók és ismétlők számát. 4. A ref. iskolában osztályozott másvallású növendékek száma, haladók és ismétlők külön, vallás szerint részletezve és összegezve. Az osztályok feltüntetése fölösleges. 5. Bármely jellegű magyar tannyelvű elemi iskolában osztályozott ref. növendékek száma úgy, mint a 3 pont alatt. 6. Román tannyelvű elemi iskolában osztályozott ref. növendékek száma, úgy mint a 3. pont alatt. 7. Német vagy más tannyelvű nem ref. elemi iskolában osztályozott növendékek száma, mint a 3. pont alatt. 8. A ref. iskolából sikeres abszolváló vizsgálatot tett ref. növendékek száma. 9. Bármely más jellegű és tannyelvű elemi iskolából sikeres abszolváló vizsgálatot tett ref. növendékek száma. 10. Tanítók száma, azok jellege [okleveles, nem okleveles rendes, ideiglenes, férfi, nő, kántori teendőt ki látja el?] 11. 1000 Leinél nagyobb beszerzések, javítások és új építkezések az iskola helyiségében, az érték jelzésével. 12. A mulasztások összege [egész napokban] igazolt és igazolatlan mulasztások külön kimutatva, csupán az osztályozott növendékekre nézve. 13. Az előadás hány napon és mi okból szünetelt, a szabályzat szerinti szünetek kivételével. 14. Az iskolában tartott egyházi jellegű ünnepélyek felsorolása. 15. Az iskolában használt tankönyvek részletes felsorolása. 16. Van-e minden iskola-teremben teljes biblia és egyházkerületi kiadású hangjegyes énekeskönyv?

II. Az iskolát fenn nem tartó egyházközségek részéről az 1, 2, 5, 6, 7, 9. pontokra adandó válasz, azonkívül részletesen felsorolandók a ref. növendékek vallástanításánál használt vallástani kézikönyvek.

III. Azok az egyházközségek, amelyekben bármely jellegű középiskola van, küldjék be a középiskolába járó ref. növendékek statisztikáját iskolánként és osztályonként részletezve. Ezt a statisztikát az ill. vallástanító lelkész köteles összeállítani.

Oradea, 1934 június 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Tanügyi megbízás. Az oktatásügyi minisztérium 89,958—1934. sz. rendeletével Ghimpu Konstantin urat iskolai felügyelő [inspector școlar] minőségben az egész ország elemi oktatásának ellenőrzésével megbízta, Iktatandó az összes elemi iskolánál a fenti miniszteri szám alatt.

Felhívás. Iratterjesztésünk még 1715—1934. máj. 29—31. sz. a. a naptári címtárl adatok beküldésére s a várható fogyás bejelentésére vonatkozólag, Iratterjesztésünknek nagy anyagi és erkö'csi érdekei fűződnek hozzá, hogy ezen felhívásra a válaszok mielőbb teljes számban beérkezzenek. Ez uton kérjük tehát mindazon lelkész urakat, akik a választ be nem küldték, hogy ezen kötelezettségüknek haladéktalanul tegyenek eleget. Aki a felhívást meg nem kapta, forduljon pótlásért a püspöki hivatalhoz.

Ertesítés. Az aiud-i ref. Bethlen Kollégium tanítóképző intézete közölte lapunkkal az 1934—35. iskolai évre vonatkozó tájékoztatóját. Miután azt egész terjedelmében nem közölhetjük, felhívjuk úgy az ujonnnn beiratkozni szándékozók, mint azok figyelmét akik már az előző tanévekben az intézet növendékei voltak, hogy ezen tájékoztató utasításaihoz saját érdekükben pontosan alkalmazkodjanak. A tájékoztató megküldéséért forduljanak az érdeklődők közvetlenül az intézet igazgatóságához [Directiunea școalei normale reformate, Aiud] válaszbélyeg melléklésével. [2795—1934.]

Pályázati hirdetés. A tarceai ref. egyház pályázatot hirdet helyettes kántor tanítói állásra az 1934—35 iskolai évre. Javadalom: 1. A kor igényeinek teljesen megfelelő lakás, mellék épületekkel, gyönyörű kerttel. 2. 20 kis hold föld [1200 □ ölével], melynek adóját egyház fizeti. 3. 8 legeltetési jog. 4. 2 méter öl tűzifa beszállítva. 5. Stóla az egyházkerület szabályai szerint. 6. 21 hektoliter és 60 liter rozs termény a hivektől. 7. Minden beirt gyermek után 30 liter rozs és 25 lei beiratásidij a szülők től. Gyermek száma 40—50. Kötelesség: I—VII. osztály vezetése. Kántori teendők végzése harmoniummal. Egyházi jegyzőség vasárnapi iskolánál segédkezés. Nőszövetség vezetése. Dalárda felállítása. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Pályázhatnak kántor-tanítói oklevéllel és román nyelvi vizsgával rendelkező férfi és nőtanítók, ha ez idő szerint újabb nyelvvizgára nincsenek utasítva. Pályázati határidő július 25. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Állás 1934. szeptember 1-én elfoglalandó. Tarcea, Szilágymegye. Presbiterium.

Pályázat. A pișcolt i ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett orgonista kántortanítói állásra. Az állás egyelőre 1935 július 10 ig ideiglenessel töltetik be, de ha a megválasztott a gyülekezet tetszését megnyeri reménye lehet a véglegesítésre. Fizetése: 1. Lakás, melléképületekkel, kerttel. 2. 18 hold szántó és kaszáló [17 szántó, 1 kaszáló 1200 □ ölével] egy tagban, melynek adóját egyház fizeti. 3. 5 hold 400 □ öl szántó agrárföld egy darabban, adóját egyház fizeti. 4. 2000 azaz Kettőezer leu készpénz. 5. Egyházkerület által megállapított stóla mintegy 2000 leu. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Pályázhatnak okleveles, román vizsgát tett, katonai szolgálattal rendben lévő

férfi tanerők, kik énekkar vezetéséhez is értenek. Személyes jelekthezés előnyös, de utiköltsége csak a megválasztottnak íerítettik meg. Kötelessége: a presbitérium által reábizott osztályok tanítása, belmissziói munkában ségédkezés, egyházi jegyzőség végzése, lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon annak helyettesítése. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatal Pişcolt, jud. Sălaj küldendők.

Pályázat. A poşolaca-i református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állásra. Fizetés: 1. Modern lakás és megfelelő veteményes kert 2. A hivektől: 16 és fél véka buza és 16 és fél véka szemestengeri. 3. A szülőkötől: minden gyermek után egy fél véka buza, egy fél véka szemestengeri, 1 drb. ölb csirke és 10 leu. A mult tanévben volt 54 tanuló. 4. 3 méter tűzifa az udvarrn beszállítva. 5. 6 hold első osztályu föld haszonélvezete, melynek adóját az egyház fizeti. 6. Az egyházkerülettől évi 5000 leu ségély, melyért az egyház felelősséget nem vállal. 7. Temetési stóla a kerületi szabályrendelet szerint. Kötelességek: I—VII. vegyes osztályok vezetése, kántori teendők ellátása, Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén az istentisztelet végzése, mindennemű belmissziói és egyházépítő munkában a lelkésznek ségédkezés, énekkar megszervezése és vezetése, egyházi jegyzőség. Általában a törvényben és szabályrendeletben előirtott mindennemű munka. Pályázhatnak katonai kötelezettségüknek eleget tett, román vizsgával bíró férfitanítók, Férfitanító hiányában orgonálni és a gyülekezeti éneket vezetni tudó tanítónt is alkalmaz az egyház. Pályázatok a ref. lelkészi hivatal címére küldendők. Poşolaca, p. u. Tileagd jud. Bihor. Pályázati határidő folyó évi július hó 20 ig.

Pályázat. A borşi ref. egyház presbitériuma orgonista kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 1. Háromszobás lakás kerttel, melléképületekkel. 2. 14. kat hold régi, 10 kat. hold agrár prima szántóföld [két tagban]. 3. 8 köböl búza természetben. 4. 7. köböl zab természetben vagy folyó árban fizetve. 5. 12 m³ tűzifa beszállítva. 6. Tandij minden gyermek után 1 véka buza, 1 csirke. 10 Lei. Növendékek szám kb. 60. [A tandij buza egynegyed része bizonytalan] 7. Legelőjog. 8. Stóla. A régi föld után mindenféle adójárulébot az egyház, az agrár földért tanító fizeti. Beruházásért özvegynek megtérítendő 1840 leu. Kötelesség: I—IV. vegyes oszt. tanterv szerinti tanítása, [V—VII. osztályok alapján megegyezés az állami iskolába járnak] Kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, a belmissziói munkában ségédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítésű férfiak. A pályázati kérvények kellően felszerelve ref. lelkészi hivatalhoz küldendők folyó évi július hó 21-ig. 22 én próbaéneklés és orgonázás. Megválasztottnak utiköltségét egyház megtéríti. Az állás szept. 1 re foglalandó el. Borş, jud. Bihor p. u. Episcopia Bihor. 1934 június hó 25 én. Presbitérium.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamáció a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100
Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Malor 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosebb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

Nagyobb
rendelésnél
á. engedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal;
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Szombati Szabó István.

Gyászkeretbe írni ezt a nevet, mely e lapnak ékessége, nekünk, — a szolgatársaknak büszkeségünk és egész anyaszent-egyházunknak dicsekedése volt: nehéz, nagyon nehéz. Nehéz a gondolat, mely üressé, értelemnélkülivé válik, mert ki tudja megérteni a fogalmat, amit e két szó jelent: volt — nincs. Nehéz ez érzés, mely a legnagyobb teher a szíven, mikor gyászolunk, siratunk valakit, akit igazán szerettünk. Nehéz a szó, mely hang nélkül, némán sem tudja kifejezni, amire az agy és a szív tolmácsul választja Nehéz róla írni, ki az írásnak művésze volt és a toll örökre kiesett kezéből. Nehéz róla írni nekem, ki testvér voltam vele a küzdelmekben, szegénységben; reményekben, álmokban egyaránt gazdag és éppen ezért gyönyörű, boldog ifjúságban, a férfikor hivatásában, a hivatás betöltésében, szíven és lélekben. Testvérnek elmondani, hogy mit vesztett, hogy ki volt az elvesztett testvér, a legnehezebb feladatok közül való, de mégis és épen testvéri kötelesség.

1888. január 1-én született Debrecenben. Apja építőmester volt, kinek kisdíákkorában gyakran segédkezett. Amint egy szép cikkében megírta egyszer: az ő vére, mely munkaközben megsebzett kezéből kicsordult, ott van a debreceni kollégium falában. Szüleinek családi élete később felbomlott s ő édesanyjával, kit mindig rajongással szeretett, sok küzdelemben és nagy szegénységben élte további gyermek és ifju éveit. Tanulmányait az ősi kollégiumban végezte, társai közül kiválva. Felsőosztályos gimnázista korában már kitűnt költői tehetségével. Nagyon termékeny ifju költő volt és verseivel csakhamar az egész városban ismertté lett, Farkas Imre, Oláh Gábor és a tragikusan ko-

rán elhunyt Vályi Nagy Gusztáv után ő volt a kollegiumnak legkiválóbb költő fia.

A Csokonai Kör pályázatain 1906-tól kezdve ő nyert meg minden költemény-pályázatot, sőt másodéves theologus korában e sorok írójával közösen írt nyelvészeti és irodalomtörténeti pályamunkával is nyertes lett. Első verskötetét kedves, fiatalos, de nagyon gazdag versesgyűjteményét 1908-ban adta ki Pirka-datkor címen. Még a régi Arany, Szabolcska által mutatott nyomokon jár, de a saját egyéni hangján dalolva, már előtör benne az eredeti tehetség.

A theologia elvégzése után külföldre ment, Angliába, hol az edinburgi és aberdeeni egyetemeket látogatta. Két évet töltött kint s aztán 1911. nov. 1. előbb tileagdi, később debreceni s. lelkész, majd — a háboru kiütése után táborig lelkész lett. Erre az időre esik második kötetének: A halál parkjának megjelenése, melyet a Lampel-cég adott ki 1915-ben. Már ennek legtöbb darabja az újabb irodalmi irány felé hajlik, sőt némelyik egész modern, az akkori Nyugat irányának hatása alatt áll. Táborig lelkészi szolgálatának is van egy értékes kötet emléke, melyben temetési imádságait adta ki s benne a legszebb, legkölteibb nyelvű imádságokat, amiket valaha magyarul írtak.

1916-ban lett rendes lelkész, mikor — táborig pap korában — a reșitai gyülekezet hívta meg egyhangulag. Beköszönő beszédét április 9-én tartotta, Róm. 1, 8—16. alapján, de pár nap múlva visszament táborig szolgálatának folytatására. 1921-ben lugoji lelkésszé hívták meg, hol betegségéig nagy lelkiismeretességgel, a belmissziói munkáknak s különösen a vasárnapi iskolának lelkes vezetésével és végzésével fáradozott. Kiváló, rendkívüli hatású szónok volt. Hivatásának titka beszédeinek gondolataiban, szép eredeti nyelvében és természetes, meggyőző előadásában rejlett. Tehetségét, munkásságát, érdemeit úgy az egyház megye, mint a kerület tanácsbirósággal jutalmazta.

Az impériumváltozás után csakhamar bekapcsolódott a romániai magyar köz- és irodalmi életbe. A politikától irtózott, de fájának kulturális életében, különösen a bánási magyarság körében lelkesen munkálkodott. Csakhamar a romániai magyar irodalomnak egyik legértékesebb munkásává emelkedett. Három kötetben adta ki ez idő alatt írott költeményeit, u. m. Életemből, Régi japán költők és Lavinák éneke cím alatt. Az első kötet Széfa cyklusában még A halál parkjának hangja zeng, de a többiben már egészen a ma költője, papja és prófétája szól hozzánk, velünk zokogva, bennünket vigasztalva, erősítve, fel-

emelve valami egészen új hangon, csodálatosan szép magyar nyelven, muzsikálva és mégis megrázó erővel. Ezekben a költeményekben és a Lavinák éneke kisebb kötetében áll előttünk az igazi Szombati Szabó István, az eredeti izmos tehetségű, nagyraihivatott magyar költő. Tehetségét az irodalmi körök azzal ismerték el, hogy minden irodalmi társaságnak tagjává választották. Így az Erdélyi Irodalmi Társaságnak, a Szépmíves Céhnek, a Helikonnak, utóbb az Erdélyi Magyar Írói Rednek. De több magyarországi hasonló egyesület is megtisztelte tagságával.

Az utóbbi években ritkán jelentek meg költeményei. Egyfelől hivatása, melyet a legkisebb aprólékosságig kiterjedő lelki ismeretességgel végzett, másfelől a családjában előfordult betegségek miatt megszorodott gondok s végül a saját betegsége mindjobban elnémitották lantját.

Betegsége, mely egy régi influenza maradványa volt, épen egy évvel ezelőtt lépett fel nyiltabban a mellkasi mirigyek daganatában. Szeptemberben a Korányi klinikára ment, hol sarcomát állapítottak meg orvosai, a ráknál rosszabb indulatu, kivédhetetlen kórt. A betegség elhatalmasodott rajta, Szombati Szabó, Erdély nagyköltője néha még bizott, de az utóbbi időkben már egyre bizonyosabban látta maga is végzetét. Julius 3-án a budakeszi Erzsébet szanatóriumban az Úr véget vetett szenvedéseinek. 5-én a budapesti Farkasréti temetőben helyezték siri nyugalomra.

Már hetekkel ezelőtt tudta, hogy közeledik a vég. „Úgy érzem — írta — az én heteim és hónapjaim már meg vannak Istennél számlálva s egyre megdöbbenőbben érzem a halál felém közeledését. Isten megutált engemet és megutálta az én dicsőségemet. Nem akarja, hogy tovább is az Ő igéjének alázatos és boldog hirdetője legyek. Elvette tőlem a hangot, a szót, a beszédet... s mindenestől elvetett engem szent orcája elől. De tiltakozhatik-e a cserépedény az ő formálójának akarata ellen?” Feleségéért, gyermekeiért tele volt a szive, lelke mérhetetlen sulyu aggodalmakkal. „A halál fájdalmas gondolatába, magamat illetően — bármily nehéz volt is — már beletörődtem. Csak egyetlenegy pont van, ahol lényemnek minden atomja felázad: ez az egyetlen pont az én drága három kis gyermekem, akiknek számára Isten az én életemet tette mindennapi kenyérré. Mi lesz velük, ha én már nem leszek? Nyugdíjintézetünk mostani teljesítőképessége mellett éhezni, rongyoskodni, nyomorogni lesznek kénytelenek azok, akik miatt az életnek egyedül volt rám nézve értéke.”

Bizony, bizony rettentő, gyötrő, emésztő kérdés ez. Mi gyászoljuk őt, kora elvesztését, a magunk, az egyház, az irodalom, a magyarság veszteségét. De csak akkor lesz igazi a gyászunk, ha féltő szeretettel és kínzó aggodalommal szeretett drága övéinek veszteségét teljesen átérezzük. És ha nemcsak egy szivünkben elsuhanó, talán egy-két könnyet sajtoló érzéssel, hanem cselekedeteinkkel sietünk megfelelni elköltözött testvérünk rettentő kérdésére.

Édes jó barátom, felejthetetlen Testvérem, így felelünk hangtalan és mégis szivünkig kiáltó kérdésedre. Ezzel bucsuzom tőled, bizva a mi mennyei édes Atyánk örök kegyelmében a viszontlátás boldog reményében. Isten veled!

Debreczeni István.

Egy régi értesítőből.

Az 1906—1907 évi debreceni akadémiai évkönyvben olvassuk a következő sorokat, jelentést egyik pályázat eredményéről:

„15 szerző közül csak egy van tulajdonképen, aki a forrongó érzelmeket művészi formába is tudja önteni. Ez az egy szerző azonban kárpótol a többiért is s azt mondhatjuk, hogy beadott verseivel a pályázat eredményét minden tekintetben fényessé tette. Ez a szerző „Bolygó pályán” cím alatt, „Még bimbó, de majd nyílhat” jelisével adott be 60 darab lírai verset. Meglepő az a tökéletesség, amely e versgyűjtemény nagyobb felében mutatkozik. A nagyobb rész, legalább a formát illetőleg, alig hagy fenn valami kívánni valót. Az ifju szerző határozott költői tehetség. A felsorolt apró versekben, melyek különben egy kötetre valót tesznek ki, ennek a tehetségnek kétségbevonhatatlan jelei mutatkoznak. Lelkéből épen és tisztán fakadnak az érzések, ezek az érzések tiszta, világos és határozott képzetekké szűrődnek le s feltűnő gyakorlottságot, olvasottságot, nyelvérzéket tanúsító módon ömlenek megfelelő formába. Különösen ez utóbbi kiválósága az, ami vele szemben a legszebb reményekre jogosít. Kltűnő érzéke és fejlett izlése van ahhoz, hogy a tartalomnak megfelelő formát eltalálja. Nyelve szép, simán folyó; cícomát nem keres s mindamelllett szép; képei, hasonlatai természetesek, a tartalomhoz simulók, sőt grammatikai érzékének, vagy mondjuk: tudásának teljessége is szembeeső.”

Bizottságunk a kiemelt szerzőt a legteljesebb módon megdicséri, a megkezdett jó uton való haladásra buzdítja és mint-hogy tehetségéhez szép reményeket fűz, őt a teljes pályadíjjal jutalomra ajánlja.”

A szerző, akkor első éves teológus: Szombati Szabó István volt.

Mit tehet a tanító hivatásával kapcsolatosan úgy a maga, mint a nép anyagi előmenetele érdekében?

Az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület által pályadíjjal kitüntetve.

(Folytatás.)

Hol fog végződni a mi kis kálváriánk . . . talán a keresztfán és a koponyahegyen . . .? Ki ment meg minket a tragédiától . . . talán a nép, amely tudatlanságában, szegénységében és elkeseredésében ma is szívesebben kiált tanító mestereire „Feszítsd meg“-et . . .!”

Csak a mi erőnk és a Gondviselés menthet ma már meg minket és a gondjainkra bizott népet. Nektünk, akik még állunk, még el nem buktunk — hőroszoknak kell lennünk, mert nemcsak a hátunk megélt, hanem előttünk is hőroszi feladatok állanak. Össze kell minden erőnket szedni és akkumulátorokká kell válnunk, hogy ne csak magunkat éltsük, hanem népünknek is mozgató eleme és éltető ereje legyünk.

Át kell lendítenünk tevékenységünknek egy jórészét gazdasági, anyagi térre és kezünkbe kell vennünk népünk gazdasági megszervezésének a kérdését.

Említettük már, hogy ma: a szaktudás, technika és racionális termelés korszakában népünk a szakértelmellenség és avult gazdasági módszerek birtokában a népek gazdasági nagy családjában nem állhatja meg a helyét. A művelt nyugaton kedvezőtlenebb talaj és éghajlati viszonyok mellett a mieinknél sokkal többet termelnek, mert a gazdasági szaktudás korszerű vívmányait viszik bele a termelésbe. Arra kell törekednünk, hogy minél intenzívebben és minél többet termeljünk. A többtermeléssel járó — „olcsóbbodás“ — gondolata ne mótelyezzen meg minket, mert mi ugysem „profitért“ termelünk; aztán a mi többtermelésünk a mindenkori árviszonyokat úgy sem fogja sarkaiból kiforgatni és végeredményben csak a magunk jövőjét alapozzuk meg a többtermeléssel.*

A tanító a népnek nemcsak szellemi vezetője, hanem gazdasági szaktudásának a művelője és szakszerű gazdálkodásának a megalapozója is legyen, hogy így gazdaságilag megerősítse a népet, mert csak így nem tapossák el azt a népek tülekedésének a nagy tumultusában.

Vesse rá magát a tanítóság a mezőgazdasági szakismeretek tanulmányozására, a falu legképzettebb gazdájává képezze ki magát a tanító s álljon élére a falu mezőgazdasági életének.

* A szerzőnek a többtermelésre vonatkozó gazdasági fejtegetéseivel a szerkesztőség ugyan nem ért egyet, de vita tárgyává tenni a kérdést lapunkban nem tartja szükségesnek. (Fel. szerk.)

Menjen be a meglevő falusi gazdakörbe; ahol még nincsen, alakítsa meg azt és ő legyen a gazdakör szellemi életének az irányítója. Ismeresse meg ílt a falut a modern mezőgazdaság módszereivel s nevelje ki a népből azokat az avult eljárásokat, amelyek csak arra jők, hogy konzerválják és versenyképtelenné legyék a falut.

De ne maradjon meg a tanító az elmélet mellett, mert a falu csak akkor fog változtatni módszerein, ha az ujításnak kézzel fogható hasznát látja. A gyakorlati megvalósítás terén a tanító maga legyen meg az első lépéseket s így az eredmény semmi körülmények között sem fog elmaradni.

Majdnem minden tanítónak földfizetés áll rendelkezésére; aki nem kap fizetésébe földet, módjában van falun bérelni egy akkora földdarabot, amelyen mintaszerű gazdálkodást kezdhet.

A tanító kezelése alatt álló földet, akár maga kezeli, akár felesel művelteti azt: „mintagazdaság“ legyen, amely dokumentumaként szerepeljen a gazdakörben elhangzott szellemi oktatásnak. Innen induljon ki minden ujítás; ez legyen a falusi törpebirtokok mintája, amelyen keresztül kell, hogy felfrissüljön és megizmosodjon a falu.

Az iskola kertje, udvara a falusi udvar mintája legyen. A gyermekek játszóterén kívül egy talpalatnyi föld se maradjon parlagon, kihasználatlanul. Konyhakert, gyümölcsös, faiskola hirdesse a gyermekek és a szülők előtt azt, hogy egy falusi teleknek milyennek kell lennie.

A falu állattartását a tanító állattenyésztéssé alakítsa át. Igyekezék meghonosítani a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő fajállatokat, hogy az állatgondozásra fordított költség és fáradság busásan megtérüljön.

(Folyt. köv.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Takács Ferenc volt sanislăui lelkész 1934 május 21-én lelkét visszaadta Teremtőjének. 1859. évben született, 73 évig élt és e hosszú életben lelkészi munkálkodásával maradandó emléket állított magának a sanislăui református egyházközségben. Lelkészi munkálkodását Ciumești—Csomaközön kezdte meg mint s. lelkész, onnan hívta meg 8 év múlva lelkészének a sanislăui gyülekezet, ahol 39 évig munkálkodott. 1932. évben előrehaladott korára való tekintettel lemondott állásáról, de tovább is ott maradt, abban a községben, ahol életének javát leé'te. A hangos reklámokra, ünnepeketésekre sohasem törekedett. Szelidsége, szerénysége és csendessége közismert volt. Paptársai kivétel nélkül szerették s benne atyai jóindulatu támogatóra találtak.

minden nemes ügy keresztülvitelénél. Munkásságának elismerésül a cärei ref. egyházmegye tanácsbirójának, tanügyi előadójának isb. választotta meg. Temetése 1934 május 22-én ment végbe Sanisláun. — Örökkévaló Isten! Tégedet dicsőített ő e földön s elvégezte a munkát, melyet reá bízál, most azért te dicsőítsd meg őt.

Özo. Demján Sándorné Molnár Ilona. Junius 29 én reggel a satu marei református leánygimnázium épületéről lecsüngő fekete lobogó hirdette az iskola mély gyászát. Megszűnt dobogni egy szív, mely e falak között oly sokat szeretett; ki mások nevelésén, művelődésén féltő gonddal, nagy tudással fáradozott. Egy vallásos lélek hagyta el porsátorát, hogy elvegye méltó jutalmát az „ismeretlen igézetes életben.” Szelidsége, türelme, alázatossága hasonlóvá tette ama bibliai erényekkel d'szlő nőkhöz, „akiknek éjjel sem alszik el az ő világuk, ruhájuk erő és ékesség, vigyáznak a házuk népére s felkelnek az ő fiaik és boldognak mondják őket és az ő férjeik is dicsérik őket” . . . Ilyen volt ő is. Gyermekait féltő gonddal nevelő jó anya, növendékeit, kollegáit szerető és soha sem csüggedő, semmi akadály elől meg nem hátráló — igazi példakép.

1864-ben Komárom vármegyében Ujszőnyben született. Elemi és középiskoláit Pozsonyban végezte. Felső tanulmányait Budapesten az Erzsébet nőiskolában folytatta és itt szerezte meg tanári oklevelét is. Két évig Debrecenben a Dóci-intézetben tanított, innen a satumari református felsőbb leányiskolába jött tanárnak s pár év után igazgató lett. Nagyszerű szervezőképességének köszönhető, hogy az iskola előbb tanítónőképzővel, majd kereskedelmi iskolával bővült s alatta érte el az intézet virágkorát. 1929-ben nyugalomba ment. Pár évvel ezelőtt gyengélkedni kezdett, de fennjárt, ágyba nem került. Halála hirtelen történt. Rajongásig szeretett gyermekei közül egy sem jelenhetett meg temetésén, de menyé, unokája, rokonai, szerető kollégái s nagyszámu tisztelőjének sokasága kísérelte ki utolsó útjára. Szive-lelke nemessége megérdemli, hogy emlékezeté örökre fennmaradjon.

Kérelem a Károli Gáspár Református Irodalmi Társaság tagjaihoz.

A Károli Gáspár Református Irodalmi Társaság megalakulása és munkájának kezdete már azokra az időkre esett, amikor a gazdasági helyzet kedvezőtlenre fordult. Ennek dacára az a szeretetteljes fogadtatás és buzgón meginduló támogatás, amellyel ref. anyaszent-egyházunk egyházi és világi vezetőemberei, az egyes gyülekezetek és hívek a Társaság mellé állottak, lehetővé tette, hogy a Károli Gáspár

társaság úgy tudományos téren, mint az építő irodalom terén, valamint a képzőművészet mezején figyelemreméltó kezdeményező lépéseket legyen és komoly eredményeket érjen el, továbbá, hogy előadások és ünnepélyek rendezése által szélesebb körök előtt is sikeresen propagálja az eszményeket, melyeknek szolgálatába szegődött. Azonban sajnos, az elmúlt naptári év folyamán már nagyon megbénította és gátolta a Társaság tevékenységét az a tény, hogy a tagok elmulasztották teljesíteni vállalt anyagi kötelezettségeiket.

A tagdíjaknak csak nagyon kis hányada folyt be s mivel a könyvkiadványok sem jelentettek számbajövő bevételt, miután a tudományos sorozatban megjelent kötetet a tagok ingyen kapták meg, anyagiak híján a Társaság ez évi munkaprogramjának megvalósítása elé is akadályok gördülnek. Tisztelettel kérjük tehát a Károli Gáspár Társaság lelkész, tanár, tanító tagjait, valamint mindazon intézményeket és iskolákat, melyek tagul feliratkoztak, amennyiben tagdíjukkal hátralékban vannak, sziveskedjenek azt a Társaság pénztárába (Cluj, Strada Brătianu 51.) lehetőleg mielőbb beküldeni. A pénztár a tagdíjak részletekben való beküldését is köszönettel elfogadja.

A Károli Gáspár Református Irodalmi Társaság megbízásából:
Dr Darkó Ákos pénztáros, *Maksay Albert* főtitkár.

HIREK

Viharos tisztujtás. A tiszántúli kerület közgyűlése tett pontot a beregi egyházmegye régen huzódó tisztujtási harcára. A választás többszöri szavazás, jelöltek visszalépése, ellentétek kirobbanása miatt teljesen feldulta az egyházmegye nyugalmát. A kerületi közgyűlésen kiküldött bizottság megállapította, hogy a legutolsó szavazás is szabálytalan

módon folyt le, ugyannyira, hogy a szavazatok egy részét meg kellett semmisíteni. Az érvényes szavazatok szerint esperes lett Kelemen Gyula vásárosnaményi lelkész, gondnok Péchy Szabolcs főispán. Jellemző, hogy az elmérgesedett viszonyok miatt a szatmári egyházmegye iktatja be az új tisztikart

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

3179—1934-II. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak. Konkrét esetekből kifolyólag szigorú mihez tartás végett felhívom az összes érdekeltek figyelmét a Magánoktatási Törvény szabályzatának 119. fejezetére és a 125. fejelet 2. bekezdésére,

Ennek értelmében az adminisztrációs és pedagógiai látogatások alkalomával felvett jegyzőkönyvek bevezetendők a jegyzőkönyvek lajstromába is. Ennek megfelelőleg az iskolánál őrzött jegyzőkönyv lajstromba be nem vezetett jegyzőkönyveket sem az igazgató tanító, sem az iskolaszéki elnök alá nem írhatják. Oradea, 1934 július 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3022—1934. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Hivatkozással 1762—1933. sz. alatt kiadott körrendeletemre (Ref. Lapja 1933. évfolyamában 143. lapon) szíves tudomására hozom a nt. lelkészi hivataloknak, hogy a könyv- és irattárak gyűjtése egyházi főhatósági engedélyezésének felfüggesztése a munkaügyi, egészségügyi és népjóléti miniszter urnak hozzám intézett 29.458—1934. sz. leirata szerint immár hatályát veszlette s így az érsekek és püspökök újból jogosítva vannak a 19.750—1924. sz. miniszteri határozat alapján a maguk püspöksége területén templom építésére vagy helyreállítására gyűjtéseket engedélyezni. Oradea, 1934 július 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3010—1934 II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Hivatkozással a Reformátusok Lapja folyó évi 15. sz. 179. old. megjelent figyelmeztetésre közlöm, hogy a minisztérium 74.608—1934. sz. rendeletével engedélyt adott azon tanítóknak, akik 1918—1925 közt romániai kisebbségi tanintézetekben szereztek oklevelüket s akiknek oklevelét a miniszter nem ismerte el román vizsgájuk igazolásául s külön román vizsgálatot nem tettek vagy végleges autorizációt nem szereztek, hogy 1934 augusztus 1—15. közt tartandó román nyelvi vizsgálatra jelentkezzenek. A nyilvántartásomban szereplő érdekelt tanulókat külön is értesítettem. Oradea, 1934 jun. 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3108—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi biharmegyei elemi iskolai hatóságnak.* Jelen körrendelettemmel egyidejűleg kiküldtem 3 db. állami statisztikai űrlapot az összes biharmegyei elemi iskoláknak. Ezek az előírás szerint kitöltendők és 2 példány folyó hó 25-ig beküldendő az illetékes revizorátushoz, 1 példány pedig az iskola irattárában megőrizendő. A kitöltéshez adott utasítások a leggondosabban áttanulmányozandók s a statisztikai iv annak megfelelően töltendő ki. Külön felhívom a figyelmet a 3. sz. táblázatra. Ez a tanárszemélyzetre nézve akkép töltendő ki, hogy az 1. sz. rovatban a férfiak, a 2. sz. rovatban a nők, a 3. sz. rovatban az összes tanítók száma beirandó. A 4—14. rovatok mindenütt üresen maradnak. 15. sz. alá beirandók szám szerint az oklevél nélküli tanítók s az okleveles helyettes tanítók, ha csak egy évre van autorizációjuk. Az összes többi okleveles tanítók száma a 17. rovatba vezetendő be. A 16. 18. 19. rovatba nálunk nem senki. A 20. rovat újra az összes tanítók számát mutatja. Oradea, 1934 jul. 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3139—1934-I. **Pályázat.** A cãreii református egyházmegyébe kebeleztet bervenii református egyházközség lelkészi állására. Javaldalom: 1. Természetbeni lakás melléképületekkel s a parochiális ház után udvar és kert összesen: 1 kat. hold 364 négyszögöl, 2. 80

azaz nyolcvan köből tiszta buza, 20 azaz husz köből rozs. Minden véka buza s rozs mellé adatik 2 kr. 3. 10 öl azaz tíz öl tüzifa beszállítva, 4. a parochiális ház után van 22 kat. hold 654 négyszögöl szántó az alsókertalja dűlőben. 5. Szántó az Urbériláp I. rész dűlőben ártér 18 kat. hold 1086 négyszögöl. 6. Szántásváltás az 1897 dec. 12-én tartott presbiteri gyűlés 5. sz. határozata szerint: 16 Kor. 7. Szőlő és kert a szőlőskertben 735 négyszögöl. 8. 16 legelőilletőség, mely a közbirtokosság 1931—IV. 18—3. számú határozata alapján 10 egész $\frac{2}{3}$ -ra szállított le. 9. Államsegély, melyért az egyház felelőséget nem vállal. 10. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. 11. Mindennemű földadót az egyház fizeti. 12. A földeknek az ártéri adóját lelkész fizeti. Köteleesség: Az E. T. ben s egyházkerületi határozatokban előírt s megállapított összes lelkészi teendők végzése. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. U. p. Cărei, vasutállomás helyben. Pályázati határidő 1934 augusztus hó 5. déli 12 óra. Pályázni kívánók kérvényökkel a szükséges okmányokkal felszerelve Gönczy Sándor espereshez, Căreii, a fenti időpontig küldjék be. Oradea, 1934 július 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat hirdetik a niued-i kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás kerttel. 2. 5 hat. hold 1152 □ öl régi egyh. föld. 3. 10 és fél kat. hold agrár föld, melyért egyház nem szavatol (adókat egyház fizeti). 4. 4 m³ tüzifa. 5. Tandij: 1 véka buza, 10 liter tengeri, 1 ölös csirke egy gyermek után (által. 40 gyermek). 6. Stóla. E javadalom mellett presbitérium megegyezés szerinti javítást kilátásba helyez. Férfi nem jelentkezése esetén az állás nővel, mint helyettesítéssel betöltetik. Pályázatok megjelenéstől 10 napig fogadtatnak el. Lelkészi Hivatal, Niued. Jud. Bihor.

Pályázat a ghirişai kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Megfelelő lakás melléképületekkel, kerttel. 2. 1 és fél kat. hold egyházi; 22 kat. hold agrár föld. Földek adóját egyház fizeti. 3. 25 köből tiszta buza egyh. takarékmegtárából kimérve. 4. 20 köbméter hasáb tüzifa beszállítva. 5. Minden gyermek után (kb. 80—90 tanköt. gyermek) 2 véka csöves tengeri, 1 drb. csirke és 20 lei tandijpénz. 6. Kézpénz az egyh. pénztárából 162 lei. 7. Egyh. kerület által megállapított stóla. 8. Díjlevelen kívül áll. segély elnyeréséig presb. határozattal megállapított évi 6000 lei. Köteleesség: III—VII. osztályok vezetése, kántori teendők végzése, énekkar vezetése, egyh.-i jegyzőség. Lelkész akadályoztatása esetén templomi szolgálat, mindennemű belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Csak románul is beszélő, katonai kötelezettségüknek eleget tett okl. férfitanítók pályázhatnak. Pályázatok ghirişa-i, (jud. Satu-Mare) ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Presbitérium.

Pályázat. Az Uileac de Beiuş-i ref. egyházközség pályázatot hirdet református orgonista kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Tisztességes lakás kerttel. 2. 800 Lei havi kézpénz fizetés. 3. 12 köből buza, 12 köből tengeri. 4. 12 m² tüzifa. 5. 6 vékás szántóföld. 6. Tankötelesek után (30—35 gyermek) a 10 Lei. 7. Egyházi jegyzőségért 300 Lei. 8. Törvényes stóla. Köteleességek: a III—VII.

osztályok vezetése, kántori teendők ellátása, lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Egyházi jegyzőség. Énekkar vezetése. Minden belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak törvényes képzettségű, román vizsgával rendelkező, katonai szolgálattal végzett férfitanítók. Pályázati határidő július 21. Személyes megjelenés ajánlatos, de utiköltséget csak a megválasztottnak téríti meg az egyház. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázatok ref. lelkészi hivatal címére küldendők, Uileac de Beiuș, jud. Bihor.

Pályázat. A tárcaia-i ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet helyettes kántortanítói állásra. Az állás az 1934—35. isk. évre ideiglenesen töltetik be. Fizetése: 1. Lakás kerttel. 2. 11 köböl buza, 11 köböl tengeri. 3. 12 m³ hasáb tűzifa beszállítva. 4. 10,200 Lei azaz tízezerkétszáz Lei évi készpénz. 5. Egyházkerületileg megállapított stóla. Köteleessége: a presbitérium által kijelölt osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon káhedrai szolgálat. Tárcaia község a Fekete Körös partján, Beiuș várostól 3 km. távolságra fekszik. Pályázati kérvények e lap megjelenésétől számított 15 nap alatt ref. lelkészi hivatal címére, Tárcaia, p. u. Beiuș, jud. Bihor, küldendők. Presbitérium.

Pályázat. A ioaniși (körösjánosfalvai) ref. fiókegyházban az állami iskola magyar szekciója — s így a ref. előkönyörgő kántori állás is — szeptember 1-re megürül. Az egyházközségnek szerződésben biztosított joga, hogy ezen állami iskolához ref. vallásu és az előkönyörgő kántori szolgálatokat is végezni tudó tanítót nevezzenek ki. Aki hajlandó volna ezen szolgálatokat évi cca 13,000 Lei ellenében teljesíteni, az irjon bővebb felvilágosításért *Lengyel József felügyelő lelkésznek, Șoncoluș, jud. Bihor, p. u. Finiș*, hogy az illetékes helyen kinevezése érdekében az egyházközség közbenjárhasson. A község Beiuștól 7 kilométerre, közvetlen vasútállomás mellett van.

Pályázat. A borși ref. egyház presbitériuma orgonista kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 1. Háromszobás lakás kerttel, melléképületekkel. 2. 14. kat hold régi, 10 kat hold agrár prima szántóföld [két tagban]. 3. 8 köböl búza természetben. 4. 7. köböl zab természetben vagy folyó árban fizetve. 5. 12 m³ tűzifa beszállítva. 6. Tandij minden gyermek után 1 véka buza, 1 csirke, 10 Lei. Növendékek számá kb. 60. [A tandij buza egynegyed része bizonytalan] 7. Legelőjog. 8. Stóla. A régi föld után mindenféle adójárulékot az egyház az agrár földért tanító fizeti. Beruházásért özvegynek megtérítendő 1840 leu. Köteleesség: I—IV. vegyes oszt. tanterv szerinti tanítása, [V—VII. osztályok alapján megegyezés az állami iskolába járnak]. Kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, a belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítésű férfiak. A pályázati kérvények kellően felszerelve ref. lelkészi hivatalhoz küldendők folyó évi július hó 21-ig. 22-én próbaéneklés és orgonázás. Megválasztottnak utiköltségét egyház megtéríti. Az állás szept. 1-re foglalandó el. Borș, jud. Bihor p. u. Episcopia Bihor. 1934 június hó 25-én. Presbitérium.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100** Leies árban
kaphatók a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon 6-22
Készít mindenteljes egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

Nagyobb
rendelésnél
árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Seregszemle a jövő vezetői felett.

Egyházunk és magyarságunk vezető emberei gyakran panaszkodnak amiatt, hogy ha az ő soraik megrikulnak, félnek most az ifjabb nemzedékből nem lesz megfelelő utánpótlás. A közép és felsőbb iskoláink tanulói létszámának lecsökkenése, sokaknak külföldön való kiképeztetése s ott való egzisztencia teremtése, állami hivatali pályákról való visszaszorításunk, anyagi romlásunk, bizony szomorú jövő perspektíváit vetítik a gondolkozó református magyar ember elé. Ehhez járul, hogy a közép és felső iskolákból kikerülő ifjuság is oly gyenge tudással, szellemi és lelki kiképzéssel rendelkezik — nagy százalékában, — hogy nem kevés pesszimizmussal gondolhatnak a mostani vezető emberek egyházunk és magyarságunk jövő sorsára. Az u. n. intelligens, egyetemet végzett ifjainknak nemcsak hogy magyar nyelve, történelme, faja, egyháza iránt való külső magatartása, hanem a lelke, a szelleme tekintetében se a miénk többé teljes egészében. Egye'emet végzett ifjuságunk csak töri a magyar nyelvet, hangsulya, kifejezésmódja nem a miénk többé. Lelkét a különféle eszmeáramlatok, egzisztencia-teremtés, annak megőrzése, esetleg érvényesülési vágyának kielégítése olyan ultra terelik, amely egyházunkkal és fajtánkkal többé kapcsolatban nincs, vagy nem úgy, ahogy azt a gyökér az ágtól elvárhatná.

Külföldön végzett ifjainkból szintén hiányzik az a komoly előrelátás, kitartás, türelem, ami adott helyzetünkben biztosítani tudná a református és magyar jövőt.

Azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy kevesen vagyunk, akik a jövőben népünk vezetésére kisebb nagyobb körben vállalkozni tudnánk; és akik vagyunk, oly szétszórva vagyunk s oly különböző, egymásnak ellentmondó véleményen, hogy egy egységes, egészséges munkára képtelenek vagyunk.

Épen ennek a jövőben egységes és egészséges munkának az érdekében emelem fel szavam a mostani vezető atyák előtt. A jövő vezetőinek érdekében kerületünkben eddig, ha történt is valamelyes megmozdulás, sajnos még mindig nem olyan, amelyet ez az ügy megérdemelt volna. Az idők pedig futnak mind a mostani vezetők, mind az ifjuság feje fölött. Vigyázzunk, nehogy későn ébredjünk rá e téren való mulasztásunkra.

Az erdélyi kerület ebben is megelőzött bennünket. Egyesületbe tömörítette azokat a képzett ifjakat, akik az erdélyi kerület református magyarsága szempontjából számítanak. Igaz, ott ezt könnyebb megtenni, mert a főiskolás ifjuság nagy tömegében Clujon tartózkodik. De itt se lehetetlen. Bár nálunk is történtek itt is, ott is valami időszaki, kicsi megmozdulások ebben a tekintetben, de ez csak csepp a tengerben és nem egyetemes, kerületi jellegű. A Királyhágómellék református magyarságának nem egy-két ilyen fiatal emberre van szüksége, hanem arra a kevésre, ami megvan — *mindre*.

E mindannyiánk számonszedése érdekében jó lenne az egész kerületre kiterjedően azoknak a tanítóképzőt végzett, VII. gimnáziumot, vagy érettségit tett, egyetemet, főiskolát végzett 17 évtől 35 évig terjedő, egyházkerületünkben élő és lakó fiatal emberek és leányok kataszterét megcsinálni, akikre a kerületünk református magyarságának vezetése a jövőben vár. Be kellene venni ebbe a kataszterbe az illető képzettségét, lelki, szellemi minőségét, hol szerezte, vagy szerzi képzettségét, milyen helyet foglal el a református magyarság életében, milyen nyelveket beszél, a kort, foglalkozást, lakhelyet, ősei töltötték-e be vezető szerepet a reformátusság és magyarság érdekében. Ezeket az adatokat — én hiszem — a lelkész testvérek útján pontosan össze lehetne szedni és a katasztert kerületünk ilyen ifjuságáról könnyen össze lehetne állítani. Ha mindezeknek birtokában vagyunk, lehetne egy pár napos konferenciát rendezni valamelyik nagyobb központi helyhez közel eső, kisebb, nyugalmasabb, szép helységben, ahol a ma képzett ifjuság egymással összeismerkedhetne, barátságot köthetne, lelki erőiben gazdagodhatna. Vezető embereink oly hatást gyakorolhatnának a konferencián összegyűltekre, a mi református magyarságunk szempontjából felbecsülhetetlen jelentőséggel bírna a ma képzett ifjuságunk jövő munkájára. Sokakat felrázna közönyéből, energiátlanságából, kicsapongó életfolytatásából, a reménytelennek, kétségesskedőnek egy kis bizalmat adna az élethez.

Én úgy látom, hogy református képzett ifjuságunk a jövő vezetőiül való nevelésére senki sem hivatottabb, mint egyházunk, református magyarságunk fővezetői. Lehet, lesznek egyesek, akik elvből minden ilyen központi irányításnak ellenségei, de mai helyzetünk az elvek ellenére is ilyen központi irányítást kíván. Református magyarságunk egységes kidomborításáért, érdekeink könnyebb megvédéséért, a küzdelem könnyebbé tételéért szükséges ez a forma. Csak egy ilyen központi irányítás mellett lehet a mai zűrzavaros eszmék, elvek világában egységes megállapodásra s mi több egységes munkára jutni. Ma nem az ellentétek kiélezése, sokszor mesterséges felkeltése a cél a ma és jövő vezetői emberei között, hanem letompítása, teljes megszüntetése. Ez az elvi ellentét, amit akár mesterségesen keltettek fel, akár magától jött a régi és új generáció között, — le nem tagadható s ha meg van, szerintem csakis ilyen konferenciái találkozásokkal simulhat el, Református magyarságunkért egységes aktív munka csakis ezek után indulhat meg. A jövő vezetői megtanulják az ősi humuszt becsülni, viszont az u. n. öregek se fedik le a humuszt egy-egy ifju ember gondolatának, munkájának megtermékenyítő batása előtt. Az idősebbek is több bizalmat nyernének, ha megismernék, hogy ki az, aki majd helyöket elfoglalja s ilyen irányu munkásságuk folytán csakhamar megtapasztalnák, hogy majdan helyökbe lépők a múlt megbecsülésén építik a jövőt.

Az idő itt van, a jövő vezetőiért tenni kell valamit. A halogatás ideje lejárt, mert itt a játék a református magyarság jövőjének bőrére megy.

Ajánlom: 1. A kataszter összeállításához szükséges adatok begyűjtését a lelkészi hivatalok utján;

2. Már az ősz folyamán rendezzük meg a Királyhágómelléki egyházkerület református magyarság jövő vezetőinek első nagy találkozóját, hogy megejthessük a seregszemlét.

Tileagd.

Sass K.

Minden református ember

veszi és olvassa a

Családi tűzhely mellett

cimű kiadvány sorozatot,

Egyházkerületünk Irattérjesztésének kiadásában jelennek meg ezek a kis könyvecskék, melyek kevés pénzért — 2, 3 lel — a legélvezetesebb, legtanulságosabb olvasmányt nyújtják.

Püspöki generális vizitáció a bihari egyházmegyében.

(Folytatás.)

Bors egyházközség is a rendes típusát mutatja a mostani állagos egyházi életnek. Temploma elhanyagolt állapota megfelel annak a ragaszkodásnak, amellyel a hívek körülveszik és látogatják. Pedig ez a közömbösség semmivel sincs indokolva, mert egyebekben a tülkö rend eléggé megvan. A templomot leszámítva pld. egyházi épületei jókarban vannak, iskolájában a tanítás rendben folyik, jóllehet azt csupán helyettes tanítónő vezeti.

Az iskolalátogatás kapcsán átment a püspök ur az állami iskolába is, hogy az odajáró református tanulók vallásoktatását is megvizsgálja. Az itt tapasztaltak, köztük az állami tanító megértő magatartása ennek az oktatásnak a megkönnyítésében és az azt elmélyítő törekvések iránt, őszinte megelégedést és elismerést váltottak ki belőle s ezt a helyszínen kifejezésre is juttatta.

A presbitériumi ülésen az egyházközségi élet színterének a sötét vonalaival kellett foglalkoznia püspök urnak, annál is inkább, mert a hívek lelki életének ez a lehanyatlása legfőképpen a presbitériumnak a számláját terheli. Mindenki csak abból adhat, amije magának is van. Anyagiassan gondolkozó presbitérium nem adhat jó példát, de még őszinte buzdítást sem, azoknak a vallási kötelességeknek a teljesítésére, amelyeknek a súlyát maga sem érzi s ha végzi is, csak immel-ámmal. Püspök ur ugyan csak a hívek terhére állapította meg ezt az anyagiasságot, de a tapasztalat azt mutatja, hogy ahol a presbitérium buzgó és hív a szolgálatban, ott mindenütt meglátszik ennek a példának az áldott kisugárzása. Ott nem rúthajja el a gyülekezet arculatát az a — szinte egyedül álló — szomorú tünet, hogy urvacsozosztáskor — *nem is egyszer* — a hívek közül senki sem járul a szent asztalhoz.

Hogy ilyen körülmények közt az eléggé vagyonos egyházközségi tagok mintegy 72.000 leu egyházi adóval vannak hátralékban, az szinte természetes folyamánya egyházuk iránt való se hideg, se meleg lelkületüknek.

Az isteni kegyelem dolga s a jövő mutatja majd meg, vajjon azok az intelmek, melyekkel püspök ur a lelkész állandó figyelmeztető szavait a maga részéről is támogatni, erősíteni kívánta, megtalálják-e majd a maguk útját oda, ahova szánta azokat Isten titkainak kerületünknek első sáfára.

Sántlon egyházközségben népes gyülekezet előtt hirdette az ígét püspök ur s szívesen hallgatta a leánybibliakör énekkarát. Az iskolák

vizsgálása után a presbiteri ülésen rámutatott azok mai súlyos helyzetére s komoly intelmeket intézett a presbiterekhez, hogy az oktatásügy érdekében tegyenek meg mindent míg nem késő, mert ha azt szerető gonddal föl nem karolják, gyermekeik jövője szenved majd meg a szülők közömbösségét. Könnyen megtörténhetik ugyanis, hogy az iskolák ajtai már a legközelebbi iskolai évben zárva maradnak.

Az egyházközség temploma és paróchiális háza kifogástalan karban van, de egyéb épületei sok fogyatkozást mutatnak. A helyzet teljes képéhez tartozik még annak a megemlítése is, hogy a gyülekezet tagjai mintegy 126.000 leu egyházi adóval hátralékban vannak, ezért nem tud az egyházközség eleget tenni a maga fizetésbeli kötelezettségének.

Van azonban az egyházközségnek egy értékes tartaléktökéje s ez — a multja, abban is elsősorban buzgó, virágzó egyházi élete. Utalt is rá püspök urunk s maga is reménységgel függeszti tekintetét a sântioni református gyülekezeti életnek erre a kedves, hajdani képére, mint üde oázisra a mai sivatagban, hogy onnan megújítja majd a gyülekezet mai arculatát és belsejét az a Lélek, mely ott fú, ahol és ahonnan akar.

Căuaceu gyülekezetének sem belső, sem külső ügyei nem kínáltak kellemes látványt a vizitáló püspöknek. A templomot és környékét a nőszöveiség néhány lelkes tagja vette gondozásába, de az egyház egyéb épületei bizony meglehetősen elhanyagolt állapotban vannak, paróchiális háza meg éppen roskadozik.

Ez a külső már az első tekintetre is elárulta, milyen lehet a gyülekezet belső élete. Sajnos, ez az egyéb téren nem mindig helyfálló következtetés ezuttal fedte a valóságot. A hivek nem járnak templomba, elfásult a lelkük templomuk, iszentszeteletük, egyházuk ügyei iránt. Pedig a presbitériumnak van jónéhány lelkes, buzgó tagja, de az ő jószándékai és törekvései érvényrejutását eddig el nem hátrítható külső és belső körülmények akadályozták. Ezekhez kell számítani a gyülekezet circa 67.000 leunyi egyházi adóhátralékát is. Ez is egyik guzsbakölője a presbitérium alkotni vágyó kedvének.

Lelkészhány Elszászban. A lutheránus egyházban 206 lelkészi és 4 segédlelkészi állással szemben ez idő szerint 159 lelkész, 24 helyettes lelkész és s. lelkész működik. A református egyházban 44 lelkész és 10 helyettes és segédlelkész teljesít szolgálatot. Ezek a lelkészek is különböző intézményeknél (kórház, menház stb) is teljesítenek szolgálatot. Ennek a kis egyháznak [206 parochia!] 29 vallásos folyóirata van. Idegen állampolgárok azonban nehezen kapnak engedélyt lelkészi működésre,

Mit tehet a tanító

hivatásával kapcsolatosan úgy a maga, mint a nép anyagi előmenetele érdekében?

Az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület által pályadíjjal kitüntetve.

(Folytatás.)

Tanítsa meg a tanító a falut a sertéshizlalásra, hogy ne vágjon le a nép folyton félkövér sertést, aminek szakszerű hizlalás mellett nem szabad előfordulnia.

Az állatok szakszerű takarmányozása és az állatgyógyászat se kerülje ki a figyelmet, mert az első nagy fontosságú az állatok nevelése, tejelése, hizlalása és értékesítése szempontjából; a második pedig tetemes károktól menti meg a gazdát. Hány felfuvódott jószág hull el pl. falun, holott az ilyen jószág nagyon is könnyen megmenthető.

A jószágértékesítéssel kapcsolatban meg kell említenem, hogy el ne mulassza a tanító a legelőgondozás és fásítás fontos kérdését működése tárgyává tenni, mert a legelő elhanyagolása és pusztasága igen nagy károkat okoz.

Mint a gazdálkodás mellékágai: a baromfi tenyésztés és méhészet szintén felkarolandó a tanító által; sőt ahol erre a viszonyok megfelelnek, a gyógynövények termesztése is tetemes hasznot hoznak a gazdának. Eperfában bővelkedő vidéken a selyemhernyó tenyésztése sem megvetendő dolog.

A gazdakör kebelén belül létesítsen a tanító egy segélyalapot baleset-biztosítás címen, hogy a csapással sújtott embereken segíteni lehessen.

A gazdakörnek egyik legfontosabb programponja a nélkülözhetetlen gépek beszerzése legyen. A vetőgép, magtisztító triőrök, motoros szecskaágógép stb. mind olyan eszközök, amiket a kisgazda egymaga nem szerezhet be, de egyesített erővel beszerezhetik azokat s a nyugalmas téli napokban ezek a gépek könnyen elláthatják az egész falu szükségletét.

Mindezekre a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek megszervezésével tegye fel a koronát a tanító, hogy így módjában legyen kiragadni a népet a kapzsi közvefitők karmai közül.

Addig is, míg egy falusi és agrárviszonyainknak megfelelő tanterv készül, karolja fel a tanító az iskolában is a gazdaságtant és a mintagazdaságban való gyakori kirándulások kapcsán: már itt, a népiskolában vesse meg alapját a gazdasági szakismereteknek és az ezek alapján való tevékenységnek.

Ezek volnának vázlatosan azok a teendők, amiket a magyar

nemzetiségi tanítónak hivatásával kapcsolatosan meg kell valósítania, ha vissza akarja rántani a népét, önmagát s az iskolát a szakadék széléről, mert züllésnek indult a falu s a lerongyolódott nép az iskolát fenntartani és a tanítót fizetni — egyszerűen képtelen.

Ilyen tanítói munka nyomán remélhető csak, hogy életre kap és megizmosodik lassan a sorvadásnak indult magyar falu. Visszahat ez magára a tanítóra is, mert produktivábbá váló mintagazdasága megmenti őt az anyagi összeomlástól; a nép pedig mind tehetősebb és fizetőképesebb lesz s honorálni tudja majd azt a népnevelői munkát, amit ma a legjobb akarata mellett sem volna képes megfizetni.

Egy ilyen néptanítói munka nyomán fel fog lassan lendülni a falu. Kövezett és fásított utcák, tiszta udvarok, gyümölcsös kertek, higiénikus és jóízű házsorok fogják hirdetni, hogy a haladás görbénél irányt változtatott és nem lefelé, hanem felfelé halad a magyar falu.

Igy szolgálhatja a tanító hivatásával kapcsolatosan úgy a maga, mint a nép fennmaradásának, sőt előhaladásának az ügyét, melynek a nagyhorderejű munkáját haladéktalanul meg kell kezdeni, mert ha a régi módszerek mellett maradunk, a mai nehéz idők vaskerekei vezetőket és vezetetteket: mindnyájunkat le fognak hengerelni. Mert nem hangzatos szölamok, hanem egyedül a helyzetet felismerő értelem és csak a fennli alapokon nyugvó, gyakorlati tevékenység biztosíthatja számunkra a jövőt.

Tóth Zsigmond.

(Vége.)

HIREK

Hatalmas alapítványt tett Nagykőrösön a most elhalt Fitos Vilmos rendőrkapitány, ki negyedmilió pengőt és 320 hold földet hagyott a nagykőrösi egyháznak szegénygyermekesegélyezésére.

A Satu-Mare-i ref. felsőkereskedelmi leányiskola igazgatótanácsának határozata értelmében kérjük azokat a nővédeket, akik a jövő iskolai évben ebben az iskolában óhajtják végezni tanulmányaikat, hogy

folyó évi augusztus 1-ig okveillen jelentkezzenek az iskola igazgatójánál. *Az igazgatóság.*

Jókarban lévő, 9 változatú harmónium, templomi használatra is alkalmas, eladó. Cim: Ref. egyház, Uileacul de Criş (Pusztajak), u. p. Tileagd, Jud. Bihor.

1-2

Társszerkesztők; Ar dai Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

3331—1934. I. sz. KÖZIGAZGATÁSI KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Azoknak a felterjesztéseimnek az intézkedéseképpen, amelyeket — főleg utóbbi időkben — gyakran kellett intézmem belmissziói összejöveteleink szabaddá tétele érdekében a kultuszminiszter urhoz, megérkezett a nevezett minisztériumnak folyó hó 13-áról keltezett 104803—11321. sz. leirata, melyet az alábbiakban szözszerint eredetiben (és magyar fordításban is) közlök szigorú mihez-tartás végett.

Kérem lelkésztársaimat, hogy adott esetekben ezt a körrendeletet, illetőleg a benne közölt miniszteri rendelkezést mutassák fel az illető hatósági közegeknél, ha és amennyiben a leiratban említett intervenció ellenére is nehézségeket lámasztának. Azt a nem várt esetet pedig — melyet szinte kizárnak tartok, hogy t. i. a miniszteri leirat felmutatása sem háritaná el az akadályokat, az esperesi hivatal úján haladéktalanul jelentsék be nekem.

A leirat *eredeti szöveg szerint* így hangzik: „104803—11321. 13 Jul. 1934. Domnule Episcop, In referire la adresa Dr. Nr. 2797—934, avem onoare a vă comunica următoarele:

1. Scoala Duminicală sau Cursurile Biblice făcând parte din cult, vor fi lăstate libere fără nici o restricțiune în privința orelor;

2. Reprezentațiunile sau producțiunile culturale-artistice-religioase ale Reuniunilor bărbajilor și femeilor reformate atâta timp cât au caracterul religios și restrâns numai la membrii lor, fără reprezentații teatrele, dans sau gimnastica și fără vreo taxa de intrare directă sau indirectă, vor fi lăstate libere, ca neîntrând în regimul spectacolelor, cu condiția că ele să se țină în edificiile destinate cultului sau cursurilor biblice, iar nu în sălile publice;

Reprezentațiunile acestor reuniuni, cari depășesc caracterul celor dela punctul 2. vor fi supuse regimului spectacolelor.

In sensul acesta s'a intervenit la Ministerul de Interne.“ (Semnături.)

Magyar fordításban: „Püspök Ur, Vonatkozással 2797—934. sz. lévelére van szerencsém közölni Önnel a következőket:

1. A vasárnapi iskola vagy bibliai tanfolyamok (bibliaórák, biblia-körök) a vallás alkotó részét képezvén, szabadságuk (gyakorlásuk) engedélyeztetik, minden megszorítás nélkül az órák tekintetében;

2. A férfi- és nőszövevények kulturális-, művészi-, vallásos előadásai vagy mutatóványai addig, ameddig vallásos jellegük van és csak saját tagjaikra szorítkoznak, — színi előadás, tánc vagy festgyakorlati mutatóványok nélkül és minden közvetett vagy közvetlen beléplidíj nélkül, — szabadoknak hagyatnak, mint amelyek nem esnek a látványosságok szabályozása alá, azzal a föltétellel, hogy ezeket a vallás vagy bibliai előadások céljait szolgáló épületekben tartják, nem pedig nyilvános termekben;

3. Ezen szövetségek olyan előadásai, amelyek túlhaladják a 2. pontban foglaltak jellegét, alávetettek a látványosságok szabályozásainak.

Ebben az értelemben közbenjártunk a belügyminisztériumnál.“ (Aláírások.) Oradea, 1934. július 19. Atyafiságos szeretettel; Sulyok István, püspök.

3304—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbéli elemi iskolai hatóságnak.* Az oktatásügyi minisztérium 88,207—1934. sz. rendeletével a Mot. szabályzat 72. fejt. 2. bek. (a törvény 56. fejt.) következő szavait: *Elevei cari n'au trecut examenul de fine de an, vor fi înscriși din oficiu în anul școlar următor la școala primară a Statului.* Azaz, hogy azok a növendékek, akik nem tették le az évvégi vizsgálatot, a következő iskolai évben hivatalból beíratnak az állami elemi iskolába, az Állandó Tanács véleménye alapján hitelesen úgy értelmezte, hogy ezek a szavak „akik nem tették le az évvégi vizsgálatot“ azokra vonatkoznak, akik az évvégi *magánvizsgálatra nem jelentek meg s nem* vonatkoznak azokra, akik az évvégi *magánvizsgálaton megjelentek* ugyan, *de megbuktak.* Ellenben hivatalból az állami iskolába íratnak be azok a növendékek, akik két ízben, ugyanabban az osztályban megbuktak a *magánvizsgálaton*, ez azonban nálunk csak a következő 1934—35. iskolai év végén fordulhat elő. Ezzel a miniszteri értelmezéssel ellenkező bármely intézkedés a minisztériumnak alárendelt közegek részéről haladéktalanul jelentendő. Azok az iskolák, amelyeknél ez évben magánvizsgálatot tartottak, azonnal jelentsék hivatalomnak ezen körrendeletem tudomásul vételét. Oradea, 1934 július 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Értésítés. A minisztérium 105,774—1934. sz. rendeletével Caba Ágoston urat tanfelügyelői minőségben a bihormegyei iskolai építkezések ellenőrzésével bízta meg, míg a revizorátus adminisztratív ügyeit és az iskolai ellenőrzést Marinescu Demeter ur fogja ellátni. Iktatandó az érdekelt iskoláknál 11,313—1934. Insp. școlar sz. a.

Pályázat. Az oradeai ref. leánygimnázium pályázatot hirdet a következő órák ellátására: Román nyelv 14 óra, francia nyelv 12 óra, latin nyelv 5 óra, matematika 11 óra, fizika kémia 5 óra, természetrajz 6 óra, rajz 4 óra, szépírást 2 óra. A meghirdetett órák ellátását a pályázók képesítéséhez képest vagy rendes vagy helyettes vagy óraadó tanárookra fogjuk bízni. Fizetés és kötelező órák a fenntartó testülettől megállapított óraszám és díjazás szerint. Pályázatok legkésőbb augusztus hó 5 ig az Igazgatótanácshoz címezve, nt. Csernák Béla igazgatótanácsai e'nök, Oradea, Parcul Eminescu 32. küldendők, ahova bármely természetű felvilágosításért is fordulhatnak a pályázni akarók. A pályázók képesítésüket hitelesen igazolni tartoznak [oklevél, licencia és pedagógiai szeminárium, az ill. lelkeszi hivatal által hitelesített másolatban]. Oradea, 1934 június 10. Igazgatótanács.

Pályázati hirdetés. A satu-marei református egyház presbitériuma pályázatot hirdet egy fiu- és leány- rendes tanítói

állásra. Pályázhatnak román vizsgát tett, románul jól tudó okleveles, református férfi- és nőtanítók. Kötelesség: a presbitérium által kijelölt osztály vagy osztályok tanítása, a belmissziói munkákban segédkezés, azonkívül a férfitanító kötelessége a kántor akadályoztatása esetén úgy a templomban, mint a temetéseken és a dalárda vezetésében helyettesítése, amiért az énekkar vezetésében jártasság szükséges. Javadalom: az egyházkerület által megállapított fizetés. Pályázati határidő e lap megjelenésétől számított 3 hét. Választás aug. 12-én lesz. A kellően [keresztlevéllel, oklevélnek lelkészi hivatal által hitelesített másolatával, román vizsgáról szóló bizonyítvánnyal, esperesi hivatal által megerősített szolgálati bizonyítvánnyal] felszerelt pályázatok az isk. széki elnökhöz küldendők. Presbitérium.

Pályázat a salontai egyházmegyébe bekebelezett aradi református egyház rendes lelkészi állomására. Javadalom: 1. Lakás természetben javítással, tisztítással és kerttel. 2. Évi készpénz fizetés havi részletekben 2400 arany korona helyett 57,600 Lei. 3. 6 öl tűzifa beszállítva és felvágva, természetben szolgáltatva 600 arany korona helyett 14,400 Lei értékben. 4. Lelkészi irodaállomány 100 arany korona helyett 2400 Lei. 5. Az államtól kapott hitoktatási díj váltsága helyett a lelkész által végzett középiskolai hitoktatás után az államtól járó hitoktatási díj, melyért az egyházközség nem szavatol. 6. Az összes szolgálatok stóla díja egyházkerületi dijszabás szerint 1300 aranykorona helyett 31,200 Lei értékben. 7. Agrárföld használata, melynek adóját az egyházközség fizeti s melyért az egyházközség felelősséget nem vállal, 5000 Lei értékben. 8. Államsegély, melyért az egyház felelősséget nem vállal. Kötelesség: Az aradi egyházközségben s a hozzátartozó külterületen az egyházi törvényben előírt összes lelkészi teendőknek s az állami iskolákban a hitoktatásnak ellátása vallástanító-lelkész és segédlelkész segédlete mellett. Az állás a választás megerősítése után azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények a hirdetés közzétételétől számított 3 héten belül oklevéllel (másolatban), szolgálati bizonyítványokkal együtt Aradi Aladár espereshez Salonta, Jud. Bihar, küldendők. Oradea, 1934 július hó. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat. A zerinduli ref. egyház pályázatot hirdet egy kántortanítói és egy tanítói állásra. I. Kántortanítói javadalom: 1. Lakás természetben, kerttel és gazdasági udvarral. 2. 20 hl. buza, 20 hl. zab. 3. 9 kat hold 1322 □-öl szántó, 2 hold kaszáló, kenderföld és 8 legelőilletőség. 4. Készpénz 327 Lei 35 bani és 100 Lei igazgatói tiszteletdíj. 5. 8 hold kántori föld. 6. Stóla. Földek adóját egyház fizeti. Kötelesség: III—VII. fiu osztály vezetése, orgonista kántori teendők végzése, egyházi jegyzőség, vasárnapi iskola, ifjusági, bibliaköri s egyéb belmissziói és társadalmi munkában való intenzív részvétel, egyházi énekkar szervezése és vezetése, lelkész akadályoztatása esetén s kanonikus órákon istentiszteletek végzése. Pályázhatnak orgonista kántortanítók vagy helyettes tanítók. II. Tanítói javadalom: 1. Lakás természetben, kerttel és udvarral. 2. 20 hl. buza,

20 hl. zab. 3. 8 kat. hold föld, melynek adóját az egyház fizeti. 4. Kézpénz 250 Lei. **Köteleesség:** a presbitérium által reábizott egy vagy két osztály vezetése. Vasárnapi iskola, leányegylet vezetése, nőszövetségben énekvezetés s általában a belmisszió minden ágában való munkálkodás. Kántor elfoglaltsága esetén annak helyettesítése. Pályázhatnak fi- vagy nőtanítók. Az állások szept. 1-én elfoglalandók. Pályázati határidő július 5. Pályázatok a ref. lelkészi hivatal címére küldendők. Zerindul, Jud. Arad. Presbitérium.

Pályázat az uileacul de munte-i (hegyközujlaki) ref. orgonista-tanítói állásra. Fizetés: 1. 22 kat. hold föld haszonélvezete, melyet a tanító saját költségén műveltet, adóját haszonélvező fizeti. Ebből 6 hold kaszáló. 2. Kézpénz az egyház pénztárából 240 Lei. 3. 20 q. kétszeres buza megváltási ára 3000 Lei. 4. Stóla az egyházker. megállapítása szerint. 5. Tisztességes lakás mellékhelyiségekkel, kerttel. 6. Egyházi jegyzőségért 200 Lei. **Köteleességek:** A presbitérium által reábizott osztályok vezetése, vasárnapi iskolák, bibliakörök, nőszövetség, férfiszövetség, általában minden belmissziói munkában való segédkezés. Urvacsora osztás, valamint ünnepek délutánjain és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálata. Énekkar vezetése. Minden az egyház és tanító között felmerülő vitás kérdésben kizárólagosan az egyházi bíróságok eljárását lehet igénybe venni. Pályázhatnak érvényes román oklevéllel bíró, katonai szolgálatuknak eleget tett férfitanítók. A pályázati határidő megjelenéstől számított 14 nap. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Uileacul de Munte, 1934 július 15. Jud. Bihor. u. p. Episcopia. Presbitérium.

Pályázat. A sálaceai református presbiterium pályázatot hirdet tanítónői állásra. Javadalom: 1. Lakás és kert. 2. Az egyházkerület által megállapított fizetés. **Köteleessége:** A presbiterium által reábizott osztályok tanítása. Minden belmissziói munkában való részvétel. Az okmányokkal kellően felszerelt kérvények e hirdetés megjelenésétől számított 15 napon belül a sálaceai (jud. Sălaj) református lelkészi hivatalhoz küldendők.

Pályázat. A pişcolti ref. egyház orgonista kántortanítói állására a pályázati határidő 15 nappal e hirdetés megjelenésétől számítva meghosszabbíttatik. A „Reformátusok Lapja“ július 1-én megjelent 19 számában közölt pályázat 3-ik pontjában feltüntetett 5 hold 400 □ öl agrárföld helyett fizet az egyház évi 4000 lei, azaz négyezer leikézpénzt. Pályázhatnak olyan ifju tanítók is, kiknek az 1934—35. iskolai évben még nem kell katonai szolgálatot teljesíteni.

Kántornak ajánlikozik, 49 éves, nős, nyug. bányatisztviselő, festőművész, ki 20 éven át a protestáns egyházaknál kántori teendőket végzett, valamint szervezésben, igehirdetésben, hittan- és ének tanításában, műkedvelők oktatásában jártassággal bíró, a legszerényebb javadalmazás mellett azonnal is kész elfoglalni az állást. Megkeresést kér e címre: Oficiul Parochial Ref. Oaca—Székelyvajda, jud. Mureş.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
 Egyházkerület Iratterjesztésében
 Oradea, Strada Petru Maior 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

ORADEA

STR. Dr. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

Nagyobb
rendelésnél
árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Ifjuságunk utja.

Az életünk és különösen kisebbségi sorsunk tenger terhe s gondjai között a legsúlyosabb, a legtöbb töprengést, a legemészlőbb gyötrelmet okoz gyermekeink jövője. Ez ma a legnagyobb problémánk, melynek súlya egyre roszakasztóbban nehezedik a lelkünkre.

„Mi lesz a gyermekből?” Ez a Keresztelő János bölcsője felett elhangzott kérdés nem a bizakodás, hanem a töprengés, nem a reménykedés, hanem a lélova tanácsstalanság hangján száll fel a szülők aggodó szívéből és nincs szünetje gondnak, töprengésnek. Alig ért véget az iskolai esztendő, máris a jövőről kell gondoskodni. Magában elég volna az anyagi gond: a tanítatás költségének előteremtése, de hozzá járul még a súlyosabb: mi célja, mi értelme van a tanítatásnak? A 8—12 éven át ráfordított befektetés meghozza-e valamikor a karmalját? Érdemes-e ma egész vagyont kitevő összegeket áldozni akkor, amikor nincs miből? Vagy minden anyagiasságtól függetlenül tör fel a töprengő kérdés száz és száz szülő lelkéből: mit tegyek, hogy legjobban biztosítsam gyermekem jövőjét?

Ez a kérdés ma még az anyagiaknál is súlyosabb. Mindnyájan tu ijuk és napról-napra jobban megtanújuk, hogy a köztisztviselői pálya teljesen bezárult előttünk. Pap, tanár, tanító orvos, ügyvéd, mérnök sem lehet mindenki, (bár ezek közül némelyiken: tanítói, orvosi, ügyvédi pályán a kisebbségiekben még egyáltalán nincs túltermelés.) Nem küldhetjük gyermekeinket többféle okból az ország-határokon túl se. Hol keressék hát jövődjüket, merre van ifjaink utja?

Arra, amerre a kisebbségi sorsban élő nép gyermekeinek egyedül lehet: a praktikus, az ipari és kereskedelmi pályára. Minden más pálya bezárult vagy korlátozódott előttünk. Ezeken még lehetőségek nyílnak meg számunkra. De mindegyiken csak több tudással, nagyobb műveltséggel, szélesebb látókörrrel, mint amilyennel jéddig ezeken a pályákon az állag emberek munkálkodtak. Szakítani kell már végre azzal a gondolkodással, hogy az ipari és a kereskedelmi pálya csak

a bukott diáknak való! Menjenek ezekre teljes középiskolai végzettséggel, mindenképp minél több nyelvtudással és az állam-nyelv tökéletes birásával! Ha elvégezte az ifju a középiskolát, ne restelje fölvenni a munkaruhát és bemenni egy gyárba, vagy nagyobb műhelybe kezdő tanulónak, vagy ne szégyeljen oda állani a pult mellé vevőket kiszolgálni. A műveltség alapjainak elsajátítása, az elméleti ismeretek megszerzése után így tehát szert gyakorlati tudásra is és mindkettőnek teljes birtokában, így veheti fel a versenyt más pályatársaival és így ezeken a pályákon is meg lesz a művelt embert megillető tekintélye.

Ezért nem lehet eléggé ajánlani a szakiskolákat és pedig nemcsak a fiuknak, hanem a leányoknak is. Ilyen szakiskola a kereskedelmi iskola, amely e nemben a leányok részére a legmagasabb képesítést adja.

Csudálatos, hogy a szülők mennyire idegenkednek ettől, vagy mennyire nem ismerik és még mindig a régi felfogásban élnek leányaik neveltetése felől s a tanítónői pályára küldik őket. Pedig ma ez a legeltévettebb dolog. Leányainknak ma ezen a pályán a legnehezebb elhelyezkedni és évről évre nehezebb lesz. Az utóbbi két évben a székelyudvarhelyi ref. tanítónőképzőben közel 100-an nyertek oklevelet, azonkívül kb. 50-re tehető a római katolikus képzőkben végzett református tanítónők száma. Az állás pedig számukra egyre kevesebb, mert egyre több férfi-tanító végez s a megüresedő állásokra elsősorban őket alkalmazzák. Határozott meggyőződése, hogy tiz évre elég tanítónőnk van, ha addig egyetlen egyet sem képzünk. Aztán mennyire célszerűtlen különösen városi szülőknek tanítónővé neveltetni leányát. A legelőbb ha állást nyer, csak falun nyerhet, ami azt jelenti, hogy el kell szakadnia a szülői háztól, csekély, legelőbbször rosszul kapott fizetését teljesen feléli, sőt jó ha szegényesen megél belőle. Ha kereskedelmi iskolát végez, városban kap állást, ott marad a szülei háznál s amit keres, ha szükség van rá megoszthatja szüleivel ha nincs teljesen maga használhatja fel.

Ma igaz, hogy ezen a pályán sem könnyű az elhelyezkedés, mert a gazdasági helyzet miatt sok állást megszüntettek. De ez a gazdasági válság nem tarthat esztendőig s mihelyt egy kissé enyhül, épen az üzleti pályák érzik meg leghamarabb s ezeken fogják legelőbb visszaállítani a megszüntetett állásokat. Bizva hiszem, hogy mire azok, kik még a pálya elején vannak, vagy éppen most indulnak el rajta, mire megszerzik diplomájukat, ők lesznek a legkapósabb munkaerők minden más pályán lévők között. Nem tudom eléggé hangsúlyoztan óvni a leányszülőket, hogy csak a tanítónői pályára ne küldjék és nem tudom eléggé nyomatékosan kérni és ajánlani, hogy csak a kereskedelmi pályára neveltesék leányaikat.

Tegyék azt akkor is, ha gyermekeiknek nem kenyérkeresetet, hanem csupán műveltséget akarnak nyújtani. Ma erre is legcélszerűbb intézet a kereskedelmi iskola, mert az általános műveltség mellett olyan hasznos ismereteket nyújt, melyek ma a legszükségesebbek. Képesse tesz nyelvek (román, francia, német) elsajátítására s azonkívül olyan praktikus ismeretek és üzleti szellem megszerzésére, melyeknek épen a mai nehéz gazdasági viszonyok között a magán és családi életben is mindig hasznát fogja venni.

Jelen helyzetünkben ez a mai ifjuság útja. Hogy ezt az utat járó kisebbségi sorsban élő magyar fiatal emberek ma is milyen sikereket érnek el arra már is örvendetes példákra lehet szinte minden városban rámutatni. Pedig nem tettek egyebet, csak tanultak, képezték magukat és dolgoznak szorgalommal és kitartással.

Ezt az utat előlünk és számunkra egy nép élete mutatja, mely ezer év óta kisebbségi sorsban él: a zsidó nép élete. Nem juthattak hozzá a hatalmi állásokhoz, hosszú ideig a földhöz sem, nem számíthattak állami alkalmazásra, elindultak tehát arra a pályára, amely a legzabadabb volt és a legtöbb anyagi lehetőséget nyújtotta: a kereskedelmire. Felölték és kifejlesztették minden ágát és minden időben felismerték, kihasználták a legjövedelmezőbbet. Tanuljunk tőlük és okuljunk a múltunkból, múltunk hiányaiból és mulasztásaiból. Sokszor elgondolom mi lett volna nemzetünkben, ha grófjaink, dúsgazdag földesuraink egyrésze birtokaikon a külföldön elköltött, vagy itthon elpredált javaiból gyárakat, nagy ipartelepeket létesítettek volna, vagy kisebb jelentőségű de tehetséges emberek elkorcskedett vagyonukat nagy üzletek alapítására fordították volna? De a múltban a politika, a sokszor meddő, üres szószátyárkodássá váló politika volt a fontos és ezt tették az ifjuság céljává eszményévé is. Okuljunk a múltból és ismerjük fel, hogy az üres elméleti és sokszor ábrándok világában járó, de mindig alázuhanó élet helyett a reális, a praktikus, a becsületes hasznot adó élet az ifjuság útja.

Debreczeni István.

Lelkészi kör értekezlet. A miculai lelkeszi kör július 18-án tartotta értekezletét Satumaren Öry Tamás elnöke mellett. Az értekezlet foglalkozott az egyetértékezlet határozata következtében a lelkeszétekezleti ügyrenddel, melyre nézve elfogadta a Reform. Örállóbau közétett tervezetet. Komoly megbeszélés tárgyát képezte az egyházi adóbehajtásnak az áll. adóvégrehajtó által több helyen tapaszt-

talt eredménytelen volta s erre nézve felhívta az egyhm. lelkeszétekezlet figyelmét. Testvéri együttérzéssel tárgyalták meg az egyes gyülekezetekben előforduló nehézségeket és akadályokat. Az elnökségről lemondani készült Öry Tamást egyhangulag tisztének további viselésére kérte az értekezlet, amire — a közóhajnak engedve — tovább is vállalkozott.

„Hagyd el a te árváidat...“

Jer. 49, 11.

Szombati-Szabó István 1916 ápr. 9-én elmondott beköszöntő egyházi beszédét «nagyon szeretett édesanyjának» ajánlotta, a beszédből befolyó jövedelmet pedig a reşiţabányai ref. egyház özvegyei és árvái javára adta. Az az ifju lelkész aki olyan nagyon boldogan köszönte meg a jó Istennek azt a nagy kegyelmét, hogy «kórházak, kórágysok, véres sebű betegek, haldokló és gyötrődő hősök társaságaiból, a sebek, a gyász, a jajszavak, a szenvedés a nyomorúság világából» haza segítette, — mint pásztort, — az ő első egyházába Reşiţara; ez az ifju lelkész mindjárt a legelső nap, amikor talán a legboldogabb volt, magára vette, felvette a legboldogtalanabbaknak az árváknak és özvegyeknek a gondját.

És alig 18 év után, amikor már beletörődött a halál fájdalmas gondolatába, édesapai szive ismét az árvákért fáj, s szakad meg, hiszen az a három árva az ő drága gyermeke, kik «éheznek rongyoskodnak s nyomorognak» mert az árvák sorsa ez. Ha tudtam volna haláltusájáról, s eljut hozzám ez az ő édesapai szívének kinzó aggodalma, szerettem volna s talán meg is tudtam volna lelkét nyugtatni s elviselhetőbbé tettem volna fájdalmas, korai elköltözését.

Azt mondtam volna neki amit most már magunknak mondok el abban a hitben hogy az a halhatatlan lélek mely itt közöttünk s bennünk maradt, mindnyájunkat az ő árváihoz vezet.

Sz. Szabó István nemcsak a reşiţai árvákról sietett gondoskodni, de gondoskodott, ő maga gondoskodott a saját árva gyermekeiről már akkor, amikor még nem volt gyermeke. Attól az időtől kezdve, amikor még alig 18 éves korában családjáért munkálkodott. S az ő munkáját siker, dicsőség koronázta és kíséri. Ő, a ref. pap, az író, a költő aranyánál, ezüstnél értékesebb kincset gyűjtött s hagyott nekünk s az ő szeretteinek: az ő halhatatlan lelkét hagyta reánk műveiben, melyekre most következett el a feltámadás reggele! Sz. Szabó István, a lugoji ref. pap meghalt, de Sz. Szabó István a magyar költő örökké él! De nekünk az Ő sors és fajtestvéreinek lobogtatnunk kell azt a fáklyát, melyet ő felgyújtott.

Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületek! Nagytiszt. és Nagys. Bányai Egyházmegye! Szeretett Magyar Testvéreim! Tegyük lehetővé, hogy Sz. Szabó István költeményei *a mi kiadásunkban* megjelenjenek. Legyen ez a kötet disze mindnyájunk könyvtárának! És legyen az ő lelke általunk sok ezerekké, minden magyaré! ... Akkor a Sz. Szabó István özvegye s árvái nem fognak nyomorogni.

Aki sietett s egymaga tudott annyi sok árváról gondoskodni,

amaz három árváját mi sok millió magyar ne hagyjuk el! Az idő gyorsan telik. A lugoji parochiára új pap megy. Az árva családnak fedél kell. Az árvák az édes anyától kérnek kenyeret, ruházatot; és a főbbi szükségek! Ebben a kis családban semminek se szabad hiányozni egy pillanatra sem!

Azért a legmélyebb tisztelettel és bizodalommal teszem indítványomat (— a hasonló indítványokkal együtt —) legelső sorban Egyházkerületünk egyházi és világi vezetőinek szerető édes apai szívére. Kérem indítsák meg, szervezzék meg ezt a mozgalmat, melyet sikerre vinni mindnyájan egyetemes szent, magyar kötelességünknek vallunk.

Hiszem, hogy beteljesedik, amit most lelkünk üzen a megdicsőültnek: «Hagyd el a te árvádat, én eltartom őket.»

Cadea, 1934 jul. 23.

Dibáczy József,
ref. lelkész.

Tájékoztató

a satumarei református középiskolákba az 1934—35. iskolai évre vonatkozó felvételre.

I. Fiú-gimnázium.

Felvétel. A törvény értelmében felvehetők azok a tanulók, akiknek szülei magyar nemzetiségűek. Zsidó vallású tanulók csak külön miniszteri engedély alapján irhatók be. Minden tanuló, aki ebbe a tanintézetbe először lép be, köteles a felvételre jelentkezéskor az igazgatósághoz benyújtani születési állami anyakönyvi kivonatát, keresztlevelét, újraoltási, állampolgársági és az előző osztály elvégzéséről szóló iskolai bizonyítványát, illetőleg az iskolai anyakönyvi lap másolatát. Az I. osztályba lépő tanulók a revizortól láttamozott IV. vagy magasabb osztályú elemi iskolai bizonyítványt nyújtanak be. Mindezen okmányok csak úgy fogadhatók el, ha román nyelven vannak kiállítva, akár eredetiben, akár hiteles másolatban, a román mellett azonban párhuzamosan szerepelhet a magyar nyelv is. A főgimnáziumnak azok a növendékei, akik ezeket az okmányokat már egyszer beadták, nem kötelesek újból benyújtani.

Az I. osztályba lépő tanulók szeptember 1—5 között felvételi vizsgát tesznek a román nyelvből, magyar nyelvből és a számtanból, a vizsgáztatás az elemi iskola IV-ik osztályának tananyaga alapján történik. A felvételi vizsga díja 100 Lei. Az I. osztályba nem vehetők fel a 9 évesnél fiatalabb, vagy 13 évesnél idősebb növendékek, határnapul véve szeptember 1-ét. A 13 évesnél legfeljebb

egy *félévvel* idősebbek részére külön kérésre az iskola igazgatósága, még idősebbek részére csak a minisztérium adhat korengedélyt. Az I. oszt. felvételi vizsgára augusztus 27-ig lehet jelentkezni.

Beírás. A II—VII. osztályu tanulók felvétele a beiratkozás alkalmával történik. A beírások augusztus 25—31. napjain délelőtt 9—12 óra között eszközöltetnek. Az I. oszt. tanulók végleges beírása a felvételi vizsga után, a javító vizsgára utasított tanulóké pedig a javító vizsgák befejezése után történik. Beírási díj 100 Lei és még 100 Lei fizetendő kérvényre, bélyegre, igazoló könyvecskére és sorszámra. A beírás alkalmával 1 drb. fénykép is benyújtandó.

Iskolai díjak. Tandij és fenntartói járulék évi 2500 Lei. Az iskolai díjak két egyenlő részletben fizetendők: az első részlet beíráskor, a második február 1-ig. Indokolt esetben ezek a díjak negyedévi részletekben is fizethetők. Szegénysorsu, jó előmenetelű tanulók tandijmentességért, illetve tandijmérséklésért szeptember 10-ig folyamodhatnak. A tandijkedvezményért folyamodók kérésükhöz mellékeljenek az illetékes lelkész és egyházi gondnoktól aláírt vagyoni és családi értesítőt.

Javító vizsga. Jelentkezni lehet e vizsgálatra augusztus 29-ig. A vizsga írásbeliből és szóbeliből áll s díja — tekintet nélkül a tárgyak számára — 150 Lei.

Ruházat. Minden tanuló köteles egyenruhát, egyensapkát és karszámot viselni. Az egyenruha szövete és a szabásminta beiratkozáskor a szülők rendelkezésére fog bocsáttatni.

Az előadások kezdetét a beírások alkalmával fogjuk tudatni.

Az internátus épülete úgy elhelyezés, mint felszerelés tekintetében megfelel az egészségi és tanulási követelményeknek. Az egyemeletes sarok épület homlokzata délre és keletre néz, hatalmas méretű ablakai, magas és tágas termei, villamos világítása és vízvezetéke biztosítják a korszerű ellátás lehetőségét. A hálótermeken kívül külön tanulótermek, mosdó, társalgó és tágas udvar áll a tanulók rendelkezésére.

Felvétel. A tanulók felvétele az iskolai beírások alkalmával történik. Felvehetők a református főgimnázium I—VII. osztályaiba szabályszerűen beiratkozott növendékek, ha szüleik, vagy gyámjuk, az internátusi díjak pontos fizetéséről szóló kötelezvényt megfelelő kezesekkel aláírták. Felvehetők az elemi iskola IV-ik osztályos növendékei közül is azok, akik tanulmányaikat a következő tanévben a református főgimnáziumban óhajtják folytatni. Más tanintézetbe járó tanulók csak külön kérvény és határozat alapján vehetők fel.

Díjak. Felvételnél minden internátusi növendék 200 Lei butor és felszerelés-rongálási kauciót tartozik letétbe helyezni, ezt az ösz-

szeget év végén visszakapja, vagy elszámolhatja, ha év közben kárt nem okozott. Az egész évi díj pénzben 7000 Lei ellátási és 200 Lei orvosi díj, továbbá természetben 2 métermázsza buza és 10 kg. zsir. Ha a tanuló az étkezést nem veszi igénybe, akkor bennlakási díj címén évi 2000 Leit és 200 Lei orvosi díjat fizet. A természetben fizetendő járandóságok pénzben is megválthatók s szeptember 15-ig beszolgáltatandók. A többi díj negyedévenként előre fizetendő, indokolt esetben a havi részletekben való fizetés kérhető.

Az étkezés reggeliből, ebédből, vacsorából, délelőtti és délutáni uzsonnából áll. Az internátus vezetősége különös gondot fordít az ételneműek egészséges, tápláló és kielégítő minőségének ellenőrzésére.

A felügyeletet az internátus épületében lakó tanárok és pedagógusok gyakorolják. Állandó orvosi ellenőrzés mellett gondoskodás történik arról is, hogy a ragályos betegségekre gyanus növendékek a többiektől azonnal elkülöníttessenek az udvarban erre a célra épített kórház helyiségében.

Felszerelés és ruhaneműek. Minden tanuló magával hoz 1 párnát (3 huzattal), 1 paplant vagy dunnát (3 huzattal), 3 lepedőt, 1 ágytakarót és 1 üres szalmazsákot. Fehérneműből annyi szükséges, hogy a legalább hetenkénti fehérnemű-váltás akadályokba ne ütközzen. Mosásról az intézet csak külön, mérsékelt díjazás ellenében gondoskodik. Felső ruhából az egyenruhán kívül még legalább egy otthoni öltözet szükséges, továbbá egy téli kabát és 2 pár cipő. Ruha-, cipő-, fogkefe, mosdótál.

Kedvezmények. Jó előmenetelű és kifogástalan magaviseletű szegénysorsu tanulók meghatározott számban egész ingyenes, féldíjas és negyeddíj elengedéses kedvezményekben részesülhetnek. Egész ingyenes felvételre csak a főgimnázium régebbi, érdemes tanulói tarthatnak igényt. Az internátusba való felvételért és kedvezményekért augusztus 20-ig kell folyamodni. Az augusztus 20. után jelentkező növendékek csak abban az esetben vétetnek fel, ha még marad számukra üres hely. Az igazgatótanácshoz címzett kérvények a főgimnázium igazgatóságánál nyújtandók be.

II. Leány-gimnázium.

1. *Felvétel.* A törvény értelmében felvehetőek mindazon tanulók akiknek szülei magukat magyar anyanyelvűeknek vallják, zsidó válásuak azonban csak a közoktatásügyi minisztérium engedélyével.

Mindenik tanuló, aki ez intézetbe először lép be, köteles a felvételre jelentkezéskor az igazgatósághoz benyújtani születési állami anyakönyvi kivonatot, egyházi keresztlevelet, állampolgársági bizonyítványt, újraoltási bizonyítványt és az előző osztályról szóló isko-

lai bizonyítványt, vagy iskolai anyakönyvi lap másolatát. Az I-ső osztályba lépő tanulók a revizortól láttamozott IV—V, vagy magasabb osztályu elemi iskolai bizonyítványt nyújtanak be. Az I. osztályba nem vehetők fel, akik 9 évesnél fiatalabb, vagy 13 évesnél idősebbek. E korhatáron túl miniszteri engedély szükséges.

2. *Beírás.* Augusztus 25—31 napján délelőtt 9—12 óráig. A tanulók felvétele a beírás alkalmával történik. Beírási díj 200 Lei.

3. *Iskolai díjak.* Tandíj és fenntartói járulék évi 2000 Lei. Szegénysorsu, jó tanulók folyamodhatnak a tandíjnak részben való elengedéséért. Szegénysorsu tisztviselők gyermekei folyamodhatnak a tandíj mérsékléséért. A folyamodáshoz csatolni kell hatósági szegénységi bizonyítványt, melyet különösen a családtagok igazolása szempontjából láttamoztatni kell az illetékes református lelkészi hivatallal.

A tandíj két egyenlő részletben fizetendő: az első részlet a beiratáskor, a második részlet február 1-ig; indokolt esetben negyedévenként, vagy havonként is fizethető.

4. Az I. osztályban a felvételi vizsgát aug. 25-én tartjuk.

5. Tandíjmentességért vagy mérséklésért szeptember 10-ig lehet folyamodni.

6. *Javitóvizsgálat* szept. hó 1—5-én. Vizsgadíj 150 Lei, tekintet nélkül a tárgyak számára.

7. *Az iskolai év kezdetét* a miniszteri rendelet vétele után fogjuk közölni,

8. Minden növendék köteles egyenkötényt, egyenruhát, egyenkalapot viselni, melyeknek készítését az iskola vezetősége határozza meg.

9. Az iskola nyilvánossági joggal bír.

III. Felső kereskedelmi leányiskola.

1. *Felvétel.* A törvény értelmében felvehetők mindazok a tanulók, akiknek szülei magukat magyar anyanyelvűeknek vallják, zsidó vallásuak azonban csak a közoktatásügyi minisztérium engedélyével. Minden tanuló belépéskor köteles az igazgatósághoz egy kérvényt benyújtani, az I-ső osztályba lépők mellékelvén ahhoz: 1) születési áll. anyakönyvi kivonatot, keresztlevelet, újraoltási bizonyítványt áll. nyelven, állampolgársági bizonyítványt és certificat de absolvire. Az I. osztályba felvehetők, akik a gimnázium VI-ik osztályát sikeresen elvégezték. Az I. osztályba nem vehetők fel, akik 13 évesnél fiatalabbak, vagy 16 évnél idősebbek, de korengedélyért lehet folyamodni.

2. *Beiratás.* A beiratás történik aug. 25-től szept. 1-ig délelőtt 9—1 óráig. Beírási díj 300 Lei, mely összegben bennfoglaltatik az igazoló könyvecske, sorszám és könyvtár gyarapítása és használata.

3. *Iskolai díjak.* Tandíj és fenntartói járulék 3000 Lei. Szegénysorsu, jó tanulók folyamodhatnak az iskolai díjnak részben való

elengedéseért az igazgatótanácshoz. Az iskolai díjak két egyenlő részletben fizetendők: az első részlet a beíraskor, a második részlet febr. 1-ig. Indokolt esetben a díjak negyedévi vagy havi részletekben is fizethetők. Iskolai díjak mérsékléséért folyamodni lehet szept. 10-ig.

4. *Javító vizsgálat.* Jelentkezni lehet e vizsgálatra szept. 1-én déli 1 óráig. A vizsgálat idejét később fogjuk közölni.

5. *Az iskolai év kezdete.* Az év ünnepélyes megnyitása istentisztelettel veszi kezdetét és tornatermünkben folytatódik. Idejét csak miniszteri rendelet vétele után fogjuk közölni.

Minden növendék köteles egyenkötényt, egyenruhát, egyensapkát, fekete cipőt és harisnyát és rendszámot viselni. *Az igazgatóság.*

HIREK

Alapkőletétel. Az oradeai—
ősitelepi imaház alapkövét jul.
8-án d. u. 4 órakor tették le,
amikor a megkezdett munkára
Sulyok István püspök imádság-
ban kérte Isten áldását; majd
beszédben felhívta a gyülekezet
figyelmét az építendő imaház
vallási és kulturális jelentősé-
gére. Az igét *Molnár* Károly s.
lelkész hirdette.

**Leánykonferencia és bel-
missziói napot** rendezett a dio-
ségi gyülekezet, melyre Ora-
deáról és a környékről több gyü-
lekezet leányai jelentek meg. A
leánykonferenciával párhuzamo-
san az asszonyoknak, férfiaknak

és fiuknak is tartottak előadá-
sokat Szaplóczayné dr Sziklai
Ilona, Kiss Bertalan, Szennyesi
József és Mátyás László. A dio-
ségiiek meleg szeretettel fogad-
ták a körükbe érkezett vendé-
geket.

Szlovenszkói hírek. A kas-
sai középiskolás diákok május
30—31-én 95 diák részvételével
konferenciát tartottak; a komá-
romi bibliakörös ifjak pedig jun.
29—jul. 1-én tartották 3 napos
konferenciájukat, míg jun. 12—
19-én három helyen volt vasár-
napi iskolai kurzus és belm. nap
a lelkészi és tanítói kar számára
id. Victor János részvételével.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

3602—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Felhivom a tanítóválasztó egyházközségek figyelmét arra, hogy a tanítói pályázatok elbírálásánál minden körülmények között vegyék figyelembe, vajjon a pályázó, mint királyhágómelléki származású növendék, egyházkerületünk segélyével végzte-e a tanítóképzőt. Az ilyen segélyezett tanítójelöltek egyenlő feltételek mellett a többiekkel szemben annál is inkább előnyben részesítendők, mert ezek szolgálatukat az élvezett segély fejében egyházkerületünknek lekötötték és ha állást nem kaphatnának, ezt a kötelezettségüket velük szemben érvényesíteni nem állana módunkban. Oradea, 1934 július 30. Atyafiságos szeretettel: *Sulyok* István, s. k., püspök.

3600—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak és a hivatalos lap szerkesztőségének.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm egyházkerületi közgyűlésünk 110—1934 sz. határozatát. Egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli, hogy rendes tanítói állások meghirdetése csak a díjlevél szerinti és az egyházkerületi minimumot kielégítő feltételek mellett történhetik, ezért a rendes tanítói pályázatok csak az esperes ellenőrzése után s ennek igazolásául esperesi iktató számmal ellátva közölhető. A helyettes tanítók fizetését az esperesek szabják meg, ennek következtében a pályázati hirdetésnek, ha az helyettes tanítói állásra szól, esperesi iktatószám kíséretében tartalmaznia kell a vonatkozó esperesi intézkedést. Az így közölt pályázati feltételek alku tárgyává nem tehetők a meghirdetett fizetés csökkentése céljából s ahol ilyen alku bebizonyosodnék, akár a tanító, akár az egyházközség részéről, a vétkesek ellen a fegyelmi vizsgálat megindítandó. Az egyházkerületi minimum megállapítására nézve a 21-k—1932. sz. határozat az 1934. költségvetési évre is érvényben marad. Fentiek végrehajtását elrendelve utasítom lapunk felelős szerkesztőjét, hogy a folyó hó 10-iki lapszámtól kezdődőleg csak az egyházkerületi határozatnak megfelelő pályázati hirdetéseket közöljön. Oradea, 1934 július 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

PÁLYÁZAT TANÁRI ÁLLÁSOKRA. A satu-marei református főgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy román-francia, egy francia-német, egy fizika-kémia-mennyiségtan, egy történelem-földrajz, esetleg természetrajz-földrajz és egy ének-zene tanári tantervűre. Fizetés: a királyhágómelléki ref. egyházkerület szabályzata szerint. E meghirdetett állások rendes tanári állások, de véglegesítés csak egy esztendei sikeres működés alapján helyeztetik kilátásba. Pályázati határidő 1934 augusztus 10. Okmányokkal fellelő kérések a főgimnázium igazgatóságához küldendők.

PÁLYÁZAT a santimreu-i (hegyközszentimrei) ref. egyház ideiglenes orgonista kántortanítói állására. **J a v a d a l o m:** 1. Tisztességes lakás kerttel, mellékhelyiségekkel. 2. 7·1344 kat. hold régi. 8 és fél kat. hold agrár föld. 3. 3 köböl buza természetben. 4. 3 öl tűzifa beszállítva. 5. 8 hold agrárföld a kántorságért. 6. $\frac{5}{8}$ faizás és legeltetési jog. 7. Készpénz az egyház pénztárából 6196 Lei. 8. Stóla. A régi földek után mindenféle adó járulékot az egyház, az agrárföldekért a tanító fizeti. **K ö t e l e s s é g:** Reábizandó osztályoknak tanterv szerinti tanítása. Kántori teendők végzése. Lelkész akadályoztatása esetén és a kanonikus órákon helyettesítés, állami iskolában vallástanítás, énekkar vezetés, belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítésű férfiak és esetleg nők is a hirdetés megjelenésétől számított 15 napon belül. Az állás a választás megejtése után azonnal elfoglalandó. Megjegyeztetik, hogy az ezen állást jelenleg betöltő rendes tanító állásától elmozdítottván e. m. és ker. ítéletekkel; felfüggesztetett s az állás végleges megüresedése esetén jelenleg ideiglenesen választott tanító esetleg véglegesítettik. **Presbitérium.**

PÁLYÁZAT a santimreu-i (hegyközszentimrei) ref. egyház ideiglenes II. tanítói állására. **J a v a d a l o m:** 1. Tisztességes lakás kereltt,

mellékhelyiségekkel. 2. 5 kat. hold 1391 □-öl régi, 10 és fél kat. hold agrárföld. 3. 3 öl tűzifa beszállítva. 4. $\frac{3}{4}$ faizás és legeltetési jog. 5. 390 liter buza természetben 6. 11,994 Lei készpénz az egyház pénztárából. A régi földek után mindenféle adójárulékot az egyház, az agrárföldekért ellenben a tanító fizet. Kötelesség: Reábizandó osztályoknak tantervszerinti tanítása, állami iskolában vallástanítás, belmissziói munkában segédkezés. Pályázhatnak megfelelő képesítéssel rendelkező férfi- és nőtanítók a hirdetés megjelenésétől számított 15 napon belül. Az állás a választás megejtése után azonnal elfoglalandó. Megjegyeztetik, hogy az ezen állást jelenleg betöltő rendes tanító állásától e. m. és ker. ítéletekkel elmozdítottán; felfüggesztetett s az állás végleges megüresedése esetén jelenlegi ideiglenesen választott tanító esetleg véglegesítettik. Presbitérium.

PÁLYÁZAT. A Sännicolaul de Munte-i (hegyközszenmiklósi) ref. egyház orgonista kántortanítói állására a pályázati határidő augusztus 18-áig meghosszabbítottatik a »Reformátusok Lapja« 18-ik számában közlé tett feltételek mellett. Egyház tanács.

PÁLYÁZAT a tárcaia-i ref. egyház kántortanítói állására. Fizetés: 1 Lakás kerttel. 2. 9 köböl buza, 9 köböl tengeri. 3. 8 m³ hasáb tűzifa beszállítva. 4. 18,000 Lei, azaz tizennyolcezer Lei évi készpénz. Kántori teendőikért: 1. 2 köböl buza, 2 köböl tengeri. 2. 4 m³ hasáb tűzifa beszállítva. 3. Egyházkerületileg megállapított stóla. Kötelesség: a III—VII. oszt. vezetése, mindennemű belmissziói munkában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon katedrai szolgálat. Személyes megjelenés ajánlatos, de utiköltséget csak a megválasztott tanítónak fizet az egyház. Tárcaia község a Fekete-Körös partján, Beiuş várostól 3 km. távolságra fekszik. Pályázati kérvények e lap megjelenésétől számított 15 nap alatt ref. lelkészi hivatal címére, Tárcaia, p. u. Beiuş, jud. Bihor, küldendők.

PÁLYÁZAT az uileacul de munte-i (hegyközujlaki) ref. orgonista-tanítói állására. Fizetés: 1. 22 kat. hold föld haszonélvezete, melyet a tanító saját költségén műveltet, adóját haszonélvező fizeti. Ebből 6 hold kaszáló. 2. Készpénz az egyház pénztárából 240 Lei. 3. 20 q. kétszeres buza természetben vagy annak szeptemberi ára. 4. Stóla az egyházker. megállapítása szerint. 5. Tisztességes lakás mellékhelyiségekkel, kerttel. 6. Egyházi jegyzőségért 200 Lei. Kötelességek: A presbitérium által reábizott osztályok vezetése, vasárnapi iskolák, bibliakörök, nőszövetség, férfiszövetség, általában minden belmissziói munkában való segédkezés. Urvacsora osztás, valamint ünnepek délutánjain és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Énekkar vezetése. Minden az egyház és tanító között felmerülő vitás kérdésben kizárólagosan az egyházi bíróságok eljárását lehet igénybe venni. Pályázhatnak érvényes román oklevéllel bíró, katonai szolgálatuknak eleget tett férfitanítók. A pályázati határidő megjelenésétől számított 14 nap. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Uileacul de Munte, 1934 július 25, Jud. Bihor, u. p. Episcopia. Presbitérium.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100** Leies árban
kaphatók a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Iratterjesztésében Oradea, Sírada Petru Malor 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok. BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon **6-22**
 Készít mindentajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

**Nagyobb
rendelésnél
árengedmény**

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lap példányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A modern civilizáció lelke.

Abban különbözik korunk más korszakoktól, hogy urrá lettünk az élet tudományos eszközei, módjai felett. Egymásután szolgálunkba kényszerítettük a világmindenség hatalmas erőit. Olyan kényelmes életmódot biztosítottunk ezáltal magunknak, minőről más korok álmodni se mertek. De hogyha tekintetünket a módokról, ahogyan élünk, a célokra fordítjuk, amikért élünk, vajjon magasabban állunk-e atyáinknál?

Életmód, eszköz dolgában óriási magasan állunk őseink felett. Vajjon éppen olyan magasztosan is használjuk-e fel azokat . . . »Nagyszerű eszközöket nagyszerű célokra-e?» — amint Thoron kérdi. Ez ugyanis a forduló pontja, ez a lelke a mai civilizációnak. Ez is a sorsa. Korunk óriási fekélye éppen az, hogy nagyszerű eszközöket hitvány célokra használ fel.

Amíg a gőzgép feltalálásától az éterrezgéseken alapuló rádióig halomra gyűjtött megélhetési eszközöket nem magasabb lelki célokra, jellemnemesítésre, társadalmi igazságosságra használja fel korunk civilizációja, mindaddig öngyilkosságot követ el.

Amint pedig mi magasabb lelki célokról kezdünk beszélni, már a vallás területére léptünk be. Vallás nélkül élni annyi, mint magasabb lelki célok nélkül élni. Ez a kettő elválaszthatatlanul egy és ugyanaz. A mai ember pedig minden erejét a megélhetési eszközök felhalmozására fordította. Ez nem vallásos élet. Korunk uralkodó eszméje nem a vallás, mely célokat ad, hanem a tudomány, mely eszközöket gyárt az élet számára. Már pedig mit használ a mai nemzedéknek, ha megnyeri a megélhetés külső eszközeinek hatalmas tömegét és lélekben — felemelő, magasztos célokban — kárt vall.

Ez a vallás szava . . . Jézus Krisztus szava!

Nem üres beszéd ez. Uton-utfélen szembe merednek ránk bizonyítékai.

Előttünk áll egy tipikusan modern kulturájú ember. Évi jövedelme egy millió lei. Emeletes háza, gyönyörű villája, remek autója van. A tudomány minden találmánya rendelkezésére áll. Kérdezzük csak meg tőle: boldog-e? . . .

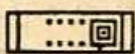
Elképedve hallod tőle: nem! . . . Komor életuntság köde lepte be a lelkét . . . Mert nincs semmi magasabb, lelki célja életének.

Óh! — Nem oktalan eb az ember! Pár elébe dobott csonttal nem lehet a lelkét kielégíteni — még hogyha emeletes ház, márkás autó, saját repülőgép is az a csont! Van bennük valami egyéb is, ami igazi mivoltunkat, emberi kvintesszenciánkat képezi. Megköveteli az tőlünk, hogy valamiért éljünk, ne csak valamivel. Ez emberi mivoltunk örök törvénye. Mi sem vagyunk kivéve alóla. A legmélyebb pokol a számunkra azért az, ha csupán csak valamivel élünk és nem valamiért.

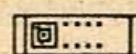
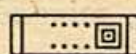
Azt mondják a statisztikusok, hogy száz évvel ezelőtt az átlag embernek 72 életszükséglete volt. Ebből 16 volt elengedhetetlen. Ma 784 a szükségletek száma, miből 94 az elengedhetetlen. Száz évvel ezelőtt a kereskedők 200-féle portékát kínáltak. Ma 32.000-et. A megélhetés temérdek eszköze aláássa magát a megélhetést. Ez nem boldogság utja. A boldogság titka: valami érdemes nagy célért élni; azért küzdeni, fáradni.

E mai materialisztikus életfilozófia önmagát falja fel, mint a mesebeli kigyó. Az egész világtörténelem amellet bizonyít. Ezért a dolgok alaptermészetének logikai vaskövetkezményével e mai szellemi forrongás, lázas kísérletezés vajadásából megszületik mielőbb a komoly idealizmus, a lelki megújulás, a vallásos feléledés mindent elseprő nagy reneszánsza. Előjelei már itt vannak előttünk.

Bokor Sándor.

ISKOLA

Tanítóköri munkálkodás az Érmelléken.

Az Érmelléki Tanítóegyesület egy kisebb csoportja ezelőtt két évvel magánkezdeményezésből felelevenítette a tanítóköri életet, mert meggyőződött arról, hogy az önképzésre, pedagógiai ismeretek bővítésére, a tanítás terén szerzett gyakorlati tapasztalatok hasznavehetőségének és gyakorlati alkalmazhatóságának megbirálására, esetleg általános bevezetésére csak ilyen uton-módon lesz alkalma, mivel az évenként egyszer, vagy legfeljebb kétszer összehívott egyhm. értekezletek tárgysorozata egyáltalán nem nyújt alkalmat az alapos önképzésre, pedig valljuk meg őszintén, minden álszemérem

és álszenteskedés nélkül, hogy az önképzés szükséges minden egyes tanítóra nézve legyen az a legkiválóbb is és egymástól tanulni egyáltalán nem szégyen. Hiszen közismert mondás, de igaz: »A jó pap holtig tanul.«

E tanítói körhöz tényleges működéssel csatlakoztak az albişi, budislai, cheţi, otomani és és sálaci ref. tantestületek. 1932. novemberben Salacson Benke Pál tartott gyakorlati tanítást a VI-ik osztályban a testek fajsulyáról, 1933. februárban Cheţen Szentpétery János az I—II-ik osztályban tartott beszédértelem-gyakorlatot az ünnepnapról, 1933. márciusban Albişon Kemecey György olvasmány-tárgyalást tartott a III-ik osztályban. 1933. április havában Otomani-ban Kósa Károly gazdaságtanból az oltásimódokról gyakorlati bemutatás alapján tartott tanítást.

Az első évi kezdet biztató reményt nyújtott arra, hogy az elképzelés és célkitűzés helyes és szükséges volt s ezért tovább is folytattuk az 1933—34. tanévben előre elkészített program szerint az értekezleteket. A tanításon kívül más tanügyi kérdéseket is megvitattunk, román tanmenet elkészítését véleményyeztük, a kerületi egységes ref. tankönyv elkészítéséhez közreműködésünket ajánlottuk fel, román kurzus kerületi rendezését kérelmeztük és ezek mellett az általános tanítói kérdésekről, segély és gyámintézeti ügyekről állandóan beható eszmecsere-t folytattunk s minden egyes értekezletről jegyzőkönyvet vettünk fel és a további tárgyalást vagy intézkedést kívánó általános érdekű ügyeket a tanítóegyesületi elnök útján az egyházi felsőbb hatóságokhoz, vagy a tanítóegyesületi közgyűlés-elé terjesztettük. Az értekezletek során 1933. okt. 5-én Sálacean Jakab Lajos tartott gyakorlati tanítást a III-ik osztályban román társalgásból: »Mobile şcoalei şi rechizitele şcoalei« tanítási egységről. 1933. november 2-án Otomániban Kósa Károly a VII-ik osztályban geografiából: »Trecătorile« tanítási egységet tanította. 1933. nov. 30-án Budislaun Sillye Gyula a II-ik osztályban számtanból a számkör kibővítését 80-tól 100-ig dolgozta fel. 1934. március 1-én Albişon Tompa Róza az I. osztályban beszédértelem-gyakorlatból a macskáról tanított. 1934. május 3-án Cheţen Szentpétery János az V-ik osztályban román történelemből Matei Corvinról tanított.

A tanítás kifejezetten gyakorlati tanítás és nem »mintatanítás« volt, mert nem arra voltunk kíváncsiak, hogy tud-e egy tanító mintatanítást is tartani, hanem az érdekelt jobban, hogy miként oldja meg a tanítás nehéz feladatát iskolájában a mindennapi foglalkozás során.

(Folyt. köv.)

Bethesda—Galilea.

Beszámoló a bihori egyházmegye Nőszövetségének Tileagdon tartott rendes közgyűléséről.

A bihori egyházmegye nőszövetségei augusztus hó 5-én Tileagdon tartották ez évi rendes közgyűlésüket, melyen közelről és távolról több mint 500 nőszövetségi tag vett részt. A közgyűlést istentisztelet vezette be, melyen Vadai Béla esperes imádkozott és Kiss Károly oradeai lelkész János ev. 5-ik részének 1—16-ig terjedő versei alapján hirdette az Igét. Az örök Bethesdáról beszélt, ahol ma is milliók és milliók várják a testi-lelki gyógyulást. A közgyűlést Vadai Béláné elnöknő következő beszéde nyitotta meg:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Szeretett testvéreim!

Nehéz, válságos két év telt el azóta, amidőn a bihori református egyházmegye Nőszövetségének első közgyűlését Oradean megtartottuk s első ízben adtunk beszámolót arról, hogy a Nőszövetség, a belmissziói munkának ezen egyik szerve, tulesvén a szervezkedés, a kezdet nehézségein, miképen indította meg a munkát s mennyiben felelt meg eddig is nagy és magasztos feladatának és küldetésének. Akkori megnyitó beszédemben rámutattam arra, hogy a női szívek a legtöbb egyházközségünkben eddig csak alvó rügyek voltak, amelyek felsőbb ráhatásra, belső indításra vártak, hogy kibontakozhassanak, áldott napfényre, krisztusi légkörbe jussanak s belső, szent indításokat érezzenek a munkára, a szolgálatra, nemes és jóizü gyümölcsök termésére.

Legyen hála a Gondviselő Istennek, hogy azóta csaknem minden egyházközségeinkben nemcsak megindult a nőszövetségi munka, hanem több és kevesebb eredménnyel állandóan folyik s a lelkek barázdáiba elhintett magvak itt-ott már dus kalászatokat is hoztak! Örvendetes jelenség, hogy mind több és több azon református nőknek a száma, akik belátják és szívük mélyéig átérzik azt, hogy a mostani küzdelmes időben, a mindinkább terjedő hitetlenség és erkölcstelenség ezen szomorú korszakában nekünk nőknek fokozottabb mértékben kell átéreznünk azt, hogy nemcsak a férfiak, hanem a nők is lehetnek áldott eszközök az Isten szent és magasztos ügyének szolgálatában!

Be kell látnunk, meg kell értenünk, hogy a testvéri együttérzés és összetartás erősbitése, a szükség, nyomor és szenvedés enyhítése, a fájó könnyek letörlése, a meggyengült felekezeti öntudat mélyítése, — egyszóval a keresztyén hitnek — keresztyén élettel való átformálása elsősorban a nők feladata!

Most, amidőn annyi oldalú kísértés támadja meg hiveink öntudatos hűségét, — ma, amikor annyi intézmény igényli a segítő kezek támogatását, — most, amidőn árvák, betegek, szegények esdeklük az anyaszentegyház gondoskodó szeretetének gyámolítását, — ma, még inkább szükség van arra, hogy mi nők szent szolgálatkészséggel minél többen kapcsolódjunk bele az egyházlelket megtartó, építő munkájába, hordozói legyünk az evangélium élő erejének, támogatói, segítői és munkatársai az egyház hivatalos vezetőinek, ami önzetlen, krisztusi munkánk, alázatos szolgálatunk által.

Az eddig elért eredmények bár biztatólag, bátorítólag hatnak reánk, azonban nekünk, szeretet testvéreim nem szabad megállanunk a féluton! Nem szabad megelégednünk az eddigi eredménnyel, sőt nem szabad betakarni a közönyösségnek a kendőjével a meglátott hibákat és fogyatkozásokat sem. Itt vannak előttünk az egyes egyházközségek jelentései! Itt vannak az összes belmissziói jelentő ivatek, amelyek olyanok, mint a tükörlapok, hiven feltüntetik a Nőszövetségnek fény és árnyoldalait, dicséretre méltó előnyeiket és fogyatkozásait egyaránt. ■

A titkári jelentés részletesen be fog számolni ezen jelentések alapján a Nőszövetségnek 1933—34 évi működéséről. Vonjuk le belőle a hasznos tanulságokat, vegyünk biztatást, buzdítást azon egyházaktól, amelyek előljárnak és fényeskednek s magunkbaszállva ismerjük be a mulasztásokat s a hiányokat és akadályokat leküzdve és pótolva s nemes elszántsággal erőnket tömörítve, tekintsünk bizó reménységgel a jövő felé.

Legyen ez a mai egész nap az áldott magvetésnek, benső lelki találkozásunk, szent ölelkezésnek, erőgyűjtésnek és nemes elhatározásnak a napja mindnyájunkra nézve! Dobbanjon össze a szivünk a hitben, a krisztusi szeretetben, egy jobb jövő felőli reménységben! Építsük ki tovább, minél szélesebbre azt a munkateret, amelyen sikerrel harcolhatunk korunk temérdek bűne, baja, támadása és kísértése ellen és akkor a nagy Isten meg fogja dicsőíteni magát bennünk és általunk e jelen való világban is úgy a magunk, mint egyházunk életében s az áldás és siker nem fog elmaradni.

Ilyen érzésektől és gondolatoktól áthatva, amidőn közgyűlésünk minden egyes tagját szívélyesen üdvözlöm s tisztikarunk nagybecsű támogatását kérem, egyházmegyénk összes Nőszövetségeinek további munkájára istennek megsegítő kegyelmét és gazdag áldását kérve, mostani közgyűlésünket ezennel megnyitom!

Majd Sass Kálmán tileagdi lelkész azokat a súlyos problémákat vetette fel, amelyek ma feladatát kell hogy képezzék a Nőszövetségeknek: Nőaggmenház, Leányárvaház alapítása, komoly keresztényen

könyvek és ujságok olvasása és propagálása, gyermekek vasárnapi iskolába való járásának előmozdítása, cseléd-leányok elhelyezése, mind-mind komoly problémák.

Délben a tileagdi családok a régi hagyományos vendégszeretettel vendégelték meg a konferencia vidéki tagjait. Délután 4 órakor vallásos ünnepséggel folytatódott a testvéri találkozó. Kulcsár Andor vadi lelkész Máté ev. 28-ik rész. 5-ik verse alapján prédikált. A kitűnő szónok magával ragadta a lelkeket. Szinte láttuk a boldog Galileát, ahova egykor küldte az asszonyokat az Ur, hogy ott találkozzanak Övele. A tileagdi református énekkar énekszáma, Gyökössy Józsefné szóló éneke, Fodor József oőorhelyi lelkész »Nő az egyházban« c. tartott szabad előadása egytől-egyig kitűnő számai voltak a vallásos délutánnak.

A távollevő Farkas Jánosné titkárnő helyett dr Szabó Lajos belmissziói előadó ismertette az egyes Nőszövetségek 1933—34. állapotáról szóló jegyzőkönyveket, valamint a felsőbb hatóságoktól érkező leiratokat.

Örömmel jelenti, hogy az új harangok, templomok renoválása, kulturházak emelése, szegények gondozása, Árvaház segélyezése, könyvtárak létesítése mind-mind azt hirdetik, hogy asszonyaink e váltságos nehéz időkben is teljesítik kötelességeiket és dolgoznak a Krisztusért és Anyaszentegyházunkért. Kéri további munkájokra Istennek gazdag áldását s egyben bizalmat szavazva a közgyűlés agilis elnöknőjének Vadai Bélánénak s e konferenciával összekötött közgyűlést bezárja.

A közgyűlés táviratban köszönti Sulyok István püspököt és Uray Jenőné elnöknőt, a hű pásztornak és vezetőnek életéért Istenhez esedezik.

Felcsendül az ének: »Isten velünk, viszontlátásra« . . . s mi úgy éreztük, hogy az Isten valóban velünk volt s velünk lesz ezután is.

Dr Szabó Lajos.

| KÜLFÖLD |

A *dialektikai teológia*, amellyel a cluji és magyarországi teológusok élénk kapcsolatot tartanak fenn (és amelynek áldásait teol. irodalmunkban ismerjük), a Barth római levél magyarázata angol kiadása nyomán az angol nyelvű teol. irodalomban is nagyon eszméltető eredményeket ért el. Legutóbb a franciaországi teol. fakultások tanárai és ifjúságai találkoztak Barth Károllyal, amikor egy előadás sorozatbau (amely francia nyelven megjelent) a kijelentés, egyház, teologia problémáiban mutatott irányt a francia teol. gon-

dolgozás képviselői előtt is. Sorbonnon az előadáson katolikus teológusok is résztvettek.

*

Oroszországban a British Weckly jelzése szerint igaz ugyan, hogy Moszkvában 1300 templom közül 70-ben tartanak istenitisztet, de az is igaz, hogy a hivatalos statisztikák szerint a gyermekek 44,5%-át keresztelik meg és a meghaltaknak több mint felét az egyház szertartásai szerint temetik el. Lehet, hogy ez a % szám a valóságban még nagyobb.

*

A spanyol klérus vagyona. Egy husvéti törvény megengedte a klerikusoknak is (nemcsak a falusi papoknak, hanem a nagy papi méltóságoknak is), hogy a régi jövedelemmel arányos ellátást élvezzenek. Ez megengedi azoknak az egyházi embereknek, akiket az egyház és állam szétválása folytán a közigazgatásból kizártak, hogy a költségvetés terhére javadalmat élvezzenek. Ennek értelmében már 16 millió pesetet meg is szavaztak e célra.

*

Egy szép amerikai hagyományos szokás. Kevesen tudják, hogy amikor egy új elnöke az amerikai Egyesült Államoknak elfoglalja hivatalát, egy saját maga által választott textus alapján ünnepélyes beszédet tart, a »Fehér ház« megalapítása óta. Itt közöljük a textusokat, melyeket Grand óta a jelenlegi elnökök választottak. Grandt (Ésaiás 2, 3.) Hayes (Zsolt. 118, 11—13.) Garfield (Péld. 21, 1.) Arthur (Zsolt. 31, 1—3.) Cleveland (Zsolt. 112, 4—10.) Harrison (Zsolt. 121, 1—6.) Mac Kinley (Péld. 16, 20—21.) Rooseveltt (Jakab 1, 22—23.) Taft (1 Kir. 3, 9—11.) Wilson (119 Zsolt. 43—48.) Wilson (46 Zsolt.) Harding (Mikéás 6, 8.) Coolidge (1 János 1.) Hoover (Péld. 29, 18.) Rooseveltt (1 Kor. 13, 13.). Amikor az országok közötti és az emberek közötti békében a szeretet a legkevesebb, alig választhatott volna Rooseveltt saját maga és polgártársai számára közelebb eső textust.

*

Az Egyesült Államok néger egyházainak száma 1866—1930 között 700-ról 4200-ra emelkedett. Tagjainak száma pedig 600 ezerrel 5 millió 200 ezerre.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Rácz Lajos sárospataki theol. tanár aug. 1-én, 71 éves korában elhunyt. A főiskolának egykor kiváló növendéke, majd seniora az Ifjúsági Közlöny megalapítója, a szemináriumnak 18, a theológiának 22 éven át volt nagytudományu tanára.

Az igaznak emlékezete áldott.

Külmissziói konferencia Aiudon (Nagyenyed).

Illetékes helyről hozzám érkezett fölkérésre a Aiud—Nagyenyeden ez évi augusztus hó 26-án tartandó *külmissziói konferenciára* szóló meghívót s a konferencia programját az alábbiakban közlöm.

Kérem a Lelkésztársakat és mindenkit, akinek támogatásán és buzgólkodásán ennek a konferenciának a sikere megfordul, hogy az azon való részvételt melegen ajánlják a külmisszió iránt érdeklődő egyháztagek figyelmébe.

Oradea, 1934. augusztus 7.

Sulyok,
püspök

Meghívó a második külmissziói konferenciára.

Szeretettel hívjuk meg erdélyi és királyhágómelléki ref. egyházkerületünk minden konfirmált egyháztagját a Aiud—Nagyenyeden, 1934 augusztus 26-án, vasárnap külmissziói nap keretében tartandó második külmissziói konferenciánkra. Részvételi díj 10 Lei, egy állandó külmissziói alap javára. Olcsó közebedről és vacsoráról gondoskodás történik. Előzetes bejelentés esetén az esetleg szükséges elszállásolást díjtalanul vállalja a Aiud—nagyenyedi egyházközség vezetősége.

A konferencia programja a következő:

D. e. 10—11 Istentisztelet. Ésaías 49, 6. A küldetés. Szolgál Csernák Béla, királyhágómelléki egyhker. főjegyző.

$\frac{1}{2}$ 12—1 Előadás megbeszéléssel. A misszió természetessége. Tartja és vezeti a vártemplomban dr Imre Lajos egyhker. belm előadó, theol. igazgató.

D. u. $\frac{1}{4}$ 4-ig Külmissziói kiállítás és iratterjesztés a Bethlen-kollégium egyik termében.

$\frac{1}{2}$ 4— $\frac{1}{2}$ 6 A Külmisszió Barátainak gyűlése és imaórája a Bethlen-kollégium disztermében, Babos Sándor misszionáriusunk levelének felolvasása, beszámol Horváth Jenő és az egyes csoportok képviselői.

6— $\frac{1}{2}$ 8 Külmissziói ünnepély a vártemplomban. Műsora:

1. Külmissziói ének. Énekli a gyülekezet.

2. Bibliamagyarázat. Ap. Csel. 9, 6. Készen a szolgálatra.

3. Missziói énekek.

4. Előadást tart Michaeli Frank, francia missziói lelkész, Michaeliné Deák Judith tolmácsolásával,

5. Gyülekezeti ének.

$\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10 Vetítettképes előadás a kollégiumi diszteremben. Babos Sándor első munkaéve. Kisérő előadást tart Kovács Géza külm. utazótitkár.

Jelentkezések, lehetőleg a helyi lelkészi hivatal útján és csoportosan, az Egyház és Misszió szerkesztőjéhez küldendő (Aninoasa—Aninósza, j. Hunedoara, Ref. Lelk. Hiv.) legkésőbb aug. 20-ig.

Közelebbről jövők weekend jegyet válthatnak 25% kedvezményel.

Lelkésziktatás Abramuşban (Vedresábrány).

Megható ünnepe volt július 29-én Abramuş—Vedresábrány egyházközségnek. E vasárnapon iktatták be állásába az egyhangulag meghívott Barcsa Sándor volt poclusai h. lelkészt.

Az iktatásra már szombaton megérkezett az érmelléki egyházmegye köztiszteletben és szeretetben álló lelki vezére Végh József Valea lui Mihai—érmihályfalvai esperes, hogy személyesen iktassa be egykori káplánját.

Vasárnap ünnepi diszbe öltözött a község. Megjelentek a szomszédos egyházak lelkészei, a világiak képviselőiben Kozma Lajos tanácsbíró és Tóth Zsigmond a tanítóegyesület elnöke. A kis templom zsufolásig megtelt hívekkel. Barcsa Sándor új lelkész bemutatkozása megnyerte hallgatói tetszését. Csengő hangja a szívekhez szólott, amidőn az ősi apostoli szent íge alapján: — *Más fundamentumot senki sem vehet* (I. Kor. 9, 11.) — hirdette a maga életcélját, hogy építsen a régi alapra, Krisztusra. Nem új eszméket hirdet, hanem a régi íge szolgálja kíván lenni. A beszéd után Végh József esperes a pecsét és templomkulcs átadásával beiktatta lelkészi állásába. Buzdította, hogy kitűzött célja, a krisztusi szolgálat mellett minden körülmények között maradjon meg. Az egyház vezetőit és tagjait arra intette, hogy legyenek hűséges munkatársai az új pásztoroknak. A lelkészi hivatalt és az egyházértékeit pedig a presbiterium gyűlésén adta át Varga Béla Cubulcut—köbölkuti lelkész, aki a beosztást végezte.

Délben népes közeled volt. A pohárköszöntők között legmeghatóbb volt, mikor az új lelkész édesanyjára emelte poharát.

Az ünnep hangulatának emelésére a vendégszereplésre meghívott marghitai I. K. E. vallásos délutánt rendezett a templomban. A gyülekezet éneke után Barcsa Mihály siteri lelkész, — az új lelkész atyja, — imádkozott áhitatos buzgósággal. Szendrei Dénes marghitai lelkész bibliát magyarázott az I. Kor. 13 része alapján. Az I. K. E. tagjai pedig szavallatokkal, szóló, duett- és karénekszámokkal tették teljessé a műsort, melyet Kulcsár Ernő theológus imája és közének fejezett be.

Estefelé az egész vendégsereg kikísérte az állomásra a távozó esperest. Este pedig táncmulatság zárta be az emlékezetes napot.

Szendrei D.

HIREK

A Peregul községek veszedelme. Néhány nappal ezelőtt nagy veszedelemben forgott Peregul-mare és Peregul-mic község. Óriási jégvihar tombolt a két község felett, mely a lakosság $\frac{2}{3}$ -ad részének termését megsemmisítette. A jó falusiak már azt hitték, elkövetkezett a világ vége, mert a fehér lepellel bevont földre egy órai zuhogás közben tojás nagyságu jég is esett. A peregul-mic-i reformátusokra nem az első csapás volt ez a jégeső, mert a 3 év óta tartó gazdasági válság miatt a lakosság $\frac{1}{3}$ része életfenntartása lehetőségét falujában meg nem találván, mintegy 400-an Aradra költöztek be munkát keresni. Most a lakosság egy újabb része veheti kezébe a vándorbotot s indulhat más határra, hogy munkát és élelmet keressen. A nagy veszedelem hírére a vármegyei alispán és főszolgabíró is megjelentek a községben és megállapították,

hogy a jégverés által okozott kár egyeseknél a 90 százalékot is meghaladja. Peregul-mic községben növelte a csapást az a körülmény, hogy pár nap előtt egy óriási szélvihar vonult el a jégvihar nyomán, mely a jégvihar által megsértett kukorica szárait eltördelte és a csapást teljessé tette. A Peregul-mic községbeli reformátusok föltárva helyzetüket, kérelemmel fordultak az egyházkerület elnökségéhez, főtiszteletű és méltóságos Püspök urhoz. A sokféleképen sujtott nép szomorú helyzete mindenütt általános részvétellel találkozunk.

Jókarban lévő, 9 változatu harmónium, templomi használatra is alkalmas, eladó. Cím: Ref. egyház, Uileacul de Criş (Pusztajak), u. p. Tileagd, Jud. Bihor.

2-2

Társszerkesztők: Arday Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

A 3649. és 3749—1934-I. sz. püspöki körrendeletek kapcsában a Nt. Lelkész urak szives figyelmébe! A paróchiális földbirtokok tiszta jövedelmét a kimutatási táblázat 6., 7. rovatában a Nt. Lelkész urak a legutolsó három esztendő terméshozama és hasznóbére átlagos értékének figyelembevételével sziveskedjenek feltüntetni a kimutatás helyessége és egyöntetűsége végett. Oradea, 1934. augusztus 10. Református Püspöki Hivatal.

1715—1934-III. KÖRRENDELET. Értesitem az alant felsorolt egyházközségek Nt. Lelkész urait, hogy a f. évi május 11-én kelt és minden egyházhoz megküldött körlevelem mellékletét képező és az 1935. évi Árvaházi Képes Naptárra vonatkozó névtári adatokat, amennyiben arra már feltétlenül szüksége van a nyomdának, haladéktalanul sziveskedjenek hivatalomhoz beküldeni.

Manastur (Bégamonostor), Timișoara, Cauaceau (Hegyközko-
vácsi), Tileagd (Mezőtelegd), Telciu (Mezőtelki), Tamașeu (Pap-
tamási), Uilecul de Cris (Pusztaujlak), Vad (Rév), Târgușor (Asszony-
vására), Suplac (Berettyószéplak), Olosig (Érolaszi), Atea (Atya),
Orașul nou (Avasujváros), Dabolc, Halmeu, Babești (Kisbábony),
Peleşul mic (Kispeleske), Bociicul mare (Nagybocskó), Patau (Pató-
háza), Turulung (Turterebes), Bervenii, Dobra, Irina, Carei, Arad,
Luntrenii (Bélzerind), Ineu (Borosjenő), Ghiașrac (Erdőgyarak), Boiu
(Mezőbajj), Salonta, Sanleani (Szentleányfalva).

Oradea, 1934 augusztus hó 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok
István s. k., püspök.

3716—1934. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi
Nt. kebelbeli Lelkészi Hivatalnak.* Esetleges kételyek megelőzése
végett jönnek látom a 3649—1934. sz. alatt kiküldött táblás kimutatás
kitöltésére vonatkozóan az alábbiak közlését:

1. a 3. rovatban részletezni kell az ingatlan birtokállományt
művelési ágak szerint, tehát pld. szántóföld, kaszáló, legelő, erdő,
nadas stb., a 4. rovatban pedig ezeknek a művelési területeknek
egyenkint ki kell tüntetni a kiterjedését s alattuk, — azokat össze-
adva, — az *egész birtokállomány területét* kataszt. holdakban.

2. az 5. rovatban az a kérdés, hogy »*milyen törvény erejével*«
s a zárójelbe tett »*az államtól*« kifejezés az agrártörvény útján
nyert földeket jelenti.

3. Minthogy a táblázatban nincs hely az állami, vármegyei és
községi adók, illetékek és taxák számára, amelyek a kimutatott bir-
tokot, illetőleg azok hozamát terhelik, ezeket az adókat az »Észrevéte-
lek« rovatában (11. sz.) akár egyenkint, akár egy összegben föl kell
tüntetni, természetesen úgy, hogy az felülvizsgálás esetében is helytálló
legyen. Továbbá sem a táblázat maga, sem a miniszteri leirat nem
határozza meg közelebbről, vajjon a házi kezelésben művelt terüle-
teknek a nyers, vagy pedig tiszta jövedelme jegyzendő-e be a 6.
rovatba, ennél fogva annál az elvnel fogva, hogy »*lex dubia non obligat*«,
a nt. lelkészi hivatalok is csak tiszta jövedelem bevezetésére szorit-
kozhatnak, ami az adott esetben szinte magától is értődik.

4. Minthogy végeredményében ugyanis csak az a táblázatos ki-
mutatás fog felmenni a minisztériumhoz, amelyet a nt. lelkészi hi-
vataloktól beérkező táblás ivatekból, illetőleg azok alapján fog össze-
állítani püspöki hivatalom, azok a Lelkésztársak, akik nem bírják
elégge a román nyelvet, magyarul is kitölthetik a hozzájuk kiküldött
táblázatot.

5. Ahol ez agrárreform útján nyert földek tulajdonjoga nincs
az egyházak részére telekkönyvileg bejegyezve vagy pedig a
tulajdonjog a telekkönyvben az államnak van fentartva, ezek a kö-
rülmények az észrevételi rovatban megemlítendőek.

6. A kiküldött táblás ívet a Lelkésztársak sziveskedjenek alá-
írásukkal és hivatali pecsétjükkel ellátva küldeni vissza a püspöki hi-
vatalhoz. 7. A mai napig már beérkezett táblázatok a *lényegében a*
kitűzött célnak megfelelnek, azok helyett tehát ne küldjenek másikat
az érdekelt lelkész urak.

Oradea, 1934. aug. 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100
Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea, Sírada Petru Malor 1.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok, BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA

STR. Dr. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent betegek számára való imádságos könyv. Képes levelező-lapok és levélpapírok.

Nagyobb
rendelésnél
árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

4018—1934-I. sz.

Körlevél

**a királyhágómelléki ref. egyházkerület espereseinek,
lelkészeinek, segédlelkészeinek, tanárainak s minden
lelkészjellegű egyénének,
az 1934 szeptember 11, 12, 13. napjain Oradeán tartandó
tudományos theologiai konferencia tárgyában.**

Hitvallásaink az egyház fundamentális dogmájává tették az »ecclesia semper reformari debet« elvét s az egyház történelmében nem is egyéb szüntelen megújulások sorozatánál. Napjainkban ismét azt az időt éljük, mikor egy összeomlott anyagi és szellemi világ romjain az élet minden vonatkozásában a megújulás szüksége lépett fel s e megújulási folyamat az egyház keretein belül is észlelhető. Lehetetlen észre nem vennünk, hogy az egyház lelki mezőinek végtelen területein a megújulás szelei fujnak s a minden emberi tekintélyből kiábrándult lelkek ezrei sürgetve kérdeznak az egyház által hirdetett örök isteni tekintély után. Az újjászületés önmagát kereső válságában levő egyházzal szemben azonban ott van a mi régi ellenségünk, a Jelenések könyvének nagy veres sarkánya, amelyik éppen a válságos napokat találja legalkalmasabbaknak arra, hogy támadást támadásra intézzen egyházunkkal szemben. A Sátán ott áll »a szülő asszony előtt, hogy mikor szül, annak fiát megegye.« (Ján. Jel. 12, 4.) s a hivatalosoknak a lélek minden fegyverével fel kell fegyverkezniök, »hogy az ördög minden ravaszságával szemben megállhassanak.« (Ef. 6, 11.) A lelkészek nem lehetnek az egyház megújulási folyamatának sem kegyes szemlélői, sem jóakaratu hordozói csupán, hanem az egyháztól nyert hivatalos megbízatásukból kifolyólag az egyházi élet minden megnyilvánulását állandóan a hitvallásainkra épült református dogmatika mértéke alá kell odaállítaniök, s a világnézetek és erkölcsi irányzatok nagy küzdelmében

egyházunk érdekeit s hitünk tanításait tudományosan is meg kell tudni védelmezniök. Mindkét irányu követelménynek elengedhetetlen feltétele, hogy a lelkipásztor egyuttal theologus is legyen, azaz lépést tartva a mindenkori theologiai tudomány kutatásaival, birtokában legyen azoknak az ismereteknek, amelyek nélkül sem az egyházi megújulás, sem az egyházvédelem nagy ügye nem szolgálható sikerrel.

Mindezeknek belátása arra készítetett, hogy áldozattól sem riadva vissza, a cluji theologiai professzoroknak, mint tudományos előadóknak meghívásával meghirdessem az alábbi tudományos theologiai konferenciát, amelyre az illetékeseket szeretettel, de ugyanakkor nyomatékos hangsúllyal hívom.

A konferencia tárgysorozata a következő:

Szeptember 11, kedd: **Az igehirdetés.**

Délelőtt $\frac{1}{2}$ 9. Gyülekezés a Leánygimnázium disztermében.

9. Megnyitó. Sulyok István püspök.

$\frac{1}{2}$ 10—11. Az Ige, mint a Teologia tárgya. Dr Tavaszi Sándor.

$\frac{1}{2}$ 12—1. Igehirdetésünk válsága. Debreczeni István.

Délután 3— $\frac{1}{2}$ 5. Mi a prédikáció? Dr Nagy Géza.

5—7. Főbb szempontok az igehirdetésben. Dr Gönczi Lajos.

Szeptember 12, szerda. **Az egyház és hitvallás.**

Délelőtt 8—9. Bibliaóra csoportokban. I. Kor. 2. 12—16. »Nem e világnak lelkét vettük.«

$\frac{1}{2}$ 10—11. Az egyház. Kiss Bertalan.

$\frac{1}{2}$ 12—1. Az egyház és misszió. Dr Imre Lajos.

Délután 3— $\frac{1}{2}$ 5. Az egyházfegyelem. Dr Nagy Géza.

5— $\frac{1}{2}$ 7. A Heidelbergi Káté és magyarázata. Dr Tavaszi Sándor.

7 órai kezdettel templomi ünnepély az olasz-i templomban.

Prédikál Dr Gönczi Lajos. Előadást tart: Imre Lajos.

Szeptember 13, csütörtök. **A teologia.**

Délelőtt 8—9. Bibliaóra csoportokban. Malakiás 2-ik rész. »Most azért néktek . . .«

$\frac{1}{2}$ 10—11. Kálvin Jánostól Barth Károlyig. Teologiai irányok kritikai ismertetése. Dr Tavaszi Sándor.

$\frac{1}{2}$ 12—1. Mit jelent számunkra Barth teológiája? Dr Nagy Géza.

Délután 3— $\frac{1}{2}$ 5. Egyházkerületünk evangéliumi munkájának kérdései, különös tekintettel sajtónk kiépítésére. Arday Aladár.

5—6. Visszapillantás a kurzusra. A résztvevők reflexiói.

6. Bezárás. Csernák Béla egyházker. főjegyző.

7. Templomi ünnepély Ujvároson. Prédikál Dr Tavaszi Sándor. Előadást tart: Debreczeni István.

Minden előadást hozzászólások követnek s hogy e hozzászólásokból kialakuló megbeszélés minél termékenyebb és mélyebb legyen, kívánatos, hogy a résztvenni szándékozók az előadásokat odahaza előre tanulmány tárgyává tegyék. A bibliaórákat a teológiai professzor urak fogják vezetni.

A konferenciára mindenki az illetékes esperesi hivatalnál jelentkezik. A jelentkezések határideje augusztus 25. A résztvevőket részint családotknál, részint az internátusokban szállásoljuk el és látjuk el a legjutányosabb díj (kb. 20 lei) ellenében.

Oradea, 1934 augusztus 18.

Atyafiságos szeretettel:
Sulyok István,
püspök.

A felekezeti tanárok és tanítók román nyelvvizsgálója 1934 aug.-ban.

Ezekben a sorokban le kívánjuk fektetni egyházkerületünk vezetőségének álláspontját ebben a sok port felvert kérdésben, megvilágítani azt az érvényben lévő törvényekkel és törvényes intézkedésekkel, amelyek megszabták az egyházkerületi elnökség magatartását is.

Felekezeti iskoláink tanszemélyzetének kötelezettségét a román nyelv tudása tekintetében a Mot törvény 16. fej. c) pontja és a 109. fej. szabja meg. Ezek a fejezetek ma is teljes mértékben érvényben vannak, mivel a törvényhozás előtt a Mot. módosítására nézve még csak javaslat sem történt.

Az idézett fejezetek a román nyelv tudásának igazolásául megkívánják a régi 1919 előtt végzett tanítóktól a román nyelvvizsgát, nem ismervén el érvényesnek csak az 1923 óta tett román nyelvvizsgálókat, annak letételére haladékot adnak, a törvény keltétől számított 5 évet, mentesítik a 30. szolgálati évet vagy 55. életévet betöltő tanszemélyzetet. A vizsgálat letételére a minisztérium póthatáridőket engedélyezett, a legutolsót 1932-ben, a korhatárra nézve pedig 88943—1930. sz. döntvényével a törvényt akként értelmezte, hogy akik a korhatárt a román vizsga letételére szabott utolsó törvényes határideig (1930. dec. 22.) betöltik, a román vizsga alól mentesek.

Azokról a tanítókról, akik 1920. óta romániai tanítóképzőkben, román miniszteri biztos előtt, a román nyelvből, történelemből és földrajzból képesítő vizsgát tettek, a törvény 16. fej. c) pont intéz-

kedik, s oklevelüket elfogadja a román nyelv igazolásául. Az autorizációk megadásánál a minisztérium tényleg ezt az értelmezést is követte 931-ig. Akkor kezdte el megtagadni az autorizációt azoktól, akik 1920—25-ben szereztek oklevelüket s külön román vizsgát nem tettek. Arranézve, hogy melyik a törvény helyes értelmezése, bírói döntésre nem kerülhetett sor, mert az ebbe a csoportba tartozó néhány tanító ügye a jelen tanévig huzódott s engedélyt nyertek arra, hogy ez év augusztusában vizsgára álljanak. Az egyházi főhatóság a miniszternek ezen rendelkezését gyakorlati okokból nem is akarta a maga részéről kereset tárgyává tenni, mert csupán egyetlen rendes tanítóról volt szó, akitől a miniszter az autorizációt ezzel az indokkal névszerint megtagadta, s helyesebbnek látszott az illető elhatározására bizni, hogy más pályán kísérli-e meg elhelyezkedését vagy jogait saját nevében bírói uton kísérel-e meg érvényesíteni.

Aki figyelemmel kísérte egyházkerületi közgyűlésünk határozatait a tanszemélyzet román nyelvtudására vonatkozólag, be kell ismernie, hogy legfőbb hatóságunk állandóan fokozódó eréllyel kezelte ezt a kérdést s odáig juttatta, hogy ez év szeptemberétől kezdve már nem működhetik iskoláinknál egyetlen tanerő sem a román nyelvtudás törvényszerinti igazolása nélkül. A tényleges román tudás fokozására egyéb intézkedéseken kívül már kész terv volt arra, hogy a folyó szünetben kb. 120 tanító számára kurzust rendez az egyházkerület. Az összes egyházi tanügyi hatóságok sürgetésének kivánt az egyházkerület ezzel eleget tenni s az érdekeltek teljes lelkesedéssel fogadták a tervet. A legnagyobb mértékben sajnálatos, hogy a konstruktív terv áldozatául esett két körülménynek. Egyik az, hogy a minisztériumból a tanfolyam rendezésére vonatkozó engedélyt későn kapta meg a püspöki hivatal, a másik pedig az, hogy a miniszter épen a tervezett kurzus idejére tüzte ki a felekezeti tanszemélyzet újabb román nyelvvizsgáját.

Első hirt a készülő nyelvvizsgáról 1934. ápr. 2-án a 13547—1934. sz. miniszteri rendeletről vette főhatóságunk. Ezen rendelet szerint az állami tanfelügyelőségeknek össze kell állítani azoknak a felekezeti tanítóknak névsorát, akikről az ellenőrző látogatások alkalmával megállapítják, hogy nem bírják oly mértékben a román nyelvet, amint azt az oktatás célja megköveteli. Magára a vizsgálatra vonatkozó rendelet főhatóságunkhoz csak 1934. aug. 8-án 121109—1934 sz. a. érkezett meg.

A fogalmak tisztázása végett meg kell itt állapítanunk, hogy sem a módosított középiskolai törvény 153. fej., sem a módosított elemi iskolai törvény 242. fej. nem vonatkozhatik a felekezeti iskolai tanszemélyzetre. Az idézett két fejezet az állami iskolai tanárok

és tanítók újabb román vizsgáját rendeli el, s azoknak, akik nem felelnek meg, kilátásba helyezi a szolgálatból való elbocsátását. Ezek a fejezetek a felekezeti iskolai tanszemélyzetre csak akkor volnának alkalmazhatók, ha a Mot. nem tartalmazna világos és részletes intézkedésekkel a felekezeti tanszemélyzet román nyelvtudására vonatkozólag. A Mot. 115. fej. ugyanis kimondja, hogy minden olyan kérdésben, melyben a Mot. nem intézkedik, a hasonló fokozatú áll. iskolai törvény az irányadó. Tehát a román nyelvtudásra nézve, amelyre vonatkozólag a Mot. világos intézkedéseket tartalmaz, az új állami oktatási törvény sem alkalmazható a felekezeti tanszemélyzetre, amint hogy eddig is más jogszabályok voltak érvényben a Mot. hatálya alá tartozó tanszemélyzet és az állami tanszemélyzetre vonatkozólag. Azt is meg kell állapítanunk, hogy főhatóságunk a felekezeti tanárok nyelvvizsgájára vonatkozólag rendeletet nem kapott, úgy hogy — fel kell tennünk — ilyen rendelet nincs is.

Ki is kapcsoljuk teljesen a továbbiakban a tanárok kérdését. Magasabb képzettségük, kedvezőbb anyagi helyzetük, több alkalmuk a gyakorlásra, nagyobb gyakorlatuk a nyelvtanulásban rájuk nézve a nyelvvizsgát hova tovább veszélytelenebbé teszik, mint arról a jelenleg folyó nyelvvizsgán adott feleletek is bizonyosságot tesznek.

A tanítók új nyelvvizsgájára nézve a főhatóság kezdettől fogva azon az állásponton volt, hogy a tanítók alkalmazkodjanak a rendelkezéshez. Ezen álláspont szerint t. i. a fent kifejtett törvényes helyzet következtében az új vizsgálat nem lehet más, mint informatív jellegű, úgy szólván ellenőrzése azoknak a megállapításoknak, amelyek a látogatási jegyzőkönyvekben foglaltatnak. Ezt az értelmezést igazolja a 121109—1934. sz. miniszteri rendelet is, amely csak azok ellen állapít meg szankciókat, akik a vizsgálaton nem jelennek meg, de azok ellen, akik a vizsgálaton esetleg megbuknak, semmiféle intézkedést nem tartalmaz.

Körülbelül ezzel a rendelettel egyidejűleg kaptuk meg a minisztériumból azon tanítók névsorát, akik a vizsgálaton kötelesek megjelenni. A névsor áttanulmányozása arról győzte meg a főhatóságot, hogy sokan benne vannak, akik a miniszter idézett rendeletei szerint nem lettek volna bevehetők, akiknél 1. nem volt ellenőrző látogatás azóta, hogy a román vizsgát sikerrel letették, 2. akik kizárólag az I. II. osztályban tanítanak. Ott t. i. nincs román tanítás, tehát nem is állapítható meg, hogy a tanító nem képes a román nyelvű tárgyak előadására. 3. Akikről a legutolsó látogatási jegyzőkönyv megállapítja, hogy kellően tudnak románul. Mindezek az adatok, a püspöki hivatalban összegyűjtve rendelkezésre állottak volna, azonban a vizsgarendelet kései közzlése céltalanná tette a

közbelépést, mert arra választ kapni a vizsgálat ideje előtt ugysem lehetett volna.

Külön rá kell mutatnunk arra, hogy különböző, főhatóságunknak be nem mutatott és meg nem küldött miniszteri intézkedések alapján az utolsó napokban (aug. 10-én) behívták azokat a tanítókat is vizsgálatra, akik nem szerepeltek az előző névsorokban. Tanítóink, hogy későbbi zaklatásoknak elejét vegyék, ezeknek a pótbodyhívásoknak is eleget tettek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az esetleges tévedés összes törvényes reparációira való igényükről lemondtak volna.

A vizsgálatok adminisztrálása tekintetében is komoly és jogos panaszuk lehet a behívott tanítóknak az, hogy épen vasárnapra hívták be őket, holott legnagyobb részük felekezeti tanító, a vizsgálatot tényleg csak a következő nap este felé kezdték meg, s nem történt gondoskodás arra nézve, hogy az előreláthatólag egész héten át tartó vizsgálatok idején ne kelljen az anélkül is súlyos anyagi gondokkal küzdő tanítóknak a vizsgálat helyén tartózkodniok.

A hirdások szerint a miniszter a tárgyalások folyamán olyan nyilatkozatot tett, hogy az ellenőrző személyzet nem lesz a vizsgáló bizottság tagja. Feltűnő azonban, hogy míg a tanárokat vizsgáztató bizottság magát külsőleg is minden befolyástól a legszigorubban távoltartotta, addig a tanítókat vizsgáztató bizottság állandó kapcsolatot tart fenn az ellenőrző személyzet tagjaival s bár a kérdésben ezek nem vesznek tényleges részt, állandó jelenlétük folytán elkerülhetetlen a vizsgázók azon érzése, hogy a bizottságot információkkal befolyásolják.

Jelen sorok megírásánál a vizsgálatok helyben még folyamatban vannak, a többi székhelyekről a jelentések még nem érkeztek be. A vizsgálatok eredményéről semmit sem tudunk, mert azt a bizottság jelentése alapján a miniszter állapítja meg.

Befejezésül e helyen is csak a legnagyobb nyugalomra kérhetjük tanítóinkat ne engedjék magukat semmiféle riasztó híreszteléstől félrevezetni s bármily komplikáció merülne fel várják be a főhatóság intézkedéseit.

Az oradeal ref. leánygimnáziumba a beiratások szeptember 1—8-ig tartanak. A beiratáshoz szükséges okmányok: 1) az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány (adeverința láttamozva a tanfelügyelőséggel). 2) állami születési anyakönyvi kivonat. 3) újraelöltési bizonyítvány. 4. állampolgársági bizonyítvány másolat. Beiratási díj 250 lei, évi tandíj 1750 lei, mely részletekben is fizethető, bélyegdíj 15 lei. A javító-vizsgák szeptember 3-án lesznek. Az érdekeltek szeptember 1-én jelentkezzenek és 150 lei vizsgadíjat fizesse-
nek be. *Igazgatóság.*

Lelkészi kurzus és konferencia.

Püspökünk felkérő szava komoly munkára toboroz bennünket, de serkent és hajt a saját szükségérzetünk is. Az oradeai nagyhét óta nem volt alkalmunk rá, hogy a lelki egyház, vagy a lelkipásztori hivatás problémáival foglalkozzunk. Nem volt alkalmunk, hogy a test szerint való találkozás mellett lelkileg is találkozhassunk, összefogjunk és összeforrjunk. Lehetetlen volt nem érezni, mennyire hiányzik egy kis megállás, magunkba térés, elmélyedés, munkánk revíziója, a szolgálatban megerősödés, célkitűzés és mindaz, amit egy ilyen, Ur előtt való sátorozás ad a számunkra. Jól esik látnunk, hogy püspökünknek ezer gondja között gondja van erre is és minden lehetőt megtesz, hogy segítségére legyen azoknak, kik a szellemiekben és lelkiekben gazdagodni vágnak.

A háromnapos továbbképző kurzus és konferencia három tárgykört ölel fel u. m. az igehirdetést, az egyházat és a teológiát.

Az igehirdetés legelső és legfontosabb feladatunk. Főképen erre készültünk, ezt értékelik ma is legtöbbször még azok is, kik pedig nem vágyakoznak az igére és aszerint értékelnek bennünket, hogy milyen igehirdetők vagyunk. A lelkek nagy tömege sóvárog ma is az ige után és bezárt szivek megnyílnak. Kevély keblek megtörnek a kellő időben és jól alkalmazott ige hatalma által. De viszont számtalanszor kell megtorpanva tapasztalnunk igehirdetésünk kevés eredményét, vagy eredménytelenségét. Állandó és legnagyobb problémánk: milyen legyen a mai igehirdetés. Ezért lesz az első nap minden előadásának tárgya az igehirdetés.

Az egyház áll a kurzus középpontjában, melynek sáfárai vagyunk. Az egyház fogalma, célja, rendeltetése felől a legkülönb-féle nézetek vannak forgalomban. Sokak szerint az egyház válságban van. Ugy látják, hogy ellenségei megszorodtak, hogy keményebben, vagy legalább hangosabban döngetik kapuját. Bizonyos, hogy magában az egyházban is vannak ellenségei. Állandó a kérdés: mit kell tennünk, hogy a külső ellenségek ellen megvédjük és hogy a belsőtől megszabadítsuk? De válság van az egyházban is: egy új, igazibb egyház felé alakulás válsága és itt ez a mi kérdésünk: miképpen segíthetjük elő ezt az átalakulást? Ezekre a kérdésekre keressük a feleleteket a második napon.

A harmadik napon a teológiai tudomány újabb fejlődését ismertetik meg az előadással. Azokat az újabb irányokat, melyekről kevés alkalma van a gyakorló lelkészeknek foglalkozni, de amelyeknek ismerete nélkül mindenki érzi elmaradottságát és melyek nélkül lehetetlen lépést tartanunk a minden tudományban s így a teológiában is meglevő fejlődéssel.

Éreznünk kell, hogy a három nap előadásai mindnyájunkra nézve szükségét elégitenek ki és ezek kielégítéséért érdemes meghozni azt az áldozatot, amibe ez kerül. Anyagilag nehéz időket élünk, terheink súlyosak, de bármilyenek legyenek is, szellemi továbbképzésünkkel még erőnkön felülálló áldozatok árán is törőd-nünk kell!

Vegyen részt ezen a konferencián mindenki, akire nézve nem jelent elhordozhatatlan terhet. De tegyenek meg az egyházmegyék és a lelkészértekezlet is mindent, hogy minél többen résztvegyenek. Tőlük telhetőleg adjanak segélyeket, sőt küldjenek ki egyeseket, hogy ezek a kurzuson hallottakat hazavivén, a maguk köri, vagy megyei konferenciáján adják át azok részére, kik semmi módon nem jöhettek el. Így híntsék, vetegessék tovább azokat a magvakat, melyeket a konferencia előadói által osztogat szét az Ur, hogy majd a magunk és egyházunk életében minél gazdagabb aratásra érleljen.

D. I

Egyházmegyei lelkészértekezlet.

A baiamarei egyházmegye lelkészei folyó hó 16-án tartották egyetemes értekezletüket Sätmaron, melyen több fontos ügyet tárgyaltak meg.

Az értekezletet Magoss Ferenc miculai lelkész, elnök nyitotta meg rövid imával és beszéddel, melyben kiemelte a tárgysorozaton szereplő ügyek fontosságát és kérte a lelkészeket, hogy az egyes ügyekben hozandó javaslatokat alapos megvitatás után terjesszék az egyházmegyei közgyűlés elé.

Az első tárgyat maga az elnök adta elő, aki rámutatott azokra az eljárásokra, melyeket az egyházi adó behajtásoknál gyakorolnak, mikor a behajtott összegeket az állami adókba számolják el. Így az egyháznak semmi haszna nincs az adóbehajtásokból, sőt a behivatalnokok csak a hivek neheztelését vonják ezáltal magokra. S miután a konverziós törvény helytelen értelmezése folytán a hivek egy része nem akar fizetni, az egyházak sem tudnak fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Indítványozta azért, hogy az egyházmegyei közgyűlés útján kérjék fel a kerület elnökségét, hogy az keresse meg a minisztert, hogy olyan módon nyújtson segédkezet az adók behajtásához, hogy a behajtott összegek hiány nélkül az egyházi pénztárakba folyjanak be és azokból csak a behajtási költségek vonassanak le.

Gulya Géza apai lelkész, értekezleti jegyző ismertette ezután

a lelkészértekezleti ügyrendet és az egyes körök ezzel kapcsolatos javaslatait.

Pály István tâuții (misztótfalui) lelkész az egyházi vagyonok bevallására vonatkozó miniszteri rendeletről tartott előadást, melyvel kapcsolatban megtárgyalták a bevallási iverk kitöltésének módzatait.

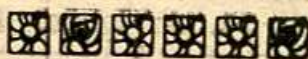
Szell György esperes az egyházkerületi közgyűlésnek a gyám- és nyugdíjintézeti szabályzat módosítása tárgyában kelt 61—1934. sz. határozatát ismertette, amely a gyám- és nyugdíjintézet szanálását úgy gondolja, hogy a tanárok és tanítók is kötelezett tagjai legyenek az intézetnek. Lelkészertekezlet miután úgy látja, hogy ezzel a szanálási móddal esetleg még nehezebb helyzetbe jut a gyám- és nyugdíjintézet, ezért az egyházmegyei közgyűlés útján azt javasolja a Nyugdíj végrehajtó bizottságnak, hogy mindaddig, míg új matematikai mérleg készítése útján meg nem győződik e terv célszerűségéről, a határozat végrehajtását függesse fel.

Az Avasi-kör javaslatára, mivel az új liturgiát nem egyöntúten vezették be a lelkészek, kimondani kéri ismét a lelkészertekezlet a törvényhez való szigorú alkalmazkodást.

Végül Szell György esperes felhívta az értekezlet tagjait, hogy a kerület által Oradean, a cluji theol. tanárok közreműködésével, szept. 11—13-ig rendezendő lelkészi továbbképző kurzuson minél számosabban vegyenek részt. Az értekezlet Magoss Ferenc elnök zárószavaival fejeződött be.

HIREK

Lelkészelkítás Craidorolton (Királydarócon). Bensőséges és meleg ünnepek között iktatták be Szabó Gézat augusztus 5-én a craidorolti (királydaróci) ref. egyház lelkipásztori állásába. Az ifjú lelkészt, aki 2 esztendeig volt a sátmari (szatmárnémeti-i) egyházsegédlelkésze, a szatmári hívek nagy tömegben kísérték el beiktató ünnepegére. Gönczy Sándor carei (nagykárolyi) esperes meleg szavakkal üdvözölte az lelkészt és beiktató beszédeben rámutatott arra a felelősségre, mely az új lelkipásztort és az ünneplő gyülekezetet elkötelezi Isten országa terjesztésében.

Szabó Géza, János I. 5, 6—12. alapján szépen felépített beszédeben arról a bizonyágtevő erőről beszélt, amely szükséges a gyülekezeti munkában. Délben 150 tértékes bankettet rendezett a craidorolti (királydaróci) nőszövetség. Délután Kovács Sándor tamásu-i (papatamási) lelkész végezte az istentiszteletet.

Lelkészelkítás Petreu—Gálospetriben. Kádár Miklóst, volt Uileac—pusztajlaki lelkészt július hó 29-én iktatták be új helyére a Petreu—gálospetrii gyülekezet, valamint a környékbeli intelligencia nagy résztvételével. A beiktatást az esperes

elfoglaltatása miatt Jakab József albisi lelkész végezte, aki ezelőtt 45 évvel volt a gyülekezetnek helyettes lelkésze. Délben a gyülekezet közös ebédet rendezett, amin közel kétszázan vettek részt. Itt hangzottak el az üdvözlések és jókívánatok a helyihatóság és jóbarátok részéről, Délután templomi ünnepély volt, amelyen bibliát magyarázott Cs. Nagy Dániel ottományi lelkész, előadást tartott Sass Kálmán Tileagd—mezőtelegdi

lelkész, valamint szép szavaltok és énekszámok gazdagították a műsort. A beiktatási ünnepélyen résztvettek még Takács Zsigmond nyugdíjba vonult lelkész, aki 42 évig volt a gyülekezet lelkésze, Laczák Dezső adonyi lelkész.

Elhalálozott lelkész ur hagyatékából több prédikáció és biblia-magyarázó könyv olcsó áron eladó. Megtekinthető a Kálvin könyvnyomdában, Oradea.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4017—1934-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Az egyházi földek táblás kimutatásának a be-
küldésére 3649—1934. sz. körrendelettemmel a folyó aug. hó 20. napját
tüztem ki utolsó határnapul. Felhivom azokat a Lelkésztársakat, akik
a kimutatással még hátralékban vannak, hogy azokat a következmé-
nyek terhe alatt *azonnal* küldjék be hivatalomhoz. Oradea, 1934
augusztus 21. Sulyok István s. k., püspök.

3901—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm az
új elemi iskolai törvény azon intézkedéseit, amelyek iskoláinkat
közelebről érintik:

1. Az igazolatlan óramulasztásokat a felekezeti iskolák igazgatói
és vezetői kötelesek bejelenteni az illetékes revizorátusoknak, min-
den 15 napban (a hónap 15-én és 30-án) további eljárás végett.
Kötelesek figyelmeztetni a szülőket, hogy az igazolatlan mulasztá-
sok a legsúlyosabb bírságokkal járnak. A mulasztás csak akkor
igazolható, ha annak oka a gyermek betegsége, súlyos betegség a
családban, ragályos betegség vagy haláleset a családban, az utak
időleges járhatatlansága. Más okokból az iskola igazgatója az I.
osztályban legfeljebb 30, a többi osztályokban legfeljebb 20 napot
igazolhat. A szülők vagy gyámok a mulasztás indokait annak a
megkezdése után 3 nappal bejelenteni s annak befejezése után leg-
később 5 nappal a mulasztást igazolni tartoznak.

2. A 7 osztályt végzett és abszolváló vizsgát tett növendékek,
amellett hogy a három alsó gimnáziumi osztályról különbözeti vizs-
gát tehetnek, élvezik a sorozási törvény 72. fejb. előirt katonai
szolgálat megrövidítését (reducerea termenului) s a tanult szakmá-
ban munkásigazolványt kapnak.

3. Az I—IV. osztályban egy-egy tanterembe 50, az V—VII.
osztályban egy-egy tanterembe 30 növendék vehető fel.

4. Helyettes tanítónak is kizárólag csak okleveles egyén alkal-
mazható. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel:
Sulyok István, s. k., püspök.

3906—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Az iskolai év kezdetén felmerülő teendők közül a következőkre hívom fel az összes érdekeltek figyelmét, elrendelve egyuttal az alább közöltek legpontosabb végrehajtását:

1. Egyházkerületi közgyűlésünk 32-n—1934. sz. határozatával elrendelte, hogy 1934 szeptember 1-től kezdődőleg a beiratások alkalmával minden elemi iskolai tanuló után 1 leu járulék szedendő. Ezen járulék a beiratkozottak létszám jelentésével egyidejűleg az egyházkerületi pénztárba beküldendő.

2. A beiratások vezetése céljából a tanítóknak szeptember 1-én állomáshelyükön kell lenniök. Ahol ez bármely igazolt okból lehetetlen, a beiratkozást az iskolaszéki elnök köteles elvégezni. A beiratkozás alkalmával szigoruan alkalmazkodni kell az elemi oktatási törvényben előirt eljáráshoz, azaz a szülő vagy helyettese az állami iskola tanítójánál személyesen adja le a bélyegmentes nyilatkozatot, hogy gyermekét a felekezeti iskolába akarja járatni. A nyilatkozat (declarație) átadásáról szóló elismervény (adeverința) nélkül növendék iskoláinkba be nem irható. Ha az állami iskolai tanító a nyilatkozat átvételét és az elismervény kiadását törvényes ok nélkül megtagadná, az összes szükséges adatok közlésével a püspöki hivatalba azonnal jelentendő (a gyermek neve, vallása, kora, osztálya, mikor jelentkezett az állami iskolai tanítónál, milyen címen tagadták meg a nyilatkozat átvételét).

3. A beiratások befejezése után azonnal, legkésőbb szeptember hó 15-ig jelentendő a beirt növendékek létszáma, osztályonként és nemenként részletezve.

4. Legkésőbb az előadások megkezdéséig, szeptember 15-ig az iskolaszékek gondoskodni kötelesek az összes szükséges nyomtatványok beszerzéséről.

5. Nyomatékosan felhívom az összes érdekeltek figyelmét hiv. lapunk 1933. évf. 326. old.-on közölt 5298—1933. sz. körrendelet intézkedéseire.

6. Mivel a kötelező használatra elrendelt elemi iskolai tankönyvek magyar nyelvtani része a mondatelemzés alapján van felépítve, az ebben a módszerben még gyakorlatlan tanítók részére engedélyezem, hogy *segédkönyvül* az előirt tankönyv mellett a hiv. lapunk 1933. évf. 327. old. hirdetett Nagy Vilmos-féle magyar nyelvkönyveket is használhassák.

7. A vallástani kézikönyvek és azok megrendelési módja változatlanul maradnak, árukat azonban következőképen mérsékeltettem: I—II. o. Lei 15; III. o. Lei 15; IV. o. Lei 15; V. o. Lei 20; VI. o. Lei 25; VII. o. Lei 20. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3902—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alá tartozó elemi iskolák *első osztálya* számára az 1934—35. iskolai évre kizárólagosan kötelező használatra elrendelem Czina Sándor: *Betükert ABC református iskolák* számára című tankönyvet. Egyházkerületi eng. száma 61-a—1933., Miniszteri eng. száma 55,729—1933. Ára 26 Lei.

Ennek a tankönyvnek egyedüli árusítója az egyházkerületi tankönyvraktár. Az összes megrendelések a ref. püspöki hivatalba küldendők. Legalább 10 drb. megrendelésnél 10% engedmény. Utánvételes rendelést nem fogad el a püspöki hivatal, ezért megrendeléskor a pénz előzetesen beküldendő vagy a megrendelő-levelet a lelkész ur írja alá, annak jeléül, hogy kongruájával felel a számla kiegyenlítéséért, Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 1—3

3903—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Attól a céltől vezetve, hogy növendékeink kezébe iskolánk református szellemének minél megfelelőbb tankönyvet adhassunk, egyházkerületi közgyűlésünk 108—1934. határozatában nyert felhatalmazás alapján elrendelem elemi iskoláink II., III., IV. osztályában az alábbi tankönyvek kizárólagos kötelező használatát.

Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed és Ősz Sándor: *Magyar olvasókönyv, számtan és egyes tudnivalók az elemi iskolák II. oszt. számára.* Miniszteri eng. száma 43—1932. és 95,388—1933. Ára 50 Lei.

Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed, C. Stan, Ősz Sándor és Ferenczy Gábor: *Magyar olvasóköny, természettudomány, számtan, limba română, cartea de cetire, istoria și geografia az elemi iskolák III. osztálya számára.* Miniszteri eng. száma 84,422—1933. és 98,674—1933. Ára 80 Lei.

Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed, C. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméri Sándor: *Magyar olvasókönyv, természet-tudomány, földrajz, számtan, mértan, limba română, cartea de cetire și istoria az elemi iskolák IV. osztálya számára.* Miniszteri eng. száma 84,418—1933., 95,388—1933., 97,365—1933., 98,673. Ára 90 Lei.

A kiadó Minerva céggel (Cluj, Strada Baron L. Pop, No. 5.) létesített megállapodásunk szerint az iskolák közvetlenül a cégnél eszközölt megrendeléseik után 20% engedményt kapnak, azonban a cég a tényleges postai költséget és utánvételezési díjat felszámítja a könyveket hitelbe vagy bizományba kiszolgáltatóknak nem köteles. Továbbá kellő igazolás alapján a tanítók igényelhetik a számukra szükséges tiszteletpéldányokat, a szerint, hogy mely osztályokban tanítanak.

Az iskolaszéki elnök és tanító urakat ezen rendeletem pontos végrehajtásáért felelőssé teszem.

Az esperes urakat felkérem, hogy ezen rendeletem végrehajtását a legszigorubban ellenőrizzék. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 1-3

3904—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamenyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alatt álló elemi iskolák V—VII. osztályában a következő tankönyvek kizárólagos kötelező használatát rendelem el: Lei.

Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv V. o. részére. Min. eng. sz. 339—1931.	65
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 340—1931.	55
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 34—1931.	45
Kandray—Titz: Számтан és Mértan V. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértan VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértan VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Titz—Havadtői: Szépirási füzetek II., III., és IV. osztályok számára. Min. újraeng. sz. 85,151—1934. Ára az egyes osztályok számára	5
Kovács József: Gyermekek játékok könyve	25

Felhivom az összes érdekeltek figyelmét, hogy a vonatkozó államhatósági rendeletek folytán az V. osztályban csak az új kiadású 1931. évben autorizált tankönyv használható, miután a régebbi autorizáció lejárt és az új kiadásban lényeges javítások vannak, továbbá a használatától piszkos vagy elrongyolt tankönyvek használata egészségügyi és pedagógiai szempontból tilos.

A kötelező használatra elrendelt szépirási füzetek előnye az egyszerű füzetek fölött, hogy miniszterileg approbálva vannak, jóminőségű papiroson készültek, vonalzással és előirt mintákkal, valamint utasításokkal vannak ellátva 29 beírható oldal terjedelemben s áruk nem magasabb, mint hasonló terjedelmű egyszerű irkáké. Oradea, 1931 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 1-3

Tanügyi: 3905—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A magánoktatási törvény által megkövetelt formájú és szövegű, kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok kerületünk iskolái számára a *Kálvin* könyvnyomdában raktáron vannak. Ezen nyomtatványok használatát mindön kötelezőleg elrendelem, egyttal nyomtatékosan felhivom az összes érdekel-

tek figyelmét arra, hogy másféle vagy máshol készült nyomtatványok használata a Népisk. Szerv. és szolg. pragmatika 166. §. i) pontjába ütköző fegyelmi vétség lévén, a jelen rendelkezéstől eltérőkkel szemben fegyelmi eljárás indíttatik. Ezen nyomtatványok kötelező használatának ellenőrzése az illetékes esperesi hivatalok útján történik. A mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítására a nagytiszteletű esperes urakat már most felkérem. A *megrendeléseket legkésőbb augusztus hó 25-ig* tartoznak az iskolák a Kálvin könyvnyomdába beküldeni. A rendelkezésre álló kötelező nyomtatványok a következők: Registru de prezentă și notarea lecțiunilor zilnice (haladási napló). Registru matricol (anyakönyv 2 példányban vezetendő). Registru de chemarea și inscrierea absentelor (catalog, előmeneteli és mulasztási napló). Registru de inscriere al elevilor (felvételi napló). A fizetés és szállítás egyéb körülményeire a Kálvin könyvnyomda e lap augusztus 10-iki számában olvasható tájékoztatása nyújt felvilágosítást. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 1—3

PÁLYÁZATI HIRDETÉS. A târgușor-i (asszonyvásárai) ref. egyház pályázatot hirdet helyettes kántortanítói állásra az 1934—35. iskolai évre. J a v a d a l o m: 1. Készpénz fizetés 12,000 Lei havi előleges részletekben. 2. 16 kat. hold jóminőségű föld, melyből 12 kat. hold föld adóját az egyház fizeti. 3. 1½ kat. hold. gazdasági iskolai föld, adóját megválasztott tanító fizeti. 4. Természetben 3 szobás lakás melléképületekkel. 5. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. K ö t e l e s s é g: IV—VII. osztály tanterv szerint tanítása. Presbiteri határozat szerint más osztályok tanításával is felcserélhető. Kántori teendők végzése. Énekkar szervezése, belmissziói dolgokban segédkezés. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Presbiteri jegyzői tiszt betöltése. Pályázhatnak orgonázni tudó férfi és nőtanítók, kik román vizsgával bírnak. Férfitanító igazolni tartozik, hogy katonai kötelezettségének eleget tett. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz küldendők augusztus 31-ig. Állás 1934 szeptember 15-ig elfoglalandó. Târgușor (Asszonyvására), 1934 augusztus 8. Presbitérium.

PÁLYÁZAT a Săldăbașiu de Munte—Hegyközszáldogyi ref. kántortanítói állásra. F i z e t é s: 1. 8 kath. hold föld haszonélvezete (ebből 2 hold kaszáló), melyet a tanító maga a saját költségén műveltet; adóját az egyház fizeti. 2. Készpénz az egyház pánztárából 8000 (nyolc ezer) lei. 3. 14 m. fa. 4. 7 köböl buza a hivektől. 5. 9 urbéri erdő és legelőjog. 6. Tisztességes lakás kertel. 7. Egyházi jegyzőségért 100 (egyszáz) lei. 8. Stóla az egyházkerület által

megállapítva. Tekintettel arra, hogy ezen díjlevél nem éri el a kerület által előírt minimumot, a kiegészítő segélyért az egyházközség kérvénnyel fordult a kerülethez, de amelyért az egyházközség felelőséget nem vállal. Kötelességek: I.—VII. vegyes osztatlan osztály vezetése, vasárnapi iskola vezetése, nőtársasági általában minden belmissziói munkában való segédkezés, énekkar szervezése és vezetése. Urvacsora osztás, valamint ünnep II. napjain a délután és a lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró férfi tanítók. Férfi tanító pályázó hiányában az állás ideiglenesen nőtanítóval töltetik be. (Tehát tanítónők is pályázhatnak.) Személyes megjelenés és próba éneklés ajánlatos, de az utiköltséget csak a megválasztott tanítónak, vagy tanítónőnek téríti meg az egyház. — A község Oradeához 4 km.-re van. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 7. nap. — Pályázati kérvények kellőképen felszerelve a Ref. Lelkészi Hivatalhoz küldendők Săldăbăgiu de Munte.

PÁLYÁZATI HATÁRIDŐ MEGHOSSZABBÍTÁS. A misca-i kántortanítói állásra a Reformátusok Lapja június 10-én megjelent 17-ik számában közzétett pályázati hirdetés határidejét augusztus 31-ig meghosszabbítjuk. Presbitérium.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű Tanító urak sz. tudomására hozni, hogy a Főlisztelelű és Mélt. Püspök ur kegyes volt elrendelni 3904—1934. szám alatt alant felsorolt tankönyv kiadványaim kötelező használatát:

Szentpétery-Găzdac-Kandray: Olvasó és Tankönyv	
V. oszt. számára	65.—
Kandray-Titz: Számтан és Mértan V. o. számára	26.—
Szentpétery-Găzdac: Olvasó- és Tankönyv VI. o.	55.—
Kandray-Titz: Számтан és Mértan VI. o.	26.—
Szentpétery-Găzdac: Olvasó és Tankönyv VII. o. .	45.—
Kandray-Titz: Számтан és Mértan VII. o.	26.—
Titz-Havadtői: Előírástos Szépírástos füzet II., III.	
és IV. o. számára á	5.—
Kovács József: Gyermekekjátékok	25.—

Összes kiadványaim megrendelhetők minden könyvkereskedésben, vagy kiadó hivatalomban direkt, honnan a szokásos rabattal, a rendelés beérkezése napján, a legpontosabban szállítjuk azokat. Ugyanott IRÓ- és TANSZEREK óriási választékban LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN kaphatók. 1—3

Teljes lisztelel: **HIRSCH A.** könyvkiadóvállalat, I. éva

M st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt, Református Lelkeszi Hivatalnak
 Oradea—Nagyvárad
 Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

ciók a ... napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA

STR. Dr AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁRDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat: folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők, imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

4262—1934-I.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület Nagytiszteltü Esperesi és Lelkészi Hivatalainak.

A vallás- közoktatási és művészeti miniszter ur 124.593/13.736—1934. sz. körlevelében közölte hivatalommal, hogy Őfelsége a nemzeti egyház és többi felekezetek vagyonának és jövedelmének leltározásáról szóló törvényt szentesítette és a »Monitorul Oficial« ez évi számában közzé is tétette. A miniszteri leirat sürgős intézkedést kér abban a tekintetben, hogy a leltári és vagyon bevallási ivatek mielőbb elkészíttessenek és a jövő év első napjaiban a püspöki hivatal által hozzá felküldessenek.

A leltári és vagyon bevallási ivatek, amelyeket egyházkerületünknek kell a kiadott minta alapján elkészíttetni, nyomdában vannak s mihelyt azokat onnan kézhez veszem és a kitöltésre vonatkozó legrészletesebb utasításokat az esperesi kar meghallgatásával rendelkezésre bocsátom, már most felkérem lelkésztársaimat, hogy ezeket az ivateket a legmesszebbmenő pontossággal, a felelősség teljes tudatában elkészíttetni vagy elkészíteni és az illetékes hatóságok által igazoltatni és hivatalomhoz az esperesi hivatalok útján legkésőbb ez évi december 15-ig terjesszék fel, hogy az átvizsgálás és az esetleges hiányok kiegészítésére december hó második fele hivatalomnak rendelkezésére állhasson. A legnagyobb pontosságot azért is kell kérnem, mert mindazok, akik a jövedelem és vagyon reális helyzetét eltitkolják, hamis adatokat és okmányokat láttamoztatnak, vagy hamis bizonyítványokat bocsátanak ki, közokirat hamisítást követnek el és a büntető törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint büntetéssel sújtatnak.

A kimutatások és nyilatkozatok következők lesznek: 1. földekről, 2. épületekről, 3. jövedelmethajtó jogokról, 4. ipari és kereskedelmi vállalatokról, 5. közpénz- vagy értékpapirban álló vagyonról,

6. különös rendelkezéssel bíró alapok és alapítványokról. A nyilatkozatok pedig ezek: 1. azoknak a jövedelmeknek egyéni bevallása, melyek a javadalmat vagy haszonélvezetet alkotják, 2. a parochiák és filiák jövedelmének bevallása, 3. az alapok és alapítványokból származó jövedelmek.

A fenti kimutatások és nyilatkozatok pontos kitöltése céljából a miniszteri leirat a következő utasításokat tartalmazza:

1. A leltár (6 iv) és jövedelmi nyilatkozat (3 iv) abszolút valóságos és pontos adatokkal töltendők ki. A lelkész, egyházközségi elnök, esperes és püspök által, arravaló tekintet nélkül, hogy van-e állami segélyök vagy nem.

2. A nyilatkozatot tevő felelős azoknak az adatoknak potosságáért, melyekkel a leltárt és nyilatkozatot kitölti. Az adatoknak a hatóságoknak hivatalos könyveire kell támaszkodniok (telekkönyv, kivetések, bérleti értékelés stb.), továbbá a parochia, egyházközség költségvetésére és az egyházi közegek határozataira, számadásokra (kiadás, bevétel) szerződésekre és a pénzügyintézetek számla-kivonataira (betétek és terhek.)

3. A leltár és nyilatkozatok adatainak helyességét a községi primár és perceptor igazolják, míg az egyházkerületi központokban a primár és pénzügyigazgató. Abban az esetben, ha a vagyon és jövedelem több község területén van, a leltárokat és nyilatkozatokat az összes érdekelt községek primárjai és perceptorai láttamozzák.

4. Mivel a primárok, perceptorok és pénzügyigazgatók bizonyítványai a törvényes szempontból elegendőnek tekintetnek, a minisztérium a költségek és okmányhalmozások elkerülése végett az utolsó év költségvetésének hitelesített másolatán kívül semmiféle okmányok csatolását nem kívánja a leltár és nyilatkozat mellékletéül.

5. Az adatok egyformasága miatt a terület kiterjedése hektárban vagy négyzetméterekben veendő.

6. Az értékelések, jövedelmek és általában az összegek mindenütt a banik mellőzésével leiben veendő.

7. Az összes jövedelmek úgy a kincstár által megállapítottan, mint a valóságosak az utolsó évre számíttatnak.

8. A hektárban foglalandó vagyonok értékelése az állami vagyoni leltározásában foglalt előirt megszabásokban történik (a Szabályzat megjelent az 1930. évi márc. 15-iki 61. sz. »Monitorul Oficial« 1-ső részében) és pedig:

a) a művelhető földek, szántóföldek, széna, mező, kertek, szőlő, legelő stb. a bérleti érték alapján értékeltetnek szorozva a 20-as koeficienssel;

b) az erdőknél alapul vétetik egy közelben fekvő hasonló és

az utolsó évben kitermelésre adott erdőjövödelmek megszorozva a 20-as koeficienssel ;

c) épületek. ipari és kereskedelmi vállalatok a hozzájuk tartozó területtel bérleti érték szerint értékeltetnek megszorozván 20-as koef-el. Ha valamelyik ingatlanra nézve haszonélvezet, örökbérlet, használat, lakásjogi jog áll fenn, a tiszta értékelés úgy történik, hogy a fent megállapított teljes tulajdon bérleti értékelésből levonatik a ránehezedő teher értéke és a maradék megszoroztatik a 20-as koef-el.

d) A jövedelmet adó jogok az utolsó év jövedelme alapján állapítatnak meg, megszorozva 20-al, ha semmit sem jövedelmeznek, vagy bérbeadva nincsenek, feleértékkel számíttatnak, összehasonlítva azokkal, amelyek bérbe vagy termelésre adattak ;

e) Az agrár, ipari, kereskedelmi, bánya, erdő stb. kitermelések ingó felszerelése, ahol nincsen bérleti érték, nincs adókiivetési alap, a napi árak szerint értékelendők, eltekintve az uzsoraáraktól ;

f) A napi árak utáni értékelések a primáriák meghatalmazottjaival együtt fognak végrehajtatni ;

g) Minden adat tisztán és olvashatóan irandó be. Azokba a vonalakba, hol negatív feleletet ad, egy vízszintes vonás irandó.

9. Az így kitöltött ivatek a felettes egyházi hatóságokhoz küldendők láttamozás és az adatok igazolása végett. Azokat az ivateket, amelyeken az illető kultuszt alkotó résznek nincs nyilatkozni valója vagyon vagy jövedelemről, nem kell felküldeni sem a felettes egyházi hatósághoz, sem a minisztériumhoz.

10. A felettes egyházi hatóságok az illető kultuszt alkotó összes részek leltárainak és nyilatkozatainak láttamozása és adatainak igazolása után intézkedni fognak, hogy a leltárak és nyilatkozatok eszeressége szerint osztályoztassanak, a községek alfabetikus sorrendjében, továbbá az összefoglaló kimutatások a leltárakban és nyilatkozatokban levő adatokról összeálltassanak és pedig 4 kimutatás ; egy a leltárról, 1—1 pedig a háromféle nyilatkozatról.

11. E nyilatkozatok, melyeket az egyházkerületi tanácsos aláír és ellenjegyez az egyházkerületi hatóság feje, felterjesztetnek az összes mellékelendő leltárak és nyilatkozatokról szóló borderou (elszámolás kíséretében a Miniszterhez. Jól becsomagolandó és egyszerre küldendők egy vagy több ládában.

A netalán még szükségessé váló vagy a minisztériumtól nyert újabb utasításokat haladéktalanul közölni fogom, mert ismétlem, a legmesszebb menő szigorúsággal kell ragaszkodnom, hogy ez a sok időt és nagy körültekintést igénylő munkálat ez évi dec. 15-ig mindenünnen a püspöki hivatal rendelkezésére álljon.

Oradea, 1934. aug. 31.

Atyafiságos szeretettel ;

Sulyok István
püspök.

Modern keresztes hadjárat.

Mint a politikai ellenzék a hatalmon levő kormány ellen, olyan felelőtlenül, olyan vadul támadott neki a hitetlenség a fennálló valóságos rendszernek.

S nem eredménytelenül. Milliókat hódított meg magának. Sok milliós nemzet felett diadalmaskodott. Ott a vallástalanság ül már a polcon.

Bomlasztó, pusztító következményei e fatális győzedelemnek napról-napra szembeszökőbbek lesznek. Az egyéni jellem, életfelfogás, társadalmi magatartás terén. Minden komoly gondolkozásu embert tette kétségbeesett, új szellemi keresztes hadjáratot ösztökél az a hitetlenség ellen. Hiszen minden eltiportatik különben, mit idáig az életben értékesnek hittünk. Elárasztja azokat egy pogány világ özönárja, amit istentelenség irányít.

Az öskeresztyén világba roskadtunk vissza, amikor az apostolok egy mérhetetlen pogány világ óceánjával szálltak volt szembe.

Azért van pedig égető szükség a komoly megmozdulásra, mert 1. szünet nélkül látjuk a vallástalanság romboló hatását az egyes ember erkölcsi életében. Aki ugyanis vallástalanná lett, elengedhetetlenül lesüllyesztette az az élet értékét, jelentőségét, méltóságát is. Ez a kettő összenőtt ikrek.

Egyik nagy kulturnemzet egyetemi ifjusága például versenyt rendezett nem régen. A vita tárgya ez volt: »Van-e az emberi életnek egyáltalában valami értéke s ha igen, mi az?«

Miféle kilátásai vannak a jövőre egy olyan nemzetnek, amelynek kulturált ifjai életük legszebb tavaszában arról vitatkoznak, vajjon van-e az életnek valami értéke?!

Hová vezet ez a destruktív irányzat?!

Megfelel rá Lippmann: »Elvesztvén hitöket, elvesztették meggyőződésüket az élet jelentőségét illetőleg is. Teljesen mindegy az — szerintök — mit csinálnak az életükkel. Fiatal férfiak s nők még és már életuntak, huszonkét esztendőskorukban! Csak üres illuziókat adtunk a felséges hit helyett nekik.« Pedig ez a Lippmann maga is hitetlen ember. Mégis elismeri, hogy élet lelki cél, érték, jelentőség nélkül eltévesztett dolog. »Mótorkárok, géplánok nélkül, napi egy shillingből megtudnak élni, de ha az életnek nincsen célja, magasabb terve, tartós jelentősége, nem egyéb az akkor, mint csak por és hamu.«

Ezt csinálta a vallástalanság sok millió lélekkel.

Azért is szükség van komoly megmozdulásra, mert 2. a hitet-

lenség hitvány pótszereket ad csak a vallásosság helyett. Ki lehet a vallást irtani ugyanis nagy területen, de azokat a mélyen fekvő örök emberi szükségeket, miket egyedül a vallás tud kielégíteni, sohasem lehetett elpusztítani. Ha elveszti a vallását, pótszerekkel kísérletezik. Mint a tékozló fiú a disznók vályujánál. Ha magánál nagyobbat nem imád, önmagát fogja akkor imádni. Csak bele kell nézni jól ebbe az örületes, zürzavaros, viharúzte mai világba, hogy észrevegyük, milyen lelket megrázóan tragikus dolog az, hogyha a poreMBER önmagát imádja. Mélyen elszomorító dolog olyan emberek vallomásait olvasni el, akik beleestek a lelki betegségbe. Istent elvesztették s magukat imádták. Mennyi életundor zokog ki belőlük! Pedig diadalmas életet éltek. Jólét, dicsőség, lángész volt gazdag osztályrészük. Ha a vallástalanság ilyen nyomorulttá teszi ezeknek az élet kedvenceinek az életét, mit csinál akkor a közönséges ember életével?! Micsoda kínos zsákutcába hajszolja be őket!

Egész sereg bálvány is felelevenedett az egy igaz Isten imádása helyett. Mars, Venus, Bacchus, Mercurius a többiek között.

Micsoda hatással vannak ezek életerőinkre?! — Azok utánpótlására?! — Ez a 4. ok, ami miatt komoly megmozdulásra van égető szükségünk.

A keresztyén hit elvesztésével elválaszthatatlanul együtt jár az életerő elvesztése is. Nincs többé, ami inspirálja. A keresztyén hit azt tanítja, nem utszéli tócsák vagyunk, mik könnyen felszáradnak, hanem folyóvizek, hatalmas erőknek árja ömlik át rajtunk. Felülről árad az ránk. Csak a lélek szelepeit kell előtte nyitva tartanunk. Oly hatalmas lelki erőtartályról beszél az új testamentum, hogy *mindenek* lehetségesek a Krisztus által nekünk, aki megerősít minket. És valójában lépten-nyomon találkozunk ott olyan emberekkel, akik csodálatos dolgokat vittek véghez azon két erő által, ami nélkül az élet csak füst és pára marad, t. i. *lelkessedés* és *állhatosság* által.

Ezeket veszti el vallásos hitével együtt a meggondolatlan ember. A lelki erők kuforrásait betömik előtte. Nincs honnan merítenie. Az elhagyatottság kínzó érzése veszen erőt rajta. Az a sötét gyanu kísérti szüntelen: nem több az ember az efemer bogárnál, amelyik egyik megsemmisülésből a másikba mászik át szüntelen.

Ezek a hitetlenség sodomai gyümölcsei. Milliók esnek naponta áldozataivá.

Régi történetek szólnak arról, hogy király koronázása napján a sántákat, bénákat kiűzték a városból. Ne rontsa látásuk a fényes ünnepélyt. Jó lesz, hogyha így jár el a hitetlenség is, mikor isten-

telenséget akar királlyá avatni. Eltünteti azt a temérdek beteg lelket, mit ő tett beteggé és most képtelen segíteni rajtuk.

Ezeknek a beteggé tett lelkeknek nevében szólok: Mozduljunk meg komolyan! Szánjuk el magunkat végre kitartó harcra a hitetlenség ellen! Isten segíteni fog! . . .

Bokor Sándor.

Tanítóköri munkálkodás az Érmelléken.

(Folytatás.)

Minden tanítás után eszmecserét folytattunk, ami nem bírálat volt, hanem ki-ki elmondotta, hogy ő miként csinálná az adott tanítási egység feldolgozását, hogy ezáltal a praktikusabb, könnyebben célravezető módszerben megállapodhassunk, mert szerintünk minden tanító előtt az a fontos, hogy az anyagot milyen módszerrel lehet legjobban, legkönnyebben elvégezni eredményesen s ebből a szempontból a lelkiismeretesen tartott értekezlet jelentősége óriási, mivel falusi viszonyaink következtében a képzők mellett működő gyakorló iskolákban elsajátított tudásunkat mindenkor alkalmazni kell a gyakorlati élethez és lehetőségekhez s így keresni kell a megfelelő módokat, mellyel az elméleti tudást a gyakorlattal összhangba hozhatjuk.

Az értekezletek során arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a román nemzeti tárgyak tantervét felekezeti iskolákban nem tudjuk végrehajtani, hiszen nálunk csak a III-ik osztályban tanul a gyermek románul először s ebben az osztályban minden előismeret nélkül a programa analitica szerint a földrajzot és történelmet románul kell tanítani.

Ha tényleges értékű tanítást akarunk, akkor be kell vallanunk, hogy a mai rendszer fenntartása esetén a nemzeti tárgyakból román nyelven a tanítást eredményesen megvalósítani nem lehet, ezért értekezletünk egy szerintünk megfelelőbb, részletes tanmenet tervezetet fogadott el s azt a jóváhagyás kieszközlése végett közgyűlésen keresztül az egyházi felsőbb hatóságokhoz terjesztette fel.

Foglalkozott az értekezlet az egységes ref. tankönyv elkészítésével. mivel nagyon fontos feladatnak tekinti az iskoláink szellemének megfelelő, minden tárgyilagosságot kiálló tankönyv kiadását s a tankönyv elkészítéséhez közreműködését is felajánlotta.

A gyámintézet fejlesztésének és lehetőleg kerületivé kiterjesztésének kérdéseivel is mindenkor foglalkozott az értekezlet s nagyon

óhajtáná, ha a kartársak saját érdeküket és családjuk jövőjének biztosítását nagyobb figyelembe részesítenék, mert ékes bizonyosság rá az érmelléki tanítók Segélyegyesülete, hogy erős akarattal és összetartással a legnehezebb időkben is lehet áldozatot hozni. A legrosszabb gazdasági viszonyok mellett fizettük be a segélyegyesületi díjakat s ma már 262,000 Lei vagyon jövedelméből 3 jogosult tagot segíthetünk.

Régi sérelme a tanítóságnak, hogy sem az egyházmegyei, sem az egyházkerületi tanácsbirói karban nincs képviselése s ezen sérelmének orvoslását elsősorban a lelkészi kartól várja az által, hogy legalább az egyhm. tanácsbirói tisztségre a tanítóegyesület elnökét ajánlaná megválasztásra a presbitériumoknak. A zsinat által készített új egyházi törvényben pedig biztosítani óhajtáná, hogy a tanácsbirói karban minden fórumon jog szerint legyen a tanítóságnak megfelelő képviselése.

Áttanulmányozta az értekezlet Szántó Béla diosighi kartárs által beadott tananyagbeosztási, óratervi és órarendi munkálatot, mely nagyon gondosan kidolgozott tervezetben az osztatlan iskolák direct és indirect foglalkoztatását próbálja általános módon megoldani, de mert az órarend figyelmen kívül hagyta, hogy az V—VI. VII. osztály növendékei az őszi és a tavaszi hónapokban a tanításban csak heti 6 órán vesznek részt, továbbá, ha tekintetbe vesszük, hogy teljesen osztatlan I—VII. osztályú iskolánk nagyon kevés van és azt, hogy a kötött, napról-napra előírt tanmenet végrehajtása betegség, vagy más gátló körülmények közbejövetele esetén akadályozva lesz, értekezlet véleménye szerint a bemutatott tervezet iskoláink legnagyobb részében nem megfelelő.

(Vége köv.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

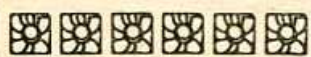
Nagy Dániel, 1864—1934. Junius hó 23-án hosszabb gyöngéledés után meghalt Nagy Dániel, a Sänleani (szentleányfalvai) egyházközség szelid lelkületű, halkszavu prédikátora. Példás életű, kiváló buzgalmu szolgája volt Urának s jóindulatu bölcs vezetője a szolgált gyülekezeteknek. Salonta közszeretett lelkipásztorának, Nagy Sándornak a fia volt, 1864 január 29-én született. Elemi iskolába Salontán járt, közép- és felsőiskolai tanulmányait Nagykörösön és Debrecenben végezte. A theológia elvégzése után szülővárosában, Salontán lett segédlelkész. Rendes lelkészi minőségben szolgált:

Mádon, Vámosorosziban, Feketetőn, Bélzerinden, Szentleányfalván, csere útján újra Feketetőn, végül szintén csere folytán újra Szentleányfalván. A hosszú, közel 50 éves szolgálatban kifáradva, nyugalomra vágyott s a nyugdíjintézeti bizottság honorálta is kérését, kápláni segitést rendelt számára. De a segítséget nem tudta bevárni, Ura korábban hazahívta. Junius hó 24-én nagy részvéttel temette hűséggel szolgált gyülekezte, majd még aznap szülővárosa, Salonta népe bucsuzott koporsóban hazatért fiától. Legyen nyugalma csendes a honi földben, hűséges lelkét örvendeztesse, kedveseit pedig vigasztalja meg az Isten.

Kótfay Pál mérnök, ny. faipariskolai igazgató, a baia-marei (nagybányai) egyházmegye műszaki szakértője, a sátmari egyház presbitere, életének 66-ik évében augusztus 16-án elhunyt. Református tanító fia, nagyműveltségű férfi, egyházának mindig készséggel szolgáló tagja volt. Felesége Tabajdy Lajos egykori sátmari lelkész leánya, leányai, kik közül egyik Bakó László szegedi lelkipásztor, másik dr. Juhász Nagy Sándor debreceni egyház főjegyzőjének hitvese és még két leánya s unokái gyászolják.

Hegyi Antal körtvélyfájai lelkész, egyhm. belmissziói előadó, a theol. fakultás előjárósági tagja, az erdélyi egyházkerület egyik legkiválóbb lelkipásztora július 31-én türelmesen viselt súlyos betegsége után hazaköltözött az ő Urához. Korán, élete 48-ik évében hívta haza az Ur. Tudós, szeretetben gazdag szívű, lobogó lelkű, hűséges szolga volt.

A kegyelem Ura részesítse elhunyt testvéreinket az Ur Jézus érdemében, szeretteiknek pedig e hitben adjon vigasztalást.

HIREK

Lelkészmeghívások. A lugoji gyülekezet a Szombati-Szabó István elhunytával megüresedett lelkészi állásra Nemes Elemér igazfalvai lelkipásztort hívta meg. — Az Uilacul de Criş (pusztaujlaki) gyülekezet Kádár Miklós eltávozásával megüresedett lelkészi állásra Facsar Gyula aleşd—élesdi s.-lelkészt hívta meg.

A lelkészi kurzus és konferencia iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. A lelkipásztorok

mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták a konferencia rendezésének tervét. Ez az érdeklődés azt mutatja, hogy régen érzett hiányt fog pótolni. Aki valami okból eddig nem jelentkezett, még bejelentheti magát.

Az aiudi—nagyenyedi ref. tanítóképző intézetbe történő felvételeiről. Az aiud-nagyenyedi ref. tanítóképző-intézet igazgatósága közhírré teszi, hogy a V. K. M. urnak 107,240—1934.

számu rendelete értelmében új tanulók az 1934—35. iskolai évre az intézet I., II., III., IV. és V. osztályaiba vehetők fel. Az I. osztályba való felvétel az elemi iskola IV—VII. osztályainak sikeres elvégzéséről, a II., III. és IV. osztályba való felvétel a gimnázium I., II. és III. osztályainak sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány alapján, az V. osztályba való felvételnél a IV. gimnáziumi osztályról szóló abszolváló bizonyítvány alapján történik. Az I. osztályba való felvételnél felvételi vizsga is teendő, amelynek tárgyai a IV. elemi osztály tananyaga szerint román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan, Románia történelme és földrajza. A II., III. és IV. osztályba lépők csak a megelőző osztályok hegedü anyagából vizsgáznak. Az V. osztályba jövők, amennyiben az V. gimn. osztályba a felvételi vizsgát már letették, csak az I—IV. osztályok hegedü anyagából vizsgáznak, akik a felvételi vizsgálatot még nem tették le, azok felvételi vizsgát tesznek a IV. gimn. osztály tananyaga szerint román nyelvből, magyar nyelvből, mennyiségtanból, Románia történelméből és földrajzából és az I—IV. képző osztályok hegedü anyagából. A felvételi vizsgálatok szeptember 1—3. és 13—14. napjain lesznek. Mindkét alkalommal az első napon egészségügyi, zenei, hallási és írásbeli vizsgálatok lesznek, a 2-ik napon a szóbeli vizsgálatok. A javító vizsgálatok szeptember 1. és 13. napjain lesznek. A felvételi vizsgálatok díjtalanok, a javító vizsgálatnak tárgyanként 150 Lei a díja, Új tanulók úgy az intézetbe, mint az internátus-konvik-

tusba f. évi szept. 5-ig még beírhatók. Részletes tájékoztatót kívánatra bárkinek szívesen küld az intézet Igazgatósága.

Százharmléchéé éves írássokai találtak a satumarei lán-cos templom tornyában. A satumarei egyház most renováltatja régi templomát s a munkálatok végzése közben le kellett vennie a torony-gombot is. A gombban egy fadobozban benne voltak azok az iratok, melyeket feltétele alkalmával 1797-ben és egy réztokban azok, melyeket 1834-ben, kerek száz évvel ezelőtt, az első renoválásakor helyeztek el belé. Az 1797-i irat elmondja, hogy a gombot »a Szathmar—Némethi Betsületes Csizmadia Czéhnek tsupán tsak Helvetica Confession levő tagjai Kétszáz Rácforint költségen csináltatott, Isten segedelme által ezen folyó MDCCXCVII-ik Esztendőben Augusztus 24-ik napján szerentsésen feltétett.« — A 137 év előtti elődökhöz méltók akarnak lenni az utódok is, mert a Csizmadia Ipartársulat tagjai elhatározták, hogy a gombot és csillagot ők fogják bearanyoztatni.

Erdély aranykorának egyik leghíresebb lelkipásztori személyisége volt Alvinczi Péter, aki most 300 esztendeje halt meg. Munkáiból egy tiz ives (160 oldalas) gyűjteményt ad ki dr Incze Gábor. A tekintélyes kötet nemcsak Alvinczi predikációiból közöl hosszú sort, hanem a 30 éves háboru megindulásakor irt híres politikai röpiratát: »Magyarország panaszai« (Querebella Hungariae) egész terjedelmében adja, ugyszintén az egyetlen példányban fennmaradt ur-

vacsorai ágendáját is. A mű előjegyzési ára 100 lei. Előjegyzéseket elfogad a baia-marei ref. lelkészi hivatal. Fizetni csak a műnek átvétele után kell.

A bala-marei — nagybányai egyház ez évben is kiadta évi jelentését az előző évről, mely már a 23-ik. A jelentés, melyet Oláh Sándor lelkész nagy körültekintéssel állított össze, hű képét tárja fel az egyház egyévi életének. Kiterjed a gyülekezet valláserkölcsei életére, küléletére. Megörökíti az adakozók neveit, az egyház előjáróságát, összefoglalja a nevezetesebb presbyteri határozatokat, feltünteti a pénztári számadásokat, az adófizető egyháztagokat, a tőkéket és alapítványokat. A külsőleg is tetszetős füzetet követendő például állítjuk gyülekezeteink elé.

Férfiszövetségi zászlószentelés. A braşovi férfiszövetség, mely az összetartás és kölcsönös segítség szellemének látható jelképéül egy szépkivitelű selyem zászlót készített, melyet a sepsi egyhm. férfi-szövetségek részvételével m. hó 1-én szentelt fel nagyszabásu ünnepség keretében. A zászlószegek árát egy már telekkel rendelkező Agg-

menház felépítésére fordították, melyre a perselypénzzel együtt csaknem 20.000 lei gyűlt be.

Véndiákok ünnepélye. A satu-mare-i főgimnázium múlt hó 5-én tartotta szokásos évi vendiákok ünnepélyét. Ennek keretében folyt le az utolsó békebeli érettségizetteknek, az 1913—14. évben éretteknek 20 éves találkozója. Dél előtt a tanárokat és az ősi almamatert üdvözölték, midőn Dakó László szegedi lelkész tolmácsolta a régi diákok háláját és üdvözlését, melyre Mátray Lajos ny. tanár válaszolt. Utána az istentiszteleten vettek részt, majd ennek végeztével a temetőbe vonultak ki, hol megkoszorúzták az elhalt tanárok: Szabados Ede, Regéczi Sándor, Majthényi András, Osváth Elemér és Hatvani Béla sírját. Este ismét együtt voltak a főgimnázium udvarán, hol hatalmas közönség gyűlt össze s vidám hangulatban töltötték a régi kedves emlékek idézgetése közben gyorsantelő órákat egész a késő éjjelig. Éjfélkor felzendült a »Ballag már a vendiák«, melynek sziveket rezdítő dallamát sokáig visszahangozták a szivek és az öreg falak egyaránt.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4152—1934-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Esperes, Lelkész, Segédlelkész és Lévíta uraknak.* Értesítem, hogy a minisztérium 135,698—1934. számú leiratával elrendelte, hogy a közhivatalokba való álláshalmozás megtiltásáról szóló 2420—1934. sz. rendelet törvény 15. fejezetének intézkedéseivel összhangzásban mindazon személyek, akiket ez a rendelet érint és akik bármely címen egynél több állást foglalnak el, terjesszék be a számviteli igazgatóság (Ministerul Instrucţiunii al Cultelor şi Artelor

Directia Contabilității) címére 15 napon belül a szóbanförgő rendeletnek a Monitorul Oficialban való közlésétől számítva (Megjelent: 1934 aug. 18-án a 189-ik számban) írásbeli nyilatkozatukat feltüntetve névszerint, milyen állásokat és megbízásokat töltenek be, milyen javadalmazást élveznek, melyik az a két állás, amit ezen rendelet intézkedéseihez képest kiválasztanak és ezek közül melyiket tekintik főfoglalkozásuknak.

Felhivom ennél fogva az összes érdekeltet, akik ezen rendelet értelmében két vagy több állást és ez után javadalmat élveznének, hogy a fent említett határidőn belül jelentéseiket a számvevőségi igazgatósághoz annál is inkább tegyék meg, mert ellenkező esetben a törvényes eljárás alá esnek. Oradea, 1934 augusztus 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4224—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* 3901—3934. sz. körrendeletem 2. pontjának kiegészítésül közlöm, hogy a minisztérium 120,615—1934. sz. rendelete szerint: 1. Az elemi iskola 7. oszt. után abszolváló vizsgát tett növendékek különbözeti vizsgálat alapján a IV. gimn. osztályba iratkozhatnak be. 2. A felekezeti iskolából kikerült növendékek ezt a különbözeti vizsgát csak állami középiskolában tehetik le. Oradea, 1934 augusztus 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4225—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 105-c—1934. sz. határozata alapján elrendeltem, hogy tankönyvraktárunk kizárólag elemi és középiskolai növendékek számára korlátolt számban hozzon forgalomba leszállított áru hangjegyes énekeskönyveket, az alábbi módzatok mellett: 1. A megrendelés kizárólag készpénzért, a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhető. 2. A vászonkötésű zsoltárok ára 100 Lei helyett azonos a forgalomból kivont kisbetűs zsoltár árával, azaz 82 Lei. Ebből az árból legalább 10 pld. egyszerre való vételénél darabonként 7 Lei engedmény adható. 3. A kedvezményes áru zsoltár megrendelésénél közlendő a növendék neve, iskolája és osztálya. A tankönyvraktár a könyvet a címlap hátoldalán a következő bélyegzővel látja el: Kedvezményes áru példány, engedélyezte a királyhágómelléki egyházkerület o. tanulóknak. 4. A kedvezményes áru zsoltár megrendelése csak szept. 1-től okt. 31 közt eszközölhető. 5. A megrendelő erkölcsi felelősséget vállal azért, hogy a megrendelés az egyházkerület intenciói szerint történt, azaz kizárólag iskolás növendékek számára. 6. A kedvezmény nemcsak saját, hanem állami iskolás növendékek

számára is igényelhető. 7. Magán ügyfeleknek csak az ill. lelkész 3. pont szerinti rása alapján szolgáltatható ki kedvezményes zsoltár. Oradea, 1934 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 1-3

3902—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alá tartozó elemi iskolák első osztálya számára az 1934—35. iskolai évre kizárólagosan kötelező használatra elrendelem Czina Sándor: Betükert ABC református iskolák számára című tankönyvet. Egyházkerületi eng. száma 61-a—1933. Miniszteri eng. száma 55,729—1933. Ára 26 Lei.

Ennek a tankönyvnek egyedüli árusítója az egyházkerületi tankönyvraktár. Az összes megrendelések a ref. püspöki hivatalba küldendők. Legalább 10 drb. megrendelésnél 10% engedmény. Utánvételes rendelést nem fogad el a püspöki hivatal, ezért megrendeléskor a pénz előzetesen beküldendő vagy a megrendelő-levelet a lelkész ur írja alá, annak jeléül, hogy kongruájával felel a számla kiegyenlítéséért. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 2-3

3903—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Attól a céltől vezetve, hogy növendékeink kezébe iskolánk református szellemének minél megfelelőbb tankönyvet adhassunk, egyházkerületi közgyűlésünk 108—1934. határozatában nyert felhatalmazás alapján elrendelem elemi iskoláink II., III., IV. osztályában az alábbi tankönyvek kizárólagos kötelező használatát.

Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed és Ősz Sándor: Magyar olvasóköny, számtan és egyes tudnivalók az elemi iskolák II. oszt. számára. Miniszteri eng. száma 43—1932. és 95,388—1933. Ára 50 Lei.

Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed, C. Stan, Ősz Sándor és Ferenczy Gábor: Magyar olvasóköny, természettudomány, számtan, limba română, cartea de cetire, istoria și geografia az elemi iskolák III. osztálya számára. Miniszteri eng. száma 84,422—1933. és 93,674—1933. Ára 80 Lei.

Lőrinczy Ferencz, Bedeleanu Diomed, G. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mértan, limba română, cartea de cetire și istoria az elemi iskolák IV. osztálya számára. Miniszteri eng. száma 84,418—1933., 95,388—1933., 97,365—1933., 98,673. Ára 90 Lei.

A kiadó Minerva céggel (Cluj, Strada Baron L. Pop, No. 5.) létesített megállapodásunk szerint az iskolák közvetlenül a cégnél eszközölt megrendeléseik után 20% engedményt kapnak, azonban

a cég a tényleges postai költséget és utánvételezési díjat felszámítja s a könyveket hitelbe vagy bizományba kiszolgáltatni nem köteles. Továbbá kellő igazolás alapján a tanítók igényelhetik a számukra szükséges tiszteletpéldányokat, a szerint, hogy mely osztályokban tanítanak.

Az iskolaszéki elnök és tanító urakat ezen rendeletem pontos végrehajtásáért felelőssé teszem.

Az esperes urakat felkérem, hogy ezen rendeletem végrehajtását a leghigorubbán ellenőrizzék. Oradea, 1934 augusztus 17.
Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 2-3

3904—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamenyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alatt álló elemi iskolák V—VII. osztályában a következő tankönyvek kizárólagos kötelező használatát rendelem el: Lei.

Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv V. o. részére. Min. eng. sz. 339—1931.	65
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 340—1931.	55
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 34—1931.	45
Kandray—Titz: Számтан és Mértан V. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértан VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértан VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Titz—Havadtői: Szépirási füzetek II., III., és IV. osztályok számára. Min. újraeng. sz. 85,151—1934. Ára az egyes osztályok számára	5
Kovács József: Gyermekekjátékok könyve	25

Felhivom az összes érdekelték figyelmét, hogy a vonatkozó államhatósági rendeletek folytán az V. osztályban csak az új kiadású 1931. évben autorizált tankönyv használható, miután a régebbi autorizáció lejárt és az új kiadásban lényeges javítások vannak, továbbá a használattól piszkos vagy elrongyolt tankönyvek használata egészségügyi és pedagógiai szempontból tilos.

A kötelező használatra elrendelt szépirási füzetek előnye az egyszerű füzetek fölött, hogy miniszterileg approbálva vannak, jóminőségű papiroson készültek, vonalzással és előirt mintákkal, vala-

mint utasításokkal vannak ellátva 29 beírható oldal terjedelemben s áruk nem magasabb, mint hasonló terjedelmű egyszerű irkáké. Oradea, 1931 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

2-3

Tanügyi: 3905—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A magánoktatási törvény által megkövetelt formájú és szövegű, kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok kerületünk iskolái számára a *Kálvin* könyvnyomdában raktáron vannak. Ezen nyomtatványok használatát mindön kötelezőleg elrendelem, egyuttal nyomtatékosan felhivom az összes érdekeltek figyelmét arra, hogy másféle vagy máshol készült nyomtatványok használata a Népisk. Szerv. és szolg. pragmatika 166. §. i) pontjába ütköző fegyelmi vétség lévén, a jelen rendelkezéstől eltérésekkel szemben fegyelmi eljárás indittatik. Ezen nyomtatványok kötelező használatának ellenőrzése az illetékes esperesi hivatalok útján történik. A mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítására a nagytiszteletű esperes urakat már most felkérem. *A megrendeléseket legkésőbb augusztus hó 25-ig* tartoznak az iskolák a *Kálvin* könyvnyomdába beküldeni. A rendelkezésre álló kötelező nyomtatványok a következők: Registru de prezentă și notarea lecțiunilor zilnice (haladási napló). Registru matricol (anyakönyv 2 példányban vezetendő). Registru de chemarea și inscrierea absentelor (catalog, előmeneteli és mulasztási napló). Registru de inscriere al elevilor (felvételi napló). A fizetés és szállítás egyéb körülményeire a *Kálvin* könyvnyomda e lap augusztus 10-iki számában olvasható tájékoztatása nyújt felvilágosítást. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

2-3

PÁLYÁZAT az uileacul de munte-i (hegyközujlaki) ref. orgonista tanítói állásra. Fizetés: 1. 22 kat. hold föld haszonélvezete, melyet a tanító saját költségén műveltet, adóját haszonélvező fizeti. Ebből 6 hold kaszáló. 2. Készpénz az egyház pénztárából 240 Lei. 3. 20 q. kétszeres buza természetben vagy annak szeptemberi ára. 4. Stóla az egyh. ker. megállapítása szerint. 5. Tisztességes lakás mellékhelyiségekkel, kerttel. 6. Egyházi-jegyzőségért 200 Lei. Tekintettel arra, hogy ezen díjlevél nem éri el a kerület által előirt minimumot, a kiegészítő segélyért az egyházközség kérvénnyel fordult a kerülethez, amelyért azonban az egyházközség felelősséget nem vállal. *Köteleességek:* a presbitérium által reábizott osztályok vezetése, vasárnapi iskolák, bibliakörök, nőszövetség, férfiszövetség, általában minden belmissziói munkában való segédkezés.

Urvacsoraosztás, valamint ünnepek délutánjain és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Énekkar vezetése. Minden az egyház és tanító között felmerülő vitás kérdésben kizárólagosan az egyházi bíróságok eljárását lehet igénybe venni. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró, katonai szolgálatuknak eleget tett férfitanítók. Rendes tanító nem léteben az állás helyettes férfitanítóval is betöltetik. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 14 nap. Pályázati kérvények lelkészi hivatalhoz küldendők. Uileacul de munte, 1934 augusztus hó. Jud. Bihor, u. p. Episcopia. Presbitérium.

PÁLYÁZAT. A Remetea oasului (kőszegremetei) presbitérium pályázatot hirdet egy rendes tanítói állásra. Fizetés: Lakás, 14,000 Lei az egyház pénztárából, 10,000 Lei egyh. ker. segélyből. Kötelesség: a presbitérium által reábizott osztályok és vasárnapi iskola vezetése, leány- nősövetségi, általában minden belmissziói munkában segédkezés, kántor-tanító akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Pályázhatnak törv. oklevéllel, megfelelő román vizsgával bíró nőtanítók szept. 8-ig. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok a ref. lelkészi hivatal címére küldendők. Remetea oasului (Kőszegremete), p. u. Oraşul-nou, jud. Satu-mare. Presbitérium.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű Tanító urak sz. tudomására hozni, hogy a Főtiszteletű és Mélt. Püspök ur kegyes volt elrendelni 3904—1934. szám alatt alatt felsorolt tankönyv kiadványaim kötelező hasznólatát:

Szentpétery-Găzdac-Kandray: Olvasó és Tankönyv	
V. oszt. számára	65.—
Kandray - Titz: Számtan és Mértan V. o. számára	26.—
Szentpétery - Găzdac: Olvasó- és Tankönyv VI. o.	55.—
Kandray - Titz: Számtan és Mértan VI. o.	26.—
Szentpétery - Găzdac: Olvasó és Tankönyv VII. o. .	45.—
Kandray - Titz: Számtan és Mértan VII. o.	26.—
Titz Havadtői: Előírással Szépírással füzet II., III.	
és IV. o. számára á	5.—
Kovács József: Gyermekjátékok	25.—

Összes kiadványaim megrendelhetők minden könyvkereskedésben, vagy kiadó hivatalomban direkt, honnan a szokásos rabattal, a rendelés beérkezé-
nek napján, a legpontosabban szállítjuk azokat. Ugyanott IRÓ- és TANSZEREK
óriási választékban LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN kaphatók. 2—3

Teljes tisztelettel: **HIRSCH A.** könyvkiadóvállalat Deva

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy Református Lelkesi Hivatalnak

Hor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kurzus.

Nem kellemes hangzású szó ez nekünk magyar reformátusoknak. Nem azért, mert nem magyar szó, hanem azért, mert a kurzus politika régebben és a politika sokféle kurzusa ujabban sok vivódást, gyötrődést, aggodalmaskodást zuditott reánk. De most mégis, annyi balszerencse közt s oly sok vizsály után, felcsillan a szemünk, amikor halljuk, hogy püspöki székhelyünkön, lelkeszi kurzus lesz. Örülünk a hirnek és örülni fogunk magának a tanfolyamnak, hiszen érezzük, hogy ebben a szent felindulásban Isten keze működik. Isten akar nagyobb világosságot gyújtani elménkben, olajtartónkat tele akarja tölteni, hogy készen legyünk, ha jön a Völegény.

Elméletinek látszik az egész tanfolyam elgondolása és mégis a legegésőbb gyakorlati szükségszerűségnek fog eleget tenni. Azt adja, amit elfelejtettünk már és amit lelkeszi reputációink, eszményi nivónk helyreállítása végett sürgősen meg kell tanulnunk. Megkonstruálja a piedesztált, ahova fel kell lépnünk már egyszer, arzenált nyit a harcosoknak, hogy megtömjék kiüresedett tegzeiket új munióval. S mi megyünk szent vágyakozással, mint akik érezzük, hogy existenciális erőforrások nyílnak meg számunkra s megjelenésünkkel szentesítjük az új kezdeményezést, a papi kurzust, a református akció iskoláját. Sőt nem szégyeljük egyenesen azzal a névvel illetni ezt a kurzust, hogy továbbképző tanfolyam. Hiszen azt a régi és mindig aktuális életelvet hangsúlyozza ki, hogy a jó pap holtig tanul. De csak a jó pap tanul holtig, mert a jó pap már rájött arra, hogy minél többet tanul, annál több problémát tár fel előtte az Univerzum, tehát annál többet kell tanulnia. Ugy hogy Isten bölcsessége előtt megalázkodva be kell látnunk, hogy mégis tanulatlanul halunk meg. De jól van így, mert ha nem éreznénk tanulatlanságunkat, nem kívánnánk tanulni. Mindenki tudósnak érezné, vallaná magát és hiába hirdetne Püspök urunk kurzust, senki sem menne el arra.

Mi azonban tudjuk, hogy szükségünk van a tanulásra, már csak azért is, hogy másokat is taníthassunk. »A docendo discimus« elvével kívánunk felseregelni a tanfolyamra, mert ha Krisztus ama parancsát, hogy »elmenvén tanítsatok meg minden népeket« teljesíteni akarjuk, akkor előbb magunknak kell tanulnunk. Tanulni jó és tanulni kell még annak a kedves öreg testvérünknek is, aki azt mondotta, hogy nem kell neki már a kurzus, mert az ő feje már begyepesedett, kivénült a tanulásból. Óh az öreg föld, a begyepesedett ugar is meghozza a maga termését, ha Isten ekéje beleszánt, hiszen az Ő szántóföldjei vagyunk s Ő intenzív módszer szerint akar gazdálkodni földjében. A külterjességre törekvés bűnös dolog különösen a papoknál, akiknek ma fokozott ütemben kell megindítani a termelést, mert az idők gonoszak és éhen hal a nép, amely tudomány nélkül való. De elvesz teljes bizonyossággal akkor, ha a papság tudomány nélkül való.

De hát kell-e nekünk alátámasztani a református papi kurzus szükségességét, kell-e nekünk érveket felhozni arra nézve, hogy ezt a továbbképző munkát sürgősen be kell indítani? Ha másra nem hivatkoznánk, csak azt kell hangsúlyozni, hogy nekünk református papoknak törekedni kell a más vallásu papság mellett a tudományos képesség és tudás-készség paritására. Nekünk mindig reformálni kell, mint az emberiség szellemi uttörőinek s a tudomány lobogó gedeoni fáklyájával kezünkben mindig elől kell járni. Ezt kívánja tőlünk az ősök szelleme. Azért megyünk szívesen, szent felindulással erre a tanfolyamra és megüresítjük magunkat alázattal, hogy megtelítsen bennünket az új kijelentést sugározató Isten az Ő javaival.

Legyenek áldva és legyenek üdvözölve azok, akik eljönnek hozzánk, hogy Istentől nyert javaikat közöljék szolgatársaikkal s azokon keresztül az éhező és szomjuhozó lelkek ezreivel! *Nagy Z. Ián.*

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Domby Lajosné Bély Mária. Domby Lajos volt gyulai esperes özvegye aug. 19-én Gyulán, 77 éves korában elhunyt. A magyar református lelkészné igazi nemes tiszta typusa volt.

Denkinger Henrik, genfi lelkipásztor 67 éves korában meghalt. Benső barátja volt az áldott emlékü Claparodo Sándornak, magyar ref. egyházunk nagy pártfogójának és vele meg is látogatta egyházunkat. Ő volt az 1918 őszén a svájci protestánsokhoz küldött magyar kisebbségi delegációnak egyik leghüségesebb barátja.

Egyházmegyei közgyűlés.

A baia-marei egyházmegye aug. 28-án tartotta évi rendes közgyűlését Sätmaron, az alkotó tagok szinte teljes számu egybesereg-
lése mellett. Az Istenben való bizodalom örök zsoltárának erőteljes
hangokon feltörő eléneklése után Széll György esperes buzgóságos
imádsága kérte a segedelmet és áldást. Dr Bösörményi Emil egyhm.
gondnok mély hitről tanuskodó tartalmas megnyitó beszédében rá-
mutatott a lelki válságra, mely a gazdasági válság oka és ennek
orvosságát a hit, remény és szeretet földi szentháromságunk régi
uralmának visszaállításában látja. Kegyeletes szavakkal emlékezett
meg az egyházmegye veszteségeiről: Demjénné Molnár Ilona volt
sätmari leányközépkolai igazgatónőről, Soós János atyai tanítóról
és Kótay Pál egyh. megyei szakértőről, kiknek emlékét és érdemeit
a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítette. Az [esperesi jelentés
kapcsán megütközéssel állapította meg, hogy nyolc egyházban még
mindig nem vezették be a hétköznapi istentiszteleten az új liturgiát.
Ezeket erre szigoruan kötelezte. A vasárnapi iskolát és vallásos
összejöveteleket nem tartó négy, illetve öt egyházban erre fegyelmi
terhe mellett kötelezte a lelkészt és presbyteriumot. A vegyes há-
zasságokkal járó veszedelmek ellen való védekezésül fokozottabb és
buzgóbb tevékenységre hívta fel és kötelezte a lelkészeket és a
presbyteriumokat.

Az esperesi jelentés legszomorubb és legmegdöböntő része a
belhivatalnokok fizetési hátralékát feltüntető pontok voltak. Ezek
szerint 31 anya- és 1 leányegyházban nincsenek kifizetve. A lel-
készi fizetések hátralékának összege 274.212 lei, a tanítói fizetéseké
130.132 lei. Ezeknek a behajtása sok gondot okozott a közgyűlés-
nek, annál is inkább, mert egyes helyeken az adótartozások végre-
hajtására megjelent közegek munkája nemcsak eredménytelen, de
káros is volt. Az egyházkerület elnöksége utján keres orvoslást és
védelmet a közgyűlés.

Az egyházkerületi közgyű és határozatainak tudomásu vétele és
végrehajtásuknak elrendelése után a câmpälungi egyház 1.200.000 lei
tőkéjének kezelésére adott utasításokat a közgyűlés. [A josphazai
egyháztagok adóhátralékainak felére leszállítását engedélyezte, a
baia-marei harmadik tanítói állás szervezéséhez örömmel járult
hozzá, azzal, hogy egyelőre, míg az erre szolgáló helyiség megüre-
sedik, félnaponként felváltva fognak az egyes osztályok növendé-
kei iskolába járni.

Balogh Ilona sändorhomoki tanítónő eskütétele után a lelkész-
értekezlet jelentése következett, melyből kifolyólag a közgyűlés felir

az egyházkerületi közgyűléshez, hogy a lelkeszi nyugdíjintézet jövőjének biztosítása végett készíttesse el az intézet matematikai mérlegét és annak alapján határozzon a további teendők felől. Addig is azonban kéri az elnökséget, hogy a ker. közgyűlésnek azt a határozatát, mely a tanítók kötelező belépését rendelte el, egyelőre függessze fel.

Majd a számvevőszék jelentései és különféle segélykérések nyertek kedvező elintézését, illetve támogatást. Oláh Sándor számvevőszéki előadó, Siető Pál számvevőszéki tag lemondásainak elfogadása után megválasztottak előadóul: Kürthy Károly, tagokul Gulya Géza és Csüry Miklós, dékánnak Fekete Antal.

Az odorheiu tanítóképzőt 1000 leivel segítyezi az egyházmegye. A konverzió ügyében felhívta a közgyűlés az egyház adósait, hogy tartozásaikat teljes összegükben fizessék vissza, mert nem református az, aki a konverzió igénybevételével egyházát megkárosítja. A román vizsgálóra berendelt tanítók kérésére utasította a közgyűlés a presbyteriumokat, hogy méltányos kiadásukat a tanítóknak térítsék meg.

A gondosan előkészített ügyek nagy egyetértéssel és békességgel letárgyalása után az esperes imádságával és a hálaadás énekével zárult be a közgyűlés.

Délután a bíróság ülésezett, mely négy közigazgatási és hatfegyelmi ügyet tárgyalt le.

Kisebbségi kultúra.

A múlt év végéig kormányon volt nemzeti parasztpárt végrehajtó-bizottsága tárgyalni fogja Pop Ghița volt államtitkár jelentését a kisebbségek kulturális problémáinak megoldásáról. Ebből a jelentésből az Adevărul c. lap nyomán vesszük a következőket:

Az iskolai és kulturális problémák megoldására legkielégítőbb formula az eszt törvény mintája szerint alkotott kulturális autonomia.

Az Esztországban ezen kulturális autonomiára vonatkozólag szerzett tapasztalatok teljesen kielégítőek és ez nem okozott semmi kellemetlen következményt az államra nézve. Ellenkezőleg, hozzájárult a lelkek kibékítéséhez úgy a többségi, mint a kisebbségi táborban. Egyébként Erdélyben a kulturális autonomia nem jelent újítást. A szász evangélikus egyház és a katolikus, református, evangélikus és unitárius magyar egyházak tényleg rendelkeznek saját vezetésük alatt álló iskoláikra nézve a román államtól hivatalosan elismert autonomiával. A kulturális autonomia nem volna egyéb,

mint átalakítása, illetőleg kifejlesztése a felekezeti autonomiának.

Szükséges az állam, a községek és a megyék költségvetéséből kiszakítani nagyobb összegű segélyt a kisebbségi iskolák, később pedig a kulturális autonomiák költségvetése számára, arányosan a kisebbségi lakosság számával az ország egész lakosságához, ill. az illető megye, község lélekszámához viszonyítva. Miután a kisebbségek ezen követelésének kielégítése nem lehetséges egy csapásra, fokozatosan kell azt megvalósítani 5—10. éven keresztül az ill. országoknak évenkénti fokozatos növelésével.

A kulturális autonomia megvalósításáig az összes felekezeti iskolák számára gyorsabb eljárást kell bevezetni a nyilvánossági jog elismerésére nézve, amennyiben mostanáig a nyilvánossági jogot meg nem kapták volna.

Az anyanyelvet be kell vezetni mint előadási nyelvet, az állami elemi és középiskolákba, kisebbségi vidékeken; azokat a román tanítókat, akik nem ismerik a tanulók nyelvét, fel kell cserélni olyan tanítókkal, akik az ismerik. El kell ismerni a jogot a növendékek anyanyelvén való tanításhoz olyan községben, ahol legalább 30—40 kisebbségi növendék van. Stb. stb.

Ennél többet kisebbségi magyar kulturánk számára magunk sem követelnénk.

Tanítóköri munkálkodás az Érmelléken.

(Folytatás.)

Tanítói fizetések kiszolgáltatásánál pedig kívánja értekezletünk, hogy az egyházkerületi határozat betartása szigorúan követeltessék meg úgy az egyháztól, mint a tanítótól különbeni fegyelmi vétség terhe mellett. Mi az egyházkerületi határozat betartását prestige kérdésnek is tekintjük az egyházi felsőbb hatóságok tekintélyének szempontjából is, mert ha büntetlenül meglehet ma az egyik rendelkezést szegni, holnap megszegik a többit is. A szabadság címén nem lehet a szabadosságra alkalmat nyújtani, mert ma a tanítóság, holnap a papság lesz a szabadosság áldozata.

Ez évi értekezletünk végül a jövő évi programmal foglalkozott s elvileg abban állapodott meg, hogy az egyes iskoláknál tartandó értekezletek idejére csak a tanítási egységet fogja kijelölni, a tanítást pedig sorshuzás útján fogja kiosztani valamelyik kartársnak. Aki az értekezletek folyamán egyszer tanítani fog, az a további sorsolásban nem vesz részt.

Helyes volna, ha a többi körök is munkába fognának. Az egyházak a fuvar megadásával hozzájárulhatnának a tanítók önképzésének előmozdításához, hiszen ez épp úgy érdeke az egyháznak, mint a tanítónak és a legtöbb helyen azt a kifogást hozták fel, hogy a fuvarkérdés miatt nem működhetik az értekezlet. Mi ugyan úgy határoztuk, hogy az egyházi fuvarra való tekintet nélkül is megtartjuk összejöveteleinket, mert ilyen kicsinységeken nem mulhatik a mi önképzésünk kérdése. De a kifogásolókra való tekintettel kérjük az illetékes egyházi hatóságokat, hogy évente a szomszédos községekbe 6—7 fuvar megadását a fontos iskolai érdek miatt a presbitériumok által ajánltassák meg. Fuvar megadása esetén p dig kötelezővé kell tenni, fegyelmi büntetés terhe mellett minden körzeti tanítónak a megjelenést. Az értekezleten felvett jegyzőkönyvet 3 példányban kellene elkészíteni s egy a körzeti elnöknél maradna, egy az egyhm. tanügyi bizottság elnökéhez, egy pedig a tanítóegyesületi elnökhöz lenne elküldve, hogy a további intézkedést igénylő kérdéseket az illetékes bizottságok, vagy közgyűlési szervek elé terjeszthessék megtárgyalás és határozathozatal végett.

Ezekben foglalhatjuk össze röviden körü munkálkodásunkat és a jövőre vonatkozó célkitűzéseinket, amit a többi, ez idő szerint nem működő tanítói körök is felülbírálnak, jobb megoldást ajánlhatnak s a legjobbnak bizonyult megoldási mód mellett mindyájan munkálkodnánk saját önképzésünk előbbvitele és egyházunk érdekében Isten kegyelme és segedelme mellett.

Salacea—Szalacs,

Jakab Lajos,
tanítóegyesületi jegyző.

(Vége.)

A nagyenyedi külmissziói konferencia.

Babos Sándor missziós munkára elindulásának első évfordulóján a »külmisszió barátai« konferenciát rendeztek Aiud—Nagyenyeden mindkét romániai református egyházkerület bevonásával.

Az aug. 26-án tartott konferenciát Istentisztelet nyitotta meg, amelynek keretében Csernák Béla egyházkerületi főjegyző mutatótt rá arra, hogy a pogány népek közötti hittérítő munkát úgy az Ószövetség, mint az Újszövetség megparancsolja a hiveknek. Sokan kifogásolják a külmissziót s a szórványokban élő magyarságot jelölik meg munkaterületnek. Igazuk van azoknak, akik a veszendőbe ment magyarság megmentését követelik, azonban a külföldi misszió zászlójáról nem maradhat le a mi színünk. A Babos Sándor lépését másoknak is követniök kell.

Dr Imre Lajos theologiai igazgató beszédében azt fejtegette, hogy a missziói munka világi szemekkel természetellenesnek látszik, különösen a mai világban, amikor a népek egymásraultaltságának gondolata felett mindinkább az elzárkózottságnak gondolata rejtőzködik.

A külmisszió kérdését azonban nem lehet a haszon és nehézségek szempontjából mérlegelni, mert azt egyedül csak a hit érteti meg az emberekkel.

Dr Imre Lajos fejtegetéseit több hozzászólás követte. László Dezső rámutatott arra, hogy a misszió nem véletlen dolog, a keresztyén egyház története az örökös missziótörténete. Így tehát hozzátartozik a keresztyénséghez. Borbáth Dániel hangsúlyozta, hogy nem tarthatjuk csak személyi érdekeinket szem előtt, a csak magunkért való élés bűn, a keresztyénség megparancsolja, hogy ember társainkért önfeláldozó munkát végezzünk.

Csernák Béla rámutatott arra, hogy amikor a hitélet erős volt, mindig erőteljes volt a missziós mozgalom. Az erdélyi vallásos fejedelmek is végeztettek missziós munkát. Székely János református leánygimnáziumi vallástanár azt fejtegette, hogy a széttűllés előtt álló francia református egyházat a nagy forradalom után a külföldi misszió hazai visszahatása mentette meg.

Ezután az ősi Bethlen-kolégiumban dr Muzsnay László rektor-professzor megnyitotta a missziós kiállítást. Két terem falait és asztalait töltötték meg a gazdag anyaggal.

Délután Horváth Jenő számol be Babos egy évi működéséről. Felolvasta Babos hosszú levelét, mely élesen világított rá a Távoleken forrongó világra.

Ezután Horváth lelkész bejelentette, hogy az egyesület a Szovjetországon ágban megnyílt postaforgalom előnyét felhasználva, karácsonykor szeretetcsomagot szándékszik küldeni Babos Sándornak. Azt is bejelentette, hogy az egyesület taglétszáma egy év alatt több mint háromszorosára, 1227-re emelkedett. A tagok között 123 lelkész, de az utóbbi időben nagyon sok egyszerű falusi ember is bekapcsolódott a mozgalomba. A tagok többsége nő. Az egyesület kis havi lapot is ad ki.

A délutáni istentiszteleten terv szerint Micheli Franck franciaországi református lelkész beszélt volna, de a francia lelkész Cluj—Kolozsváron hirtelen megbetegedett és vakbéloperációt hajtott végre rajta. Helyette László Dezső beszélt, aki a külmisszió körül kifejlődött heves vitákra válaszolt. A külmissziót ugyanis sokan ellenzik arra való hivatkozással, hogy a szórványokban élő református magyarság felé kellene fordítani a munkaerőket, mert ezek már

anyanyelvüket is kezdik elveszíteni. László Dezső szerint a külmisziónak nagyon jó visszahatása lesz a belmisszióra is.

Este a kollégium disztermében vetített képes előadást tartottak Babos Sándor utjáról. Érdekes betekintést nyerhettünk a kínai szokásokba. Izeltől kaptunk a közismerten nehéz kínai írásmódról, szép képeket láttunk a kínai egyházművészet remekeiről. A hallgatóság örömmel állapította meg, hogy a lelkes misszionárius máris szép haladást tett a kínai nyelv írás élet megismerésében.

A konferencia ezzel véget is ért.

A falu mindenese.

Ma, különösen fiatal lelkészek, sokszor gunyolódva emlegetjük a történelmi materializmus és liberalizmus által kitermelt XIX. század végének magyar református paptypusát, aki mindennel foglalkozott, »közhasznu« emberré tudta községében magát tenni, látható, külső eredményekben nagyszerűt produkált, csak éppen a lelkiéletet hanyagolta el. Volt tudós és nagyon sokszor említésre méltó eredménnyel vonta magára a figyelmet, nagyszerű volt mint adminisztrátor, ékes tavaszi, nyári vagy téli beszédeiben hasznos utmutatásokat tudott adni gazdasági kérdésekben a falu népének, a társadalmi megmozdulásokban élénk szerepet vitt, azt azonban nem vette észre, hogy tulajdonképpen misszióját hanyagolja el: a lelkiélet terén végzendő közhasznu munkát. Ennek eredményeképpen üres templomokat és elszintelenedett református öntudatot kaptunk örökségbe.

Hibáiknak tisztánlátása most termel ki egy új lelkipásztortypust, melynek nagy többsége a fiatal generációból rekrutálódik s amely a „közhasznu“ lelkész éles ellentétéképpen csak a szorosán vett missziói kötelességekkel törődik, semmi mást nem tart fontosnak. Szereti leócsárolni a pontos adminisztráció szükségességét, hangoztatja, hogy ő pap és nem szövetkezeti vezető, a világért sem szólna bele népünk politikai kérdéseibe. Kétségtelül kényelmesebb álláspont, mint az előbbi s megadja a lehetőségét annak, hogy a lelkész egy bizonyos piederstálon állva, pártokon fe'ülemelkedve, megvédelmezze egyházát, személyét a széjjelhuzás, önző egyéni érdekek reáfröccsenő sarától. Azonban ennek az utóbbi magatartásnak sem lehet igazat adni. Nem lehet igazat adni különösen ma, amikor jóformán csak mi maradtunk, akiknek kötelessége a falu minden ügyét éber szemmel vigyázni és irányítani, mikor jól tudjuk, hogy az Ige az élet minden kérdésében szabályozó norma, amikor előttünk vannak a művelt nyugati államoknak, mint Hollandiának példája, ahol a református világnézet nemcsak a szószékről hangzik el, hanem érvényesül a parlamentben, az uccán, hangot ad a szövetkezeti összefogásokban, irányt szab az irodalomnak, művészetnek, izlést a s inházi előadásoknak, komoly és súlyos szavu sajtót termel ki, hiszen az ember nemcsak lélek, hanem test is, a test pedig a lélek temploma.

Mindezt pedig azért mondom el, hogy kifejezést adjak ezen a helyen is annak a szükségletnek, mely a Királyhágómellék falain belül, komoly lapjainkban, megbeszéléseken, találkozások alkalmával az utóbbi időkben sokszor felmerül: tennünk kell valamit! A belmissziói munka területén, tehetségünkhöz mérten elvégezzük feladatainkat, értékes megmozdulások, sokatígérő szervezkedések biztatnak, azonban be kell látnunk, hogy ezeknek a munkáknak elvégzésével csak félig töltjük be azt a missziót, amely ezekben a nehéz történelmi időkben, népünk adott helyzetében elénkszabott, kötelesség.

(Folyt. köv.)

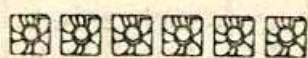
Kovács Sándor.

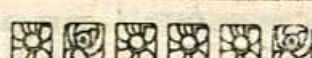
IRODALOM

Székelyföldi képek. Irta dr Lévai Lajos. A szerző neve olvasóink előtt már „A szakadék szélén“ című ifjúsági regényéből ismeretes. Ez új könyvében a székelyföldön vezet végig bennünket s megismerteti annak külső arculatával — de megismertet annak lelkével is. A gazdagon illusztrált 104 oldal terjedelmű füzet ára 30 lei és a portó. Megrendelhető a szerzőnél, Odorheiu. Ref. tanítónőképző.

HIREK

Lelkészválasztás. A bervenai (börvelyi) gyülekezet f. hó 2-án tartotta második lelkészválasztását, mely alkalommal Pelekey Sándor és Nagy Gusztáv mihályfalau—krasznamihályfalvai lelkész között pótválasztásra került a sor. Ennek folyamán Nagy Gusztávot választották meg 86 szavazattal.

Megjelennek Szombati-Szabó István költeményei. Dibáczy József lelkésztársunk szívéből fakadt felhívása komoly visszhangra talál. Egy pillanatig sem volt kétségünk felőle, hogy így lesz, mert ez az óhajlás és a segíteni akarás ott élt mindnyájunk szívében. De megvolt elhunyt testvérünk iróbarátainak a szívében is. Az Erdélyi Magyar Irói Rend Tabéry Géza lelkes buzgóságára már elhunyt

testvérünk betegségének súlyosabbra válása idején foglalkozott ezzel a gondolattal. A két irányu megindulást egyesíteni fogjuk és egyházkerületünk az Irói reddel közösen adja ki a jövő év januárjában hátrahagyott költeményeit.

Bensőséges szép ünnepet ült a Beius—Belényes melletti Remetea község kálvinista magyarsága augusztus 12-én. Ekkor kikatták be az újonnan választott Lengyel József sonkolyosi helyettes lelkészt az eltávozott lelkész örökébe. Az ünnepélyen nemcsak a helybeli lakosság, hanem a környező községek reformátusai, különösen a sonkolyosiak vettek nagy számban részt. A százados templomban Jakab Viktor beiusi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, mint

esperesi megbízott végezte a beiktatást, majd az új lelkész mondott beköszöntő beszédet Tim. II. 4, 2—5. versei alapján. B köszöntő beszédében az igazi lelképásztor hivatását festette meg és tett fogadalma, hogy alkalmas, vagy alkalmatlan időkben az Igét fogja hirdetni. Délben közebed volt, majd délután vallásos ünnepélyt tartottak, amelyen Juhász András finisi lelkész hirdette az Igét. Daróczi Lajos előadást tartott. Liszkay Kálmán beius uilac—belényesujlaki lelkész zárószavai után Lengyel József az új lelkész keresztelt. Hisszük, hogy az új lelkész munkája nyomán dicséretes megújulás következik a remetei gyülekezet életében is.

Testvéri találkozót rendezett a domanești—domahidai leánybibliakör a múlt hó 26-án a berea—berei, sanmiclaus—krasznaszentmiklósi és részben a carei—nagykárolyi leánybibliakörök számára. Ez alkalommal délután gazdag műsorú vallásos ünnepélyt tartottak, melyen bibliát olvasott és imádkozott Diószeghy Károly h. lelkész, Igét hirdetett Ármós Zsigmond berei lelkész, előadást tartott Márton Ferenc carei-nagykárolyi s. lelkész. Az ünnepély többi számain Diószeghy Károlynak, Váry Imre szentmiklósi kántor által kísért énekszámait s a leánybibliaköri tagok szavalatai képezték. A hatásos számok sorát Ármós Zsigmond záróbeszéde és Márton Ferenc imádsága fejezték be.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4399—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 129—1934. sz. határozatával elrendelte tanítói törzskönyv felfektetését. A szükséges nyomtatványokat az esperesi hivatalok útján a legközelebbi kiküldetemen és pedig kétféle kiállításban, egyik kemény kartonpapíron az egyházkerület számára, a másik író papíron az esperesi hivatalok irattára részére. A esperesi hivataloknak a nyomtatványok expedálásakor fogom megadni a részletes utasításokat, ez alkalommal figyelemzettem az összes illetékeseket, hogy a törzslapok kitöltésénél a legnagyobb gondossággal járjanak el s a magukban véve is teljesen világosan szövegezett rovatokat pontosan az előírás szerint töltsék ki. Oradea, 1934 szeptember 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4304—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a minisztérium 125,931—1934. sz. rendeletét: Az összes állami iskolákban más felekezetek mint az ort. román és gör. kat. vallástanítását az illető felekezetek saját lelkészei és hitoktatói látják el, ingyenesen, vagy az illető felekezetbeli növendékektől fizetendő tandíj ellenében, amelyeket az iskolabizottság szed be. Ennek következtében a fent-

jelzett hitoktatóknak (a lelkészeket a rendelet nem említi) miniszteri autorizációt kell szerezniök. A vallástani órákat az iskola helyiségében kell megtartani, az igazgatóság és ellenőrző közegek felügyelete alatt. (Az ellenőrzés természetesen csak az órák, pontos megtartására s nem magára a vallásoktatás anyagára vonatkozhatik. Oradea, 1934 szeptember 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3643—1934-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Lelkész, Segédlelkész és Lévíta uraknak.* A pénzügyminisztérium 3003. f. évi augusztus elsején kelt és idevonatkozó rendelkezés értelmében mindazok, akiknek az államtól az elmúlt időkből követeléseik állanak fenn, kérhetik, hogy az 1934 március 31-ig ki nem fizetett állami adójukat bármelyik költségvetési évről szóljon is az, illetményeik terhére kompenzáltassék. E célból felhívom az érdekelteket, hogy amennyiben kiegyenlítendő adótartozásuk van, azt megfelelően igazolva az illetékes adóhivatal által (Perceptia) jelentsék be hivatalomnál, amely ezen összegeket az 1932. évből követelésben maradt 2 havi államsegély nettó összegéig megfelelő formában és uton, adótartozásuk javára elszámoltatni kéri. Kérem az idevonatkozó jelentéseket lehetőleg e hó folyamán felterjeszteni, mert jóllehet ezen elszámolás megejtésére határnap meg nem állapított, azonban a kompenzálatlan összegeknek bonokban való igénylését is kérelmezniem kell. Oradea, 1934 szeptember 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4225—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 105-c—1934. sz. határozata alapján elrendeltem, hogy tankönyvraktárunk kizárólag elemi és középiskolai növendékek számára korlátolt számban hozzon forgalomba leszállított áru hangjegyes énekeskönyveket, az alábbi módzatok mellett: 1. A megrendelés kizárólag készpénzért, a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhető. 2. A vászonkötésű zsoltárok ára 100 Lei helyett azonos a forgalomból kivont kisbetűs zsoltár árával, azaz 82 Lei. Ebből az árból legalább 10 pld. egyszerre való vételénél darabonként 7 Lei engedmény adható. 3. A kedvezményes áru zsoltár megrendelésénél közlendő a növendék neve, iskolája és osztálya. A tankönyvraktár a könyvet a címlap hátoldalán a következő bélyegzővel látja el: Kedvezményes áru példány, engedélyezte a királyhágómelléki egyházkerület o. tanulóknak. 4. A kedvezményes áru zsoltár megrendelése csak szept. 1-től okt. 31 közt eszközölhető. 5. A megrendelő erkölcsi felelősséget vállal azért, hogy a megrendelés az egyházkerület intenciói szerint történt, azaz kizárólag iskolás növendékek számára. 6. A kedvezmény nemcsak saját, hanem állami iskolás növendékek számára is igényelhető. 7. Magán ügyfeleknek csak az ill. lelkész 3. pont szerinti rása alapján szolgáltatható ki kedvezményes zsoltár.

Oradea, 1934 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 2-3

3902—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alá tartozó elemi iskolák első osztálya számára az 1934—35. iskolai évre kizárólagosan kötelező használatra elrendelem Czina Sándor: Betükert ABC református iskolák számára című tankönyvet. Egyházkerületi eng. száma 61-a—1933. Miniszteri eng. száma 55,729—1933. Ára 26 Lei.

Ennek a tankönyvnek egyedüli árusítója az egyházkerületi tankönyvraktár. Az összes megrendelések a ref. püspöki hivatalba küldendők. Legalább 10 drb. megrendelésnél 10% engedmény. Utánvételes rendelést nem fogad el a püspöki hivatal, ezért megrendeléskor a pénz előzetesen beküldendő vagy a megrendelő-levelet a lelkész ur írja alá, annak jeléül, hogy kongruájával felel a számla kiegyenlítéséért. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 3-3

3903—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Attól a céltól vezetve, hogy növendékeink kezébe iskolánk református szellemének minél megfelelőbb tankönyvet adhassunk, egyházkerületi közgyűlésünk 108—1934. határozatában nyert felhatalmazás alapján elrendelem elemi iskoláink II., III., IV. osztályában az alábbi tankönyvek kizárólagos kötelező használatát.

Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed és Ősz Sándor: Magyar olvasóköny, számtan és egyes tudnivalók az elemi iskolák II. oszt. számára. Miniszteri eng. száma 43—1932. és 95,388—1933. Ára 50 Lei.

Lőrinczy Ferenc, Bedeleanu Diomed, C. Stan, Ősz Sándor és Ferenczy Gábor: Magyar olvasóköny, természettudomány, számtan, limba română, cartea de cetire, istoria și geografia az elemi iskolák III. osztálya számára. Miniszteri eng. száma 84,422—1933. és 93,674—1933. Ára 80 Lei.

Lőrinczy Ferencz, Bedeleanu Diomed, G. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mértan, limba română, cartea de cetire și istoria az elemi iskolák IV. osztálya számára. Miniszteri eng. száma 84,418—1933., 95,388—1933., 97,365—1933., 98,673. Ára 90 Lei.

A kiadó Minerva céggel (Cluj, Strada Baron L. Pop, No. 5.) létesített megállapodásunk szerint az iskolák közvetlenül a cégnél eszközölt megrendeléseik után 20% engedményt kapnak, azonban a cég a tényleges postai költséget és utánvételezési díjat felszámítja a könyveket hitelbe vagy bizományba kiszolgáltatni nem köteles. Továbbá kellő igazolás alapján a tanítók igényelhetik a számukra

szükséges tiszteletpéldányokat, a szerint, hogy mely osztályokban tanítanak.

Az iskolaszéki elnök és tanító urakat ezen rendeletem pontos végrehajtásáért felelőssé teszem.

Az esperes urakat felkérem, hogy ezen rendeletem végrehajtását a legszigorubban ellenőrizzék. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 3-3

3904—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamenyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alatt álló elemi iskolák V—VII. osztályában a következő tankönyvek kizárólagos kötelező használatát rendelem el: Lei.

Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tankönyv V. o. részére. Min. eng. sz. 339—1931.	65
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tanköny VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 340—1931.	55
Szentpéteriné—Gäzdac—Kandray: Olvasó- és Tanköny VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 34—1931.	45
Kandray—Titz: Számтан és Mértan V. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértan VI. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Kandray—Titz: Számтан és Mértan VII. o. részére. Min. újraeng. sz. 85,151—1934.	26
Titz—Havadtői: Szépirási füzetek II., III., és IV. osztályok számára. Min. újraeng. sz. 85,151—1934. Ára az egyes osztályok számára	5
Kovács József: Gyermejátékok könyve	25

Felhivom az összes érdekelt figyelmét, hogy a vonatkozó államhatósági rendeletek folytán az V. osztályban csak az új kiadású 1931. évben autorizált tankönyv használható, miután a régebbi autorizáció lejárt és az új kiadásban lényeges javítások vannak, továbbá a használattól piszkos vagy elrongyolt tankönyvek használata egészségügyi és pedagógiai szempontból tilos.

A kötelező használatra elrendelt szépirási füzetek előnye az egyszerű füzetek fölött, hogy miniszterileg approbálva vannak, jóminőségű papiroson készültek, vonalzással és előírt mintákkal, valamint utasításokkal vannak ellátva 29 beírható oldal terjedelemben s áruk nem magasabb, mint hasonló terjedelmű egyszerű irkáké. Oradea, 1931 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 3-3

Tanügyi: 3905—1934-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A magánoktatási törvény által megkövetelt formájú és szövegű, kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok kerületünk iskolái számára a *Kálvin* könyvnyomdában raktáron vannak. Ezen nyomtatványok használatát mindön kötelezőleg elrendelem, egyuttal nyomtatékosan felhivom az összes érdekeltek figyelmét arra, hogy másféle vagy máshol készült nyomtatványok használata a Népisk. Szerv. és szolg. pragmatika 166. §. i) pontjába ütköző fegyelmi vétség lévén, a jelen rendelkezéstől eltérőkkel szemben fegyelmi eljárás indittatik. Ezen nyomtatványok kötelező használatának ellenőrzése az illetékes esperesi hivatalok útján történik. A mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítására a nagytiszteletű esperes urakat már most felkérem. A *megrendeléseket legkésőbb augusztus hó 25-ig* tartoznak az iskolák a *Kálvin* könyvnyomdába beküldeni. A rendelkezésre álló kötelező nyomtatványok a következők: Registru de prezentă și notarea lecțiilor zilnice (haladási napló). Registru matricol (anyakönyv 2 példányban vezetendő). Registru de chemarea și inscrierea absențelor (catalog, előmeneteli és mulasztási napló). Registru de inscriere al elevilor (felvételi napló). A fizetés és szállítás egyéb körülményeire a *Kálvin* könyvnyomda e lap augusztus 10-iki számában olvasható tájékoztatása nyújt felvilágosítást. Oradea, 1934 augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

3-5

Pályázati hirdetés. Egyházkerületi közgyűlésünk 104-b—1934. sz. meghatalmazása alapján, ezennel pályázatot hirdetek református multunkból vett elb szélés megírására. A pályamunkák terjedelme olyan legyen, hogy a »Családi tűzhely mellett« egyes (16 oldal) vagy kettős (32 old.) füzetét s ill. hogy legalább 16 és legfeljebb 32 oldalt foglaljon el. A pályázatok akár jelíges levéllel, akár nyílt névvel beküldhetők. A pályázat, tekintettel arra, hogy az ek. a pályadíjak számát nem korlátozta, határidőhöz kötve nincs. A pályamunkák tehát bármikor beküldhetők. Pályadíj L. 300 füzetenkint. Ennek ellenében az Iratterjesztésnek jogában áll egy kiadást ezer példánnyal rendezni. A 2 ezer példánytól kezdve a szerző 10 %-os utólagos tiszteletdíj n részesü (a füzet terjedelme szerint 200—300 leu). A pályaművek a püspöki hivatal címére küldendők be. Csernák Béla, az Iratterjesztési-Bizottság elnöke.

Pályázati határidő meghosszabbítása. A Sănnicolaul de munte-i ref. egyház orgonista kántortanítói állásra a június 20-iki számban megjelent pályázati hirdetés határideje szept. 22-ig meghosszabbítottatik azon megjegyzéssel, hogy az állásra nők is pályázhatnak, kik az orgonázásban jártasak. Férfi pályázó esetén a készpénz fizetés 18,000 Leire emeltetett fel egy évre. Az állás azonnal elfoglalandó. Presbitérium.

Pályázati hirdetés. A Sighet—máramarossz'geti református egyház presbyteriuma pályázatot hirdet ideiglenes tanítói állásra az 1934—35. iskolai esztendőre. Pályázhatnak oklevelűs, törvényszerinti képesítéssel bíró, románul írni és beszélni tudó férfi és női tanítók. Orgonázni tudók előnyben részesülnek. Kötelesség: a presbyterium által kijelölt osztályok tanítása belmisszió munkákban segédkezés. J a v a d a l o m: 16,500 Lei. Pályázati határidő: szeptember 15. Választás szeptember 16-án lesz. A kellően felszerelt pályázatok az iskolaszéki elnökhöz küldendők. P r e s b y t e r i u m.

Pályázati hirdetés. A peregul mic-i (kisperegi, jud. Arad) ref. egyház pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett rendes kántortanítói állásra. J a v a d a l o m: 1. Kézpénzfizetés évi 2000 Lei. 2. 8 kis hold föld, értéke 8000 Lei, adóját az egyház fizeti. 3. 20 H.-liter buza á 420 Lei, értéke 6400 Lei. 4. 15 hl. kukorica á 160 Lei, értéke 2400 Lei. 5. 9 köbméter tűzifa á 200 Lei, értéke 1800 Lei. 6. Stóla 1500 Lei. 7. Természetben 3 szobás lakás melléképülettel és kert. Kötelesség: A presbyterium által reábizott osztályok vezetése. Kántori teendők végzése orgonával. Énekkar vezetése, belmissziói dolgokban segédkezés. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Pályázhatnak orgonázni tudó oklevelűs férfitanítók, kik román vizsgával bírnak. Tanító igazolni tartozik, hogy katonai kötelezettségének eleget tett. Pályázati kérvények ref. lelkeszi hivatalhoz küldendők. Állás megválasztás után azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés kívánatos. P r e s b i t é r i u m.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű Tanító urak sz. tudomására hozni, hogy a Főtitiszteletű és Mélt. Püspök ur kegyes volt elrendelni 3904—1934. szám alatt alant felsorolt tankönyv kiadványaim kötelező használatát:

Szentpétery-Găzdac-Kandray: Olvasó és Tankönyv	
V. oszt. számára	65.—
Kandray—Titz: Számtan és Mértan V. o. számára	26.—
Szentpétery—Găzdac: Olvasó- és Tankönyv VI. o.	55.—
Kandray—Titz: Számtan és Mértan VI. o.	26.—
Szentpétery—Găzdac: Olvasó és Tankönyv VII. o.	45.—
Kandray—Titz: Számtan és Mértan VII. o.	26.—
Titz—Havadtői: Előírással Szépírással füzet II., III.	
és IV. o. számára á	5.—
Kovács József: Gyermekekjátékok	25.—

Összes kiadványaim megrendelhetők minden könyvkerekedésben, vagy kiadóhivatalomban direkt, honnan a szokásos rabattal, a rendelés beérkezé-
nek napján, a legpontosabban szállítjuk azokat. Ugyanott IRÓ- és TANSZEREK
óriási választékban LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN kaphatók. 3—3

Teljes tisztelettel: **HIRSCH A.** könyvkiadóvállalat eva

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak

Jud. Bihor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA

STR. DR. AUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Tudományos konferencia.

A mai nemcsak anyagi, de anyagilag nehéz időben nagy merészség és nagy hit kellett egy tisztán tudományos konferencia megrendezéséhez. Nem csoda, ha kétségek és aggodalmak fogadták a tervet: lesz-e elég jelentkező, van-e még komoly érdeklődés tudományos kérdések iránt és vannak-e, kik a nagy lelkesi szegénység idején képesek lesznek áldozni lelki és szellemi kincseik gyarapításáért? Már a jelentkezésekből örömmel állapítottuk meg, hogy minden kétség hiábavaló és minden aggodalom felesleges volt s ez a megállapításunk a konferencia megnyitása alkalmával még jobban megerősödött, mert a Lélek oly nagy számmal gyűjtötte össze nagy messze vidékekről is az ő eszközeit, amilyenre a legvérmesebb reménykedők is alig számítottak.

Örvendező és hálaadó szívvvel zendült meg tehát az Ur Lelkét segítségül hívó ének szeptember 11-én délelőtt 9 órakor az ajkakon, melynek elhangzása után *Sulyok* István püspökünk sulyos, lélekindító beszéddel nyitotta meg a konferenciát. Visszamatatott a múltba, melyben a nádfedeleles parochiák egyszerű, de igazán »tiszteletes és tudós« prédikátorainak tiszteletreméltó serege összeforrott a magyar kultúrával és annak nemcsak értékes munkása, hanem vezetője lett. Ez a színvonal megváltozott. Nem kerültünk ugyan inferioritásba más egyházak lelkesi karával szemben, de hogy mindig méltó helyen állhassunk, lépést kell tartanunk a haladó tudománnyal. Ebben akarunk erősödni most is és mindenekfölött abban azzal a szilárd meggyőződéssel, mit a Prédikátor hirdet: »minden bölcsesség az Urnak félelme«.

Az első napi előadások összefoglaló tárgya az igehirdetés volt. Az első előadó *dr Tavaszy* Sándor cluj—kolozsvári theol. professzor. Előadásának témája: *Az ige, mint a theologia tárgya*. A theologia tárgya a liberális theologia szerint a vallás, vagy a vallásos em-

ber, az orthodox szerint a szentírás és a hitvallások, ma a dialektikai, vagy reformátori theologia szerint — Luther és Kálvin felfogásának megfelelően: az ige. Az ige a szentírásban van, de kérdés, hogy hol van benne az ige és mi a viszony az ige és a szentírás között, Erre a többféle felfogás között a Lutheré az irányadó: A szentírás a betlehemi bölcső, melyben a betlehemi gyermek: az Ige nyugszik. A Szentírásban Isten szól, tehát az az Isten eszköze. Nem ugyanaz az írás és az ige, Az írás olyan, mint a telefonhálózat, melyben az üzenet az ige. Az Isten és az ember között nagy távolság van, melyet csak Isten győzhet le és legyőzi azzal, hogy kijelenti magát és megtestesül a világban, Krisztusban, az egyházban, a szentírásban. Az ige mindig közösségeket teremt, Isten ott van, hol az ő igéje hangzik s az ő igéje az ő egyházában hangzik. Barth Károly szerint az igének 3 alakja van: kijelentés, szentírás, predikáció, melyekhez negyediknek, illetve harmadiknak hozzávehetjük a hitvallást. A hitvallás mérték a szentírásban, hogy el ne tévedjen benne az ember. A theológiának több tudománya van: a bibliai tudományok, az egyháztörténelem, a systematika, a praktika theologia. De az egész theologia: igehirdetés,

A második előadás: *Igehirdetésünk válságáról* szólott, melyet *Debreczeni István* sätmari lelkész adott elő. Válságban van az igehirdetés, de vigasztaló, hogy válság van az igehirdetésben is. Válság van az igehirdetés tárgyára, céljára, mikéntjére, a textus értékelésére és az igehirdetés külső alakjára nézve. Válság van továbbá a különböző theologiai irányok, a dogmatikum és Krisztus prédikálása tekintetében. A válság megoldásának lényege a Róm. 1, 16.: Az evangélium Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére.

Ezt az előadást követte délután *dr Nagy Géza* cluj—kolozsvári theol. professzor előadása: *Mi a prédikáció?* címmel, melyet, valamint a többi előadásait, mivel személyesen meg nem jelenhetett, *Kiss Bertalan* belm. titkár olvasott fel: Református egyházunk tanítása szerint az emberi élet főcélja: Isten megismerése. Erről szól a prédikáció. A prédikáció Isten üzenete, Ő szól hozzánk benne. Ha gyöngék vagyunk, ezzel erősekké leszünk. Luther akkor legnagyobb, mikor az igét szólja. Dávid a seregek Urának Istenének nevével győz. Isten üzenete a Krisztus. A prédikáció tartalma a közösség kifejezése; Isten egyetemes üzenete pedig akkor lesz prédikáció, ha szent Lelke által bel p az én életembe, összetöri bűnös életemet és a Krisztushoz visz. Ezt az Isten kegyelméből fakadó életet kérjük naponként buzgó imádságban, elérjük pedig az ige egyéni és közös olvasása és a hivek pásztorálása által: ekkor lesz az igehirdetés erő, áldás és élet.

Az első nap utolsó előadása *dr Gönczy Lajos* cluj—kolozsvári theol. professzoré volt *az igehirdetés aktuálításáról*. Ez nem emberi, hanem isteni követelmény. Isten ma is szó!ani akar. Ezért azt akarja, hogy aktuális legyen. Három akadálya van az aktualitásnak: az igehirdető, az ige és a gyülekezet. Az aktuálítás korszerűség. De a prédikátor nem lehet riporter, az aktuálítás nem a tartalom, hanem a forma kérdése. Nem szabad ebben annyira jutni, hogy az ige és így hirdetése ne vezetője, hanem kísérője legyen az életnek, hogy ne orvos. hanem halottkém. Az aktuálítás feltétele, hogy az igehirdető közösségben legyen úgy az igével, mint a gyülekezettel.

A második nap bibliaórával kezdődött I. Kor. 2, 12—16. alapján, melyet három csoportban a theol. professzorok vezettek be. Az előadások összefoglaló címe *Az egyház* volt.

Az első előadást *dr Imre Lajos* cluj—kolozsvári theol. professzor tartotta *az egyház és misszió* címen. Előadásában 3 főrészben ismertette tárgyát: 1. Mi a misszió? 2. Mi a viszony a misszió és az egyház között? 3. Milyen feladatokat ró a misszió az egyházra? A misszió alapja Jézus parancsa Máté 28, 18—20. szerint. Megállapítható, hogy ez nem emberi munka, hanem kényszerűség, továbbá igehirdetői munka és az egyház feladata. Az egyház és misszió viszonyát illetőleg lehetőségessé teszik a munkát: a predesztináció, a keresztség és a hitvallások. Az egyház és misszió között kapcsolódik a munka abban, akiben az egyház végzi, azokban, akik között végzi és magában a munkában, mely nem más, mint igehirdetés. A misszió munkája nem lehet ötletszerű, elméleti és csak külső eszközökkel végezhető. Nem lehet egyik missziót a másikkal kijátszani. Alanya a Szentlélek, aki bizonyosságot tesz minden lélekben. Nem technika, hanem az egyház minden munkája engedelmisség, szolgálat, melyet felajánl Istennek.

A második előadás, melyet *Kiss Bertalan* belm. titkár tartott, *az egyházzól* szólt: A reformáció úgy állott elő, hogy volt, aki érdeklődött, hogy mi az igazi egyház? A hitvallások ezt mondják: mit hiszel az egyházzól? mennyit láttam én ebből? s mennyi az enyém az egyházból? Az egyház Isten kiválasztásán alapul s ez a kiválasztás a Krisztusban történt, ő a szőlőtő, melybe oltatunk. Szent az egyház, mert tagjai Krisztus által birják az üdvösség ígérését. Egyetlen felekezet sem mondhatja: ő az üdvözítő egyház! Az egyház sorsa nem tőlünk függ, isteni erő, hatalom tartja, melyen a bűn hatalmat nem vehet soha.

Délután *dr Nagy Géza* előadását hallottuk *az egyházfegyelemről*. Mi az egyházfegyelem indoka, célja és eszközei? Isten szentsége nem tűrheti, hogy szent Fiáról nevezett közösséget a bűn

szennyezze be. A keresztyénnek szüksége van, hogy Isten igéje ne csak vigasztalja, megnyugtassa, hanem szabályozza is. (Fil. III. 15.) A fegyelmezés szent kényszer, mely elől kitérni nem lehet. A lelkek elhuzódnak attól az egyháztól, amely nem fegyelmezi tagjait. Szükségünk van nemcsak tiszta életre, de annak megtartására is. Ha nem élünk a fegyellemmel, mint a rest szolgától, elvételük tőlünk. Az egyházfegyelem célja Pál apostol szerint, hogy »a lélek megtartassék az Ur Jézus ama napjaira« (I. Kor. V.), cél tehát a lélek megmentése. Eszközei: Máté XVII. 15—17. v.-ben van letéve. Ha a lelkész önmaga felett is kegyelmet gyakorol: a hivek körében is meggyökerezik az.

Dr Nagy Géza előadása után *dr Tavaszy* Sándor előadása következett a *Heidelbergi Kátéről*.

Az áldásos napot az olasz-i templomi ünnepély zárta be melyen *dr Gönczy* Lajos hirdette az igét Máté V. 16. v. alapján a református keresztyén világosságáról és *Debreczeni* István tartott előadást az igaz református jellemről és életéről, gyönyörű gyülekezet előtt.

(Folyt. köv.)

Elemi iskoláink növendék létszáma.

Szerényen huzódik meg az elemi oktatási törvény módosításában az a fejezet, amely leszállítja az egy-egy tanerőre beirható növendékek létszámát az I—IV. osztályban 50, az V—VII osztályban 30-ra.

Ezt az intézkedést csak örömmel vehetné tudomásul mindenki, aki a népművelődés ügyét szíven viseli. Minél kisebb a növendék létszám egy bizonyos határig, annál intenzivebb lehet a tanító munkája. Arról sem lehet kétség, hogy az állam mindenütt gondoskodni fog új tanerők beállításáról, ahol a növendékek létszáma ezt szükségessé teszi.

De . . .

A növendékek létszámának lecsökkentése anélkül történt, hogy számunkra megadták volna a lehetőségét tantermeink szaporítására. Pedig még a mostani időkben is akadnak olyan áldozatkész egyházközségek, amelyek hajlandók volnának új tantermet nyitni s egy új tanerő fizetésének terhét vállalni. Azonban még azt az engedélyt sem sikerült hónapokon keresztül kieszközölni, hogy tantermeinket, ahol azok befogadóképessége 50-en alul van, az 50-es befogadóképességre kiegészítsük. S nehogy valaki ezt a képtelennek látszó dolgot hitetlenkedve fogadja, mint konkrét tényt felemlitem

az albişi iskolát, ahol ez az ügy már több mint egy éve, a kéci iskolát, ahol márc. 31. óta huzódik. Pontos számokat még nem tudunk mondani, de kitesz az ezen címen szenvedett veszteségünk kb. 2000 iskolás gyermeket, akik a református elemi iskolából kiszorultak.

S ekkor jön a másik nagy De . . .

Az állami elemi iskola tanítási nyelve sok olyan helyen is, ahol bőven volna lehetőség magyar szekció szervezésére, román. Már pedig köztudomásu, hogy ismereteket szerezni, különösen elemi ismereteket szerezni, csak fanyanyelven lehet. A pedagogia világ-nagyságai ezt a kérdést tudományosan végleg lezárták, a gyakorlatban magyar iskolák latin tanítási nyelvét, a román iskolák szláv, görög, francia tanítási nyelvét, a Bach-korszak németesítő kísérleteit ez a pedagógiai igazság úgy elsöpörte, hogy emléke is alig maradt. Gyermekeinket, akik román tannyelvű elemi iskolába járnak, nem attól féltjük, hogy románokká lesznek — hanem attól, hogy csekély százalék különösen tehetséges gyermekek kivül az idézett nagy pedagógiai igazság következtében — tudatlanok maradnak.

Figyeljenek fel az összes illetékesek erre a szomorú következményre s igyekezzenek az iskolán kívüli népnevelés minden eszközét megragadni, annak elhárítására.

Az érmelléki egyházmegyei nőszövetségi közgyűlés és konferencia.

A korán ősziestre fordult idő és a sok esőtől felázott utak miatt ugyan kevesen jöttek el az érmelléki egyházmegyei nőszövetség szept. 9-én, Marghitan megtartott közgyűlésére és az ezzel kapcsolatos konferenciára, — a résztvevők azonban lélekben gazdagodva, egy áldott nap emlékével tértek haza.

A konferenciát délelőtt fél 10 órakor nyitotta meg az érmelléki egyházmegye ősz vezére Végh József esperes. Rámutatva a nőszövetségek működésének egyházépítő nemes munkájára, buzdította a nőszövetségeket a további lankadalan tevékenységre és Isten áldását kérte a megjelentekre és munkájukra. — Ezután a vendéglátó marghitai nőszövetség nevében Horváth Péterné elnöknő köszöntötte szívből fakadó szavakkal a különböző nőszövetségek kiküldötteit, amire Szabó Zoltánné, az egyházmegyei nőszövetség ügyvezető elnöke válaszolt keresetlen melegséggel.

A megnyitás után az iskolából a templomba vonultak együttesen a résztvevők istentiszteletre. Az igét Szabó Zoltán sacueni lel-

kész hirdette Luk. 6, 36—38. versei alapján. Az egyik legszebb keresztyén erénynek, az irgalomnak gyakorlására buzdította a nőszövetségeket és az irgalom gyakorlásának lehetőségeire és utjaira mutatott rá. A predikáció előtt Horváth János II. th. énekelt, hatalmas bariton hangjával fokozva a lelkek buzgóságát. Orgonán pedig Horváth Sárika kísérte. — Istentisztelet végeztével kezdődött a konferencia a templomban. Szaplóczayné dr Sziklay Ilona tartott igen tanulságos előadást arról, hogy *mit vár az egyház a nőszövetségtől?* Az előadást hozzászólás, megbeszélés követte. — Ez idő alatt az iskolában összegyűlt férfiak előtt Kiss Bertalan belmissziós titkár tartott előadást a férfiszövetség céljáról, hivatásáról és az egyházépítő munkában ma már nélkülözhetetlen voltáról. A hozzászólások után pedig buzdította a jelenlevőket a férfiszövetség megalakítására, hogy az erők egyesítése által segítsék át az egyházat mai nehéz helyzetén.

Délben közebéd volt a Margit-szállóban, ahol a helybeli nőszövetség vendégelte meg gazdagon a kiküldötteket.

Délután 3 órakor kezdődött az egyházmegyei nőszövetségi közgyűlés az iskolában. Közös ének után Végh József esperes imával és keresetlen szavakkal nyitotta meg a közgyűlést. Bónis Elemérné egyházmegyei nőszövetségi elnöknő magasszárnyalású beszédben mutatott rá a nőszövetségek munkájának hasznos és nélkülözhetetlen tevékenységére és még fokozottabb buzgóságra, még lankadatlanabb kitartásra buzdította a jelenlevőket s általuk az egyházmegyei nőszövetségeit. Ezt követőleg Szabó Zoltánné ügyv. elnöknő terjesztette elő mindenre kiterjedő részletes beszámolóját az egyházmegye területén működő nőszövetségek munkálkodásáról. Jelentésében élesen reávilágított arra a tényre, hogy a nőszövetségi munka sok helyen még nagyon is hiányos és fogyatékos, — több helyen pedig még egyáltalán meg sem indult. A beszámolóval kapcsolatos javaslatokat egyhangulag magáévá tette a közgyűlés.

A tisztikar megbízatásának ideje lejárván, a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel ismét a régi tisztikart választotta meg, az üresedésben levő helyeket pótolta csupán ujakkal. Végül pedig kiküldötteket választott a közgyűlés, akik az egyházmegyei nőszövetséget az egyházkerületi nőszövetségi közgyűlésen képviseljék.

A közgyűléssel egyidőben Szaplóczayné dr Sziklay Ilona a leányszövetség tagjaival foglalkozott a kulturteremben, buzdítva őket a szeretetből fakadó szolgálatkészségre.

Délután öt órakor vallásos délután volt, amely alkalommal zsufolásig megtel a templom. Debreczeni László e. m. belmissziói előadó az Ap. csel. 3, 1—10. versei alapján arról beszélt, hogy nem-

csak lelki, hanem testiképen is gyakorolni kell a keresztyén szeretetet a Krisztus nevében. Szaplóczayné dr Sziklay Ilona a *keresztyén szolgálat* megragadó erejét és szépségét vázolta nagyhatású beszédében. A nőszövetségi nőikar és vegyeskar pompásan előadott karénekkal, Kulcsár Ilus és Bod Emi pedig hatásos szavatokkal gyönyörködtették és oktatták a jelenlevőket. Az összejövetelt Kiss Bertalan imádsága és közös ének zárta be.

Este 8 órakor pedig az I. K. E. tagjainak tartott előadást Kiss Bertalan titkár, rámutatva az ifjúsági munka értékeire és módjaira.

Az Isten kegyelme tegye maradandó hatásúvá a margithai konferenciát, mindazok lelkében, akik »gyakorolták a vendégszeretetet«, — mind pedig azok lelkében, akik igénybe vették azt, — hogy növekedjünk mindnyájan a szeretetben az Atya dicsőségére.

FELHIVÁS.

Egyházkerületi közgyűlésünk 128—1934. sz. határozatával elrendelte az egyházkerületi könyvtár szervezését. A »Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület dr Balogh Ferenc Könyvtára« címen.

A könyvtár alapját Balogh Ferenc nyugalmazott margithai lelkész és dr Balogh Ernő ineuai kórházi főorvos urak vetették meg könyv és pénz adományukkal s az ő kivánságukra kapta a könyvtár fenti nevét dr Balogh Ferenc egykori nagynevű debreceni teológiai tanár emlékére.

Egyházkerületünk a könyvtár vezetését könyvtárbizottságra bízta, melynek elnöki minőségében adom ki jelen felhívásomat.

Egyházkerületünk anyagi ereje nem elegendő nevéhez méltó könyvtár szervezésére, másrészt az is kétségtelen, hogy enélkül egyházkerületünk intézményei nem te jeseek. Hosszu évek várákozásának megrövidítésére azzal a kérelemmel fordulok egyházkerületünk összes hatóságaihoz, egyházi és világi tagjaihoz, hogy a birtokukban levő könyvtárak másodpéldányait (duplumait) esetleg hasznavehetetlen csonka példányokat, egyes folyóirat számokat, fölösleges vagy nélkülözhető munkákat ezen könyvtár céljaira, rendelkezésünkre bocsátani és a püspöki hivatal címére beküldeni sziveskedjenek. Ami egyes emberek vagy elszigetelt kis könyvtárak birtokában értéktelen csonka példány, az egy központi könyvtárban értékke válhat, mert esetleg kiegészíthető másunnal beérkező adományokkal. Ami holt-tőke ott, itt kamatozó befektetés lehet, mert nincs olyan könyv, amely egy központi könyvtárban olvasóra ne találna.

Továbbá összes hivatalosainkhoz, egyházkerületünk összes híveihez azzal a kérelemmel fordulok, hogy saját kiadásukban megjelent műveikből egy-egy példányt önkéntes adományképen ajánljának fel egyházkerületi könyvtárunk számára.

Egyes műveket, nagyobb könyvtárgyűjteményeket örök letétbe elfogad a könyvtár s az utóbbiakat, ha a letéteményező a szükséges szekrényeket rendelkezésre bocsátja, külön is kezeli. Az örök letét

azt jelenti, hogy a letéteményező a könyvek tulajdonjogát a rendes elévülési határideig fenntartja, azonban a letétet csak a könyvtár feloszlatása esetén követelheti vissza.

Minden bármely címen beérkező önkéntes könyvtárgyarapító adományt hivatalos lapunkban fogunk nyugtázni s a könyvben magában az adakozó nevét felfogjuk jegyezni. Atyafiságos szeretettel: Csernák Béla sk. könyvtárbizottság elnöke.

HIREK

Templomszentelés Tileagd —Mezőtelegden. A Körösvölgy legszebb református temploma ujult meg a nyár folyamán Mezőtelegden, s a megújított templomba hálaadó istentiszteletre gyülekeztek össze szeptember 9-én közelből-távolból mindazok, akik a lelkiekben is megújuló gyülekezettel együtt örvendeztek. A délelőtti istentisztelet alkalmával V a d a y Béla esperes imádkozott, S u l y o k István püspök predikált, S a s s Kálmán helybeli lelkész pedig a templom történetét ismertett. A délutáni istentiszteleten C s e r n á k Béla egyházkerületi főjegyző tartott bibliamagyarozatot, dr Th ú r y Kálmán egyházkerületi főgondnok szabad előadásban szólott a gyülekezethez. A templomi ünnepek alkalmával a mezőtelegdi egyházi é n k k a r, B a l a j t h y Jenőné biharpüspöki-i ref. lelkészné, V á s á r h e l y i Sándor újvárosi kántor énekeltek. Az ünnepre érkező kedves vendégek között ott láttuk W e l t i n é, svájci konzu'né asszonyt, akinek áldozatkészsége, a magyar református egyháznak külföldön, közelebről Baselben tanuló theologus ifjai iránt tanusított gondoskodása méltán indíthat hálára minden magyar reformátust.

Református ünnepi hetet rendez a magyar református egyház Budapesten, szept. 30-tól

okt. 8-ig hatalmas programmal. 30-án lesz a reform. kiállítás megnyitása, melyet egész héten meg lehet tekinteni. Okt. 1-én hétfőn Orsz. Reform. Tanár-egyesületi közgyűlés. Kedden Orsz. Reform. Tanítóegyesület 40 éves jubiláris gyűlése. Szerdán az ORLE konferencia első napja és az ORJÓ vita délutánja, a papnék és a vallástani lelkészek konferenciája. Csütörtökön ugyanazok. Pénteken az ORLE konferencia harmadik napja és a s. lelkészek konferenciája. Szombaton az ORLE közgyűlése. Vasárnap az Orsz. Presbyteri Szövetség konferenciája. Hétfőn az Orsz. Presbyteri Szövetség bodrogkereszturi jubileumi emlék-ünnepe. Az ünnepi héten minden nap lesz evangélizációs istentisztelet több templomban reggel és este. Ezekre az alkalmakra féláru vasuti kedvezménnyel lehet utazni, melyhez 2:80 P.-ért ad igazolványt a rendezőség (IX. ker. Kálv n-tér 8. Belső udvar I. em. 6.) Aki 12:50 P.-t beküld, az résztvehet az egyes egyházak által adandó étkezéseken; kedvezményes jegyet kap szállodákba és az összes látnivalókra és belépőjegyet a kiállításra. J lentkezni szept. 25-ig.

Csereaj 'nlat. Iskolaváros közvetlen szomszédságában (4 km.) fekvő s jelzett várossal mint összeköttetéssel bíró lelkési állásomat elcserélném —

határzónában levő, megfelelő lelkészi állással, esetleg nem határzónában levő megfelelő jövedelmű állással. Ajánlatokat a »Reformátusok Lapja« kiadóhivatalához kell küldeni — továbbítás végett.

Vallásos ünnepélyt rendeztek a roșiori (b.-félepyházi) leányok Vaidán. Az ünnepélyen résztvettek és a műsorhoz számaikkal hozzájárultak a diosírhiek is, úgy, hogy a három szomszéd község ifjuságának mintegy testvéri kézszeritása volt a szép ünnepély. A templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezet nagy lelki gyönyörűséggel hallgatta E. ei István lelkész bibliamagyarázatát, a leányok karénekeit, amelyeket Horváth Géza tanított be és vezetett igen ügyesen, továbbá szavalat és énekszámokat. Istenünk adjon sok áldást bizonyos gtételükre.

Hangszóró címen Nits István aradi helyettes lelkész egy 160

oldalas könyvet adott ki, mely tartalmaz 28 predikációt, temetési beszédeket, nő- és leányszövetségi ünnepélyeken, konferencián tartott előadásokat, cikkeket. *A könyv ára 40 lei.* Megrendelhető az aradi ref. lelkészi hivatalnál. A könyv egész jövedelme az aradi ref. ifj. egyelet és leányszövetség céljait szolgálja. Az expedálás a lelkész urak szives engedelmével a lelkészi hivatalok útján fog történni. Mivel e könyv nemcsak a lelkipásztorok kezében fog gyakorlati hasznot jelenteni, hanem minden egyháztagnak számára épi ő, indításokat adó olvasmány lehet, továbbá, mert megvételével az aradi ref. ifjúsági egyesületeket támogatják, kerjük ezt az egyes gyülekezetekben a hivek minél szélesebb rétege tudomására hozni.

Társszerkesztők: Ar dai Aladár, Bokor Sándor, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

3401—1934-II. KÖRRENDELET. *V valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Jelen körrendelet megjelenésétől számítva 10 napon belül jelentendő a minisztériumnak, a püspöki hivatalon keresztül, az iskoláinknál alkalmazott idegen állampolgárságu tanerök neve, születési éve és helye, családi helyzete, mióta működik Románia területén, milyen tárgyakra van képesítve, milyen tárgyakat ad elő, utolsó autorizációjának kelte és száma, állampolgársága. Mellékelendő a jelentéshez végzett tanulmányairól szóló bizonyítvány, első és utolsó autorizációja és állampolgársági bizonyítványa, valamennyi másolatban, az igazgató aláírásával és az iskola pecsétjével hitelesítve. Oradea, 1934 szeptember 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4594—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli alárendelt hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 128—1934. sz. h. tározata alapján elrendelem, hogy a címben említettek valamennyi saját kiadásukban nyomtatásban vagy bármely sokszorosítási el-

járással megjelenő munkából, röpiratból, folyóiratból egy-egy köteles ingyenes példányt egyházkerületi könyvtárunk számára szolgáltatassanak be, Oradea, 1934 szeptember 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4301—1934-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli esperesi és lelkészi hivatalnak.* A báillai ref. missziói egyházközség templomának és parochiális épületének renoválása céljából 6564—1934. ápr. 24. sz. a. kelt miniszteri engedély alapján könyöradományok beküldését kéri. Mikor a távolszakadt ref. testvérek kérését az illetékesek jóindulatába ajánlom, egyben felhívom az összes lelkészi hivatalokat, hogy az e célra szánt adományokat az esperesi hivatalokhoz szolgáltatassák be e hó 30-ig, az esperesi hivatalok pedig azokat egy összegben küldjék be az egyházker. pénztárba legkésőbb f. é. okt. 10-ig. Oradea, 1934 szeptember 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4534—1934-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 32-1—1934. sz. határozatával kötelezi mindazokat az iskolafenntartó egyházakat, amelyeknek iskolája legalább 60 növendéket befogadni nem képes és ahol a tankötelesek száma a tényleges befogadóképességen felül van, hogy tantermeik kibővítésének tervét készítsék el s a püspöki hivatal útján, tekintet nélkül a fedezetre, folyamodjanak a minisztériumhoz engedélyért tantermeik kibővítése céljából. Tekintettel arra, hogy időközben az el. isk. törvény a növendékek létszámát tantermenként 50-re leszállította, a fenti határozatban a 60-as szám helyett 50 értendő. Oradea, 1934 szeptember 14. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4225—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 105-c—1934. sz. határozata alapján elrendeltem, hogy tankönyvraktárunk kizárólag elemi és középiskolai növendékek számára korlátolt számban hozzon forgalomba leszállított áru hangjegyes énekeskönyveket, az alábbi módzatok mellett: 1. A megrendelés kizárólag készpénzért, a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhető. 2. A vászonkötésű zsolttárak ára 100 Lei helyett azonos a forgalomból kivont kisbetűs zsolttár árával, azaz 82 Lei. Ebből az árból legalább 10 pld. egyszerre való vételénél darabonként 7 Lei engedmény adható. 3. A kedvezményes áru zsolttár megrendelésénél közlendő a növendék neve, iskolája és osztálya. A tankönyvraktár a könyvet a címlap hátoldalán a következő bélyegzővel látja el: Kedvezményes áru példány, engedélyezte a királyhágómelléki egyházkerület o. tanulóknak. 4. A kedvezményes áru zsolttár megrendelése csak szept. 1-től okt. 31 közt eszközölhető. 5. A megrendelő erkölcsi felelősséget vállal azért, hogy a megrendelés az egyházkerület intenciói szerint történt, azaz kizárólag iskolás növendékek számára. 6. A

kedvezmény nemcsak saját, hanem állami iskolás növendékek számára is igényelhető. 7. Magán ügyfeleknek csak az ill. lelkész 3. pont szerinti írása alapján szolgáltatható ki kedvezményes zsolttár. Oradea, 1934 augusztus 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök. 5-3

3902—1934. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A fennhatóságom alá tartozó elemi iskolák első osztálya számára az 1934—35. iskolai évre kizárólagosan kötelező használatra elrendelem Czina Sándor: Betükert ABC református iskolák számára című tankönyvet. Egyházkerületi eng. száma 61-a—1933. Miniszteri eng. száma 55,729—1933. Ára 26 Lei.

Ennek a tankönyvnek egyedüli árusítója az egyházkerületi tankönyvraktár. Az összes megrendelések a ref. püspöki hivatalba küldendők. Legalább 10 darab megrendelésnél 10% engedmény. Utánvételes rendelést nem fogad el a püspöki hivatal, ezért megrendeléskor a pénz előzetesen beküldendő vagy a megrendelő-levelet a lelkész ur írja alá, annak jeléül, hogy kongruájával felel a számla kiegyenlítéséért. Oradea, 1934. augusztus 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázati hirdetés Egyházkerületi közgyűlésünk 104-b/1934. sz. meghatalmazása alapján, ezennel pályázatot hirdetek református multunkból vett elbeszélés megírására. A pályamunkák terjedelme olyan legyen, hogy a »Családi tűzhely mellett« egyes (16 old.) vagy kettős (32 old.) füzetét foglalja el, legalább 16 és legfeljebb 32 oldalt. A pályázatok akár jelíges levéllel, akár nyílt névvel beküldhetők. A pályázat, tekintettel arra, hogy az egyh. ker. közgyűlés a pályadíjak számát nem korlátozta, határidőhöz kötve nincs. A pályamunkák tehát bármikor beküldhetők. Pályadíj 300 Lei. Ennek ellenében az Iratterjesztésnek jogában áll egy kiadást ezer példánnyal rendezni. A 2. ezer példánytól kezdve a szerző 10 -os utólagos tiszteletdíjban részesül (a füzet terjedelme szerint 200—300 lei.) A pályaművek a püspöki hivatal címére küldendők be. Csernák Béla, az Iratterjesztési-bizottság elnöke.

Pályázat. A tormac—végvári egyház presbitériuma pályázatot hirdet helyettes tanítói állására az 1934—35. iskolai évre. Javaslalom: 1. 12,000 Lei készpénz havonta az egyház pénztárából. 2. 6 hold föld haszonélvezete. 3. 2 m³ tűzifa. Kötelesség: egy osztály önálló vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázónak románul tudó és a belmissziói munkákat szerető férfi és női tanerők. A viszonyok remélhető javulása esetén presbitérium egykét éven belül kiszolgáltatja a teljes (30,000 Leis) díjlevelet, mikor is elsősorban helyettesi működésük alatt megismert tanítónő, illetve tanítók számíthatnak megválasztásra. Határidő a megjelenéstől számított egy hét. Pályázatok a lelkészi hivatalhoz, Tormac—Végvár, Jud. Timiş, küldendők. Tormac—Végvár, 1934 augusztus 24.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
 Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak
 Jud. Bihor
 Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

ORADEA

STR. DR. BUREL LAZAR (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, böritékokat, a legkülönbébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
 Iratterjesztésében állandóan kaphatók:

nagybetűs HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
 Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
 imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
 betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban.

Nagyobb rendelésnél árengedmény

